

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Huoltamo Oy

Marita Katajisto

Opinnäytetyö
Joulukuu 2015
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Talouhallinto

KATAJISTO MARITA:

Tilinpäätösanalyysi
Huoltamo Oy

Opinnäytetyö 90 sivua, joista liitteitä 20 sivua
Joulukuu 2015

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia tilinpäätösanalyysi huoltamoalalla toimivalle yritykselle. Opinnäytetyön keskeisimpänä tavoitteena oli määrittää yrityksen taloudellinen tilanne tunnuslukujen pohjalta. Lisäksi verrattiin yrityksen tuloksia toimialan mediaanilukuihin ja arvioitiin talouden kehityssuuntaa uuden toimitusjohtajan ajalta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään tilinpäätöstä ja sen sisältöä sekä tilinpäätösanalyysin vaiheita ja menetelmiä. Yrityksen taloudellisen tilanteen määrittämiseksi laskettiin kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Lisäksi yritykselle laadittiin kassavirtalaskelma. Työn tutkimuskohteina olivat yrityksen tilinpäätöstiedot tilikaudelta 2011-2015. Toimialavertailuun käytetään Finnvera Oyj:n julkaisemia toimialan tilinpäätöstietoja. Tilinpäätöksen oikaisut ja tunnusluvut on laskettu Excel-taulukkolaskentaohjelmistolla. Tavoitteena oli, että yritys pystyy käyttämään työkalua myös tulevaisuudessa ja seuraamaan sen avulla omien tunnuslukujen kehitystä.

Tilinpäätösanalyysin perusteella kohdeyrityksen taloudellinen tila on tyydyttävällä tasolla. Kausi 2013 oli yritykselle taloudellisesti haastava, mutta muilla tarkastelukausilla sen toiminta on ollut kannattavaa. Yrityksen taloudellinen tila on vakaalla pohjalla ja se kestää myös mahdollisia suhdannevaihteluja.

Asiasanat: tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business and Administration
Financial Administration

MARITA KATAJISTO:

Analysis of the Financial Statements of Huoltamo Oy

Bachelor's thesis 90 pages, appendices 20 pages

December 2015

The purpose of this thesis was to analyze the financial statements of a company operating in service station industry. The main goal of this thesis was to describe the company's financial situation on the basis of financial ratios. In addition, the company's performance was compared with the median figures of the industry, and the new CEO predicted the economic trends.

The theoretical section dealt with the financial statements and their contents as well as the stages and techniques of analyzing the financial statements. The company's financial situation was determined by calculating financial ratios such as profitability, liquidity and solvency. In addition, a cash flow statement was prepared. The research subject was the company's financial statements for the financial years 2011-2015. The materials that were used in the comparison of the companies in the industry were provided by Finnvera Oyj. The adjustment items and the financial ratios have been calculated by using the Excel spreadsheet software. The aim was that the company will be able to use the tool in the future and follow up the development of its own ratios.

On the basis of the analysis of the financial statements, the target company's financial performance is on a satisfactory level. The financial year 2013 was financially challenging to the company, but during the other reporting periods its operations have been profitable. The company's financial situation is solid and it is also resistant to the potential fluctuation.

Key words: financial statements, financial statement analysis, profitability, solvency, liquidity

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TILINPÄÄTÖS	7
	2.1 Tuloslaskelma	8
	2.2 Tase	9
	2.2.1 Vastaavaa	10
	2.2.2 Vastattavaa	11
	2.3 Liitetiedot.....	12
	2.4 Rahoituslaskelma	13
	2.5 Toimintakertomus	13
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	15
	3.1 Aineisto	16
	3.2 Tilinpäätöksen oikaisut	17
	3.2.1 Oikaistu tuloslaskelma	18
	3.2.2 Oikaistu tase	20
	3.3 Työvaiheet	20
	3.4 Käyttäjät.....	22
	3.5 Rajoituksia ja haasteita	24
	3.6 Kassavirtalaskelma	25
4	TUNNUSLUVUT	27
	4.1 Kannattavuus	27
	4.1.1 Voittoprosentit	28
	4.1.2 Pääoman tuotto.....	30
	4.2 Vakavaraisuus	31
	4.3 Maksuvalmius	35
	4.4 Muut tunnusluvut.....	36
5	KOHDEYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	39
	5.1 Toimeksiantaja.....	39
	5.2 Työn lähtökohdat	39
	5.3 Tutkimustapa ja työn toteutus	40
	5.4 Kannattavuus	41
	5.4.1 Voittoprosentit	41
	5.4.2 Pääoman tuotto.....	46
	5.5 Vakavaraisuus	49
	5.6 Maksuvalmius	55
	5.7 Muut tunnusluvut.....	59
	5.8 Kassavirtalaskelma	62

5.9 Johtopäätökset.....	64
6 POHDINTA.....	66
LÄHTEET.....	69
LIITTEET	71
Liite 1. Huoltamo Oy virallinen tuloslaskelma 2011-2015	71
Liite 2. Huoltamo Oy virallinen tase 2011-2015.....	72
Liite 3. Huoltamo Oy oikaistu tuloslaskelma 2011-2015.....	73
Liite 4. Huoltamo Oy oikaistu tase 2011-2015	74
Liite 5. Huoltamo Oy tunnusluvut 2011-2015	76
Liite 6. Finnveran toimialakohtaiset tunnusluvut.....	82
Liite 7. Huoltamo Oy tunnuslukujen Excel laskentapohja.....	84
Liite 8. Ohje laskentapohjan täydentämiseen.....	90

1 JOHDANTO

Yrityksen elinvoiman ja toiminnan priorisoinnin kannalta johdon on hyvä ymmärtää yrityksen taloudellista tilaa ja sen rakenteita. Usein yrityksen taloudenhallintaan liittyvät työt ovat ulkoistettuja, mutta se ei vapauta johtajia taloudellisesta vastuusta. Lähtökohteisesti yrityksen toiminnan odotetaan tuottavan tulosta ja tuohon tavoitteeseen pääsemisessä auttaa taloudellisten toimintaedellytysten tunteminen.

Tämän työn toimeksiantajayritys on Pirkanmaalla sijaitseva huoltamoalalla toimiva pieni osakeyhtiö. Opinnäytetyössä yritystä kutsutaan nimellä Huoltamo Oy, joka ei ole yrityksen virallinen nimi. Yrityksen nykyinen toimitusjohtaja on ollut tehtävässään alle kaksi vuotta, joten talouden laaja katsaus auttaa johtajaa hahmottamaan yrityksen taloudellista tilaa ja kehityssuuntaa. Tämän työn keskeisin käyttäjä onkin yrityksen johto. Tutkimuksen kohteena ovat yrityksen viimeiset viisi tilinpäätöstä tilikausilta 2011-2015.

Työn teoriaosuudessa käsitellään tilinpäätöksen sisältöä ja periaatteita. Teoriaosuudessa käydään läpi myös tilinpäätösanalyysin ja rahoituslaskelman teoriaa sekä keskeiset tunnusluvut laskentakaavoineen. Tutkimusosiossa käydään läpi kohdeyrityksen tunnuslukuja ja verrataan niitä toimialan yleisiin tunnuslukuihin ja ohjearvoihin. Kassavirtalaskelman avulla arvioidaan yrityksen tulorahoituksen riittävyyttä.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa toimeksiantajayritykselle tietoa sen taloudesta tilinpäätösanalyysin ja kassavirtalaskelman avulla. Työn tarkoituksena on tutkimustulosten pohjalta muodostaa realistinen kuva yrityksen talouden tilasta ja löytää mahdollisia kehityskohteita. Tarkoituksensa on myös kehittää työkalu yrityksen omaan käyttöön, jolla se voi seurata omien tunnuslukujensa kehitystä myös tulevaisuudessa. Empiirisessä osiossa haetaan vastauksia seuraaviin tutkimusongelmiin:

- Onko yrityksen toiminta kannattavaa?
- Mikä yrityksen taloudellinen asema on verrattuna toimialaan?
- Miten talous on kehittynyt uuden toimitusjohtajan aikana?

2 TILINPÄÄTÖS

Kirjanpitolaki (KPL) ja kirjanpitoasetus (KPA) ovat tärkeimmät kirjanpidon ja tilinpäätöksen säätelijät. Kirjanpitovelvollisuus määräytyy joko talousyksikön harjoittaman toiminnan luonteen perusteella tai toiminnan juridisen organisoinnin perusteella. Suomessa kirjanpitovelvollisuus koskee kaikkia liike- tai ammattitoimintaa harjoittavia. Kirjanpitovelvollisen tulee noudattaa hyvää kirjanpilotapaa, johon kuuluu lainsäädännön ja vastavien määräyksien noudattamisen lisäksi yleisten kirjanpito periaatteiden huomioiminen. (KPL 1:1§ ja 1:3§; Salmi 2012, 23.)

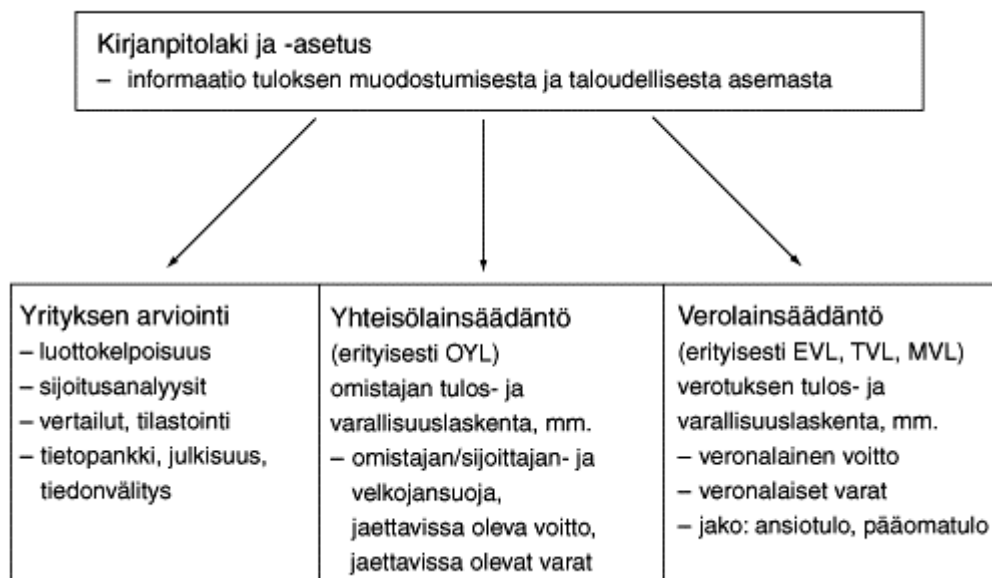
Yrityksen toimintaa ja sen kannattavuutta seurataan jaksoissa, joita kutsutaan tilikausiksi. Tilikauden pituus on yleensä 12 kk, mutta sen ei tarvitse olla kalenterivuosi. Enimmillään tilikausi voi olla 18 kk. Jokaisesta tilikaudesta on laadittava tilinpäätös, joka laaditaan juoksevan kirjanpidon pohjalta. (KPL1:4§) Salmen (2012, 23) mukaan kirjanpitoa voidaan ajatella informaatiojärjestelmänä. Se on joukko tilejä, johon kirjataan yrityksen toiminnasta aiheutuvat kulut ja tuotot sekä niihin liittyvät maksutapahtumat. Kirjanpitoon merkitään myös rahoitustapahtumat, joita ovat pääoman sijoitukset ja palautukset sekä lainojen nostot ja takaisinmaksut. (Salmi 2012, 24.)

Tilinpäätöksen laatiminen ja sen sisältö määritellään kirjanpitolaissa. Viralliseen tilinpäätökseen kuuluu neljä osaa: tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot. Suurilta yrityksiltä vaaditaan lisäksi toimintakertomus, joka on erillinen asiakirja. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa tulee noudattaa yleisiä tilinpäätösperiaatteita, joita ovat jatkuvuus, johdonmukaisuus, sisältöpainotteisuus, varovaisuus, tasejatkuvuus, suositeperusteisuus ja erillisarvostuksen periaate. Tilinpäätös ja toimintakertomus tulee laatia neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä (KPL 3:6§). Pienillä kirjanpitovelvollisilla on joitain huojennuksia tilinpäätöksen sisällöstä, eikä heiltä vaadita toimintakertomusta. Pieneksi kirjanpitovelvolliseksi katsotaan, kun päättyneellä ja sitä edeltävällä tilikaudella on ylittynyt enintään yksi seuraavista rajoista:

- liikevaihto 7,3 milj. euroa
- taseen loppusumma 3,65 milj. euroa
- palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.

Poikkeuksena ovat listayhtiöt, joita eivät pienen kirjanpitovelvollisen huojennukset koske, vaikka ne olisivat kirjanpitolain- ja asetuksen kriteereillä pieniä. (KPL 3:1§, 3:3§; Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 21-22.)

Tilinpäätöksen tehtävänä on antaa oikea ja riittävä kuva yrityksen taloudellisesta tilasta ja tuloksesta tilikauden ajalta, niin yritykselle itselle, kuin sen ulkoisille sidosryhmille. Tilinpäätös on eräänlainen tiivistelmä koko laajasta juoksevasta kirjanpidosta. Tilinpäätösinformaatio on usein tärkeässä asemassa tehtäessä suunnitelmia ja päätöksiä yrityksen toiminnasta, rahoituksesta ja investoinneista. Myös yhteisön tuloverotus (yhteisövero) pohjautuu pääosin tilinpäätökseen. Kuva 1. havainnollistaa tilinpäätöksen sisältöä ja sen käyttömahdollisuuksia. (Seppänen 2011, 15-16; Leppiniemi & Kaisanlahti, 2015; Verohallinto, 2015)

KUVA 1. Yrityksen tuloksen laskemisen sääntely ja hyväksikäyttömahdollisuudet (Leppiniemi & Kaisanlahti, 2015)

2.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelmasta nähdään, mistä yrityksen tulos kauden aikana muodostuu. Se esittää tietoa menneestä kaudesta, ei niinkään siitä, mitä tulee tapahtumaan. Silti sen pohjalta pyritään tekemään arvioita myös yrityksen tulevasta suorituskyvystä, eikä vain sen saavutetuista tuloksista. Tuloslaskelma on yksinkertainen vähennyslaskelma. Siinä liiketoiminnan tuotoista vähennetään siihen kuluneita menoja tietyssä järjestyksessä. Jäljelle jää yrityksen toiminnastaan saama voitto tai tappio. Jotta tuloslaskelmaa voidaan käyttää apuna päätöksenteossa, tulee sen antaa tarkempaa tietoa tuotoista ja erityisesti kuluista. Kulut ja tulot voidaan jakaa operatiivisiin ja ei-operatiivisiin eriin. Operatiiviset tuotot ja kulut ovat sellaisia eriä, jotka syntyvät yrityksen varsinaisesta toiminnasta. Operatiiviset

kulut vähennetään liikevaihdosta, jolloin saadaan operatiivisen toiminnan tulos eli liike-tulos. (Seppänen 2011, 37-38.)

Kirjanpitoasetuksessa annetaan liiketoimintaa harjoittavalle kaksi vaihtoehtoista tuloslas-kelman kaavaa: kululajikohtainen tuloslaskelma (KPA 1:1§) ja toimintokohtainen tulos-laskelma (KPA 1:2§). Laskelmamallit löytyvät kuvasta 2. Yleisemmin yritykset laativat tuloslaskeman kululajikohtaista laskentakaavaa soveltaen. Lähinnä hyvin suuret ja kan-sainväliset yritykset käyttävät toimintokohtaista tuloslaskelmaa. (Salmi 2012, 47.)

Kululajikohtainen laskelma		Toimintokohtainen laskelma	
Liikevaihto	xxx	Liikevaihto	xxx
Liiketoiminnan muut tuotot	+ xxx	Hankinnan ja valmistuksen kulut	- xxx
Materiaalit ja palvelut	- xxx	Bruttokate	= xxx
Henkilöstökulut	- xxx	Myynnin, hallinnon ja muut kulut sekä tuotot	- xxx
Poistot ja arvonalentumiset	- xxx	Liikevoitto	= xxx
Liiketoiminnan muut kulut	- xxx	Rahoitustuotot	+ xxx
Liikevoitto	= xxx	Rahoituskulut	- xxx
		Tulos ennen veroja	= xxx
		Tuloverot	- xxx
		Tilikauden tulos	= xxx

KUVA 2. Tuloslaskelman laskelmamallit (Seppänen 2011, 39)

Tilinpäättöksen suoriteperusteisuus tarkoittaa sitä, ettei välttämättä kaikkia tuloslaskel-malla näkyviä tuottoja ja kuluja ole vielä saatu tai maksettu rahana. Niitä voidaan ajatella ansaittuina tuloina ja tulojen ansaitsemiseen kytkeytyneinä menoina. (Salmi 2012, 32.)

2.2 Tase

Tase on varantolaskelma, jonka tehtävänä on antaa kuva yrityksen taloudellisesta ase-masta kauden päätöshetkellä. Taloudellisella asemalla tarkoitetaan mm. yrityksen varal-lisuutta ja sen rahoitusrakennetta eli oman ja vieraan pääoman suhdetta. Taseen sisällöstä on ohje kirjanpitoasetuksessa, jonka peruskaava löytyy kuvasta 3. Vastaavaa puolelta löy-tyy yrityksen omaisuus ja vastattavaa puolelta sen rahoituksen lähteet. Sama taseen kaava koskee kaikkia kirjanpitovelvollisia. Pienet kirjanpitovelvolliset saavat laatia taseen ly-hennetyssä muodossa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 40.)

Tase	Vastattavaa
Vastaavaa	A Oma pääoma
A Pysyvät vastaavat	<i>1. Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma</i>
<i>1. Aineettomat hyödykkeet</i>	<i>2. Ylikurssirahasto</i>
<i>2. Aineelliset hyödykkeet</i>	<i>3. Arvonkorotusrahasto</i>
<i>3. Sijoitukset</i>	<i>4. Käyvän arvon rahasto</i>
B Vaihtuvat vastaavat	<i>5. Muut rahastot</i>
<i>1. Vaihto-omaisuus</i>	<i>6. Edellisten tilikausien voitto (tappio)</i>
<i>2. Saamiset; lyhyt ja pitkäaikaiset erikseen</i>	<i>7. Tilikauden voitto (tappio)</i>
<i>3. Rahoitusarvopaperit</i>	B Tilinpäätössiirtojen kertymä
<i>4. Rahat ja pankkisaamiset</i>	C Pakolliset varaukset
	D Vieras pääoma; lyhyt- ja pitkäaikainen erikseen

KUVA 3. Tasekaava (KPA 1:6§)

2.2.1 Vastaavaa

Vastaavaa puoli jaetaan pysyviin vastaaviin ja vaihtuviin vastaaviin. Ne voidaan myös ajatella pitkäaikaisina ja lyhytaikaisina varoina. Pysyvissä vastaavissa on omaisuus, jonka on tarkoitus tuottaa tuloa useammalla tilikaudella. Vaihtuvissa vastaavissa on sellainen omaisuus, jonka on tarkoitus tuottaa tuloa vain yhdellä tilikaudella. Vastaavaa puolella varat esitetään epälikvidisyysjärjestyksessä. Järjestyksessä ensin ovat epälikvideimmät varat, jotka ovat vaikeimmin rahaksi muutettavia ja alempana likvidimmät eli helpommin rahaksi muutettavissa olevat varat. Pysyvien ja vaihtuvien vastaavien välinen suhde antaa kuvaa yrityksen sopeutumiskyvystä ja muunneltavuudesta. Mitä enemmän varat ovat sidotussa muodossa, sitä vähemmän siltä löytyy joustavuutta. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 40, 83; Salmi 2012, 37,63.)

Pysyvät vastaavat jakaantuu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin sekä sijoituksiin. Aineettomia hyödykkeitä voivat olla esimerkiksi patentit, tekijänoikeudet, kehittämissankkeet ja liikearvo. Aineellisia hyödykkeitä on yrityksen kiinteä omaisuus kuten tontit, rakennukset, koneet ja laitteet. Aineelliset hyödykkeet esitetään taseessa hankintahinnalla, josta on vähennetty poistot ja arvonaleneminen. Sijoituksilla tarkoitetaan sellaisia finanssisijoituksia, joiden on tarkoitus tuottaa tuloa useammalla tilikaudella. (Salmi 2012, 63-67.)

Vaihtuvat vastaavat pitävät sisällään vaihto-omaisuuden, saamiset ja rahoitusomaisuuden. Vaihto-omaisuudella tarkoitetaan yrityksen varastoja (valmiit/keskeneräiset) ja suoritteita, jotka ovat sellaisenaan tai jollain tavalla jalostettuina myytäväksi tarkoitettuja hyödykkeitä. Varaston arvostamisesta määrätään kirjanpitolaissa. Normaalisti varasto arvostetaan hankintahintaan tai sitä alempaan myyntihintaan. Saamisilla tarkoitetaan lyhytaikaisia saamisia, jotka koostuvat yleensä myyntisaamisista. Ne ovat tuloja, joita jo myydyistä hyödykkeistä, ei ole saatu kauden päätöshetkeen mennessä. Ne merkitään nimelisarvoonsa, enintään kuitenkin todennäköiseen arvoonsa. Rahoitusomaisuudella tarkoitetaan varoja, jotka on helppo muuttaa rahaksi. Rahoitusarvopapereilla tarkoitetaan lyhytaikaisia ja tilapäisiä sijoituksia esimerkiksi osakkeisiin. Ne ovat yleensä sijoituksia, joita tehdään, jos yrityksellä on kassaylijäämää. Sijoituksilla pyritään saamaan rahoille parempaa tuottoa kuin pankkitililtä. Rahoitusomaisuuteen sisältyy luonnollisesti myös rahat- ja pankkisaamiset eli yrityksen käteisvarat ja pankkitili. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 90-98; Salmi 2012, 68-72.)

2.2.2 Vastattavaa

Vastattavaa puoli jakaantuu neljään pääryhmään, joita ovat oma pääoma, tilinpäätössiirtojen kertymä, pakolliset varaukset ja vieraspääoma. Usein vastattavat saatetaan esittää niin, että ne jaetaan vain omaan ja vieraaseen pääomaan. Tällöin tilinpäätössiirtojen kertymä (vähennettynä laskennallisella verovelalla) sisältyy omaan pääomaan ja pakolliset varaukset sisältyvät vieraaseen pääomaan. Tilinpäätössiirtojen kertymä on sallittu verotukseen liittyvä keino, jolla voidaan vaikuttaa yrityksen tulokseen. Pakolliset varaukset ovat siirtovelan kaltaisia eriä, mutta niiden tarkkaa määrää tai suorittamisajankohtaa ei tiedetä. Kummatkaan näistä eristä eivät ole pienillä yrityksillä kovin yleisiä. Vastattavaa puolella erien esitys järjestys nojautuu samaan epälikvidiysjärjestykseen, kuin vastaavaa puolella. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 99-100.)

Vastattavaa puolen tärkeimmät erät ovat oma ja vieras pääomaan. Näistä eristä selviää yrityksen pääomarakenne. Mitä enemmän omaa pääomaa on suhteessa vieraaseen pääomaan, sitä pienempi on yrityksen rahoitusriski. Oma pääoma koostuu kolmenlaisista eristä, joita ovat omistajien sijoitukset, yrityksen tekemä voitto ja hallussapitovoitto eli arvonnousu. Omaa pääomaa pienentää omistajien nostamat voittovarot (osingot tai yksityisnostot) ja yrityksen tekemä tappio. Vieras pääoma jaetaan erikseen pitkäaikaiseen ja

lyhytaikaiseen. Lyhytaikainen erääntyy alle vuoden sisällä maksettavaksi ja pitkäaikainen yli vuoden päästä maksettavaksi. Vierasta pääomaa ovat lainat ja velat; pankkilaina, ostovelat, siirtovelat, verovelat ja palkkavelat. (Salmi 2012, 39,72.)

2.3 Liitetiedot

Liitetietojen tehtävänä on eritellä ja täydentää taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tietoja. Niiden tarkoituksena on taata oikean ja riittävän kuvan saanti yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta tilasta. Liitetiedoista tulee löytyä myös perustelut ja selitykset, jos jostain syystä on poikettu yleisistä tilinpäätösperiaatteista. Jotta tilinpäätöksen tarjoama informaatiota voidaan luotettavasti hyödyntää, on tärkeää ymmärtää käytettyjen arvostus- ja jaksotusperiaatteiden ja -menetelmien vaikutukset tilinpäätöslukuihin. (Salmi 2012, 84.)

Kirjanpitoasetuksen mukaan liitetiedoissa tulee tilinpäätöstä laadittaessa esittää seuraavat seitsemän asiaa:

1. tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät;
2. perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu, sekä muutoksen vaikutukset;
3. oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin;
4. selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa;
5. aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä;
6. sellaiset yksittäiseen tase-erään sisältyvät osat, jotka koskevat useaa tase-erää, jos tämä tieto on olennainen; sekä
7. peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset sekä velat ja muut sitoumukset Suomen rahaksi, jollei ole käytetty tilinpäätöspäivän kurssia (KPA 2:2§.).

Liitetiedoilla on kirjanpitolaissa ja -asetuksessa määritelty esittämisaika, joka helpottaa tilinpäätöksen lukemista ja tietojen etsintää. Pienillä kirjanpitovelvollisilla liitetietojen

laajuudessa on helpotuksia ja ne ovat huomattavasti suppeammat kuin suurten kirjanpitovelvollisten. Poikkeuksena taas listayhtiöt, joita koskee koosta riippumatta suuren kirjanpitovelvollisen vaatimukset. (Salmi 2012, 84.)

2.4 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on osa tilinpäätöstä. Pieneltä kirjanpitovelvolliselta rahoituslaskelmaa ei vaadita, jollei se ole pörssiyritys. Rahoituslaskelman tehtävä on antaa selvitys tilikauden ajan varojen hankinnasta ja niiden käytöstä. Varsinaista kaavaa rahoituslaskelmalle ei ole, mutta sen keskeinen sisältö on määritelty kirjanpitoasetuksessa. Kirjanpitoasetuksen mukaan rahoituslaskelmasta on ilmevä liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. (KPA 2:1§; Leppiniemi & Leppiniemi 2009, 156.)

Rahoituslaskelma pohjautuu yrityksen saamaan ja maksamaan rahaan. Rahoituslaskelman ansiosta eri yritysten välinen vertailtavuus on usein parempi kuin pelkän taseen ja tuloslaskelman pohjalta tehty vertailu. Tilinpäätöksen laadinnassa käytetyillä arvostus- ja jaksotusratkaisuilla on vaikutusta taseeseen ja tuloslaskelmaan, mutta taas rahoituslaskelmaan niillä ei ole merkittävää vaikutusta, koska se perustuu yrityksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelman pohjalta voidaan arvioida, kuinka yritys on onnistunut luomaan rahavaroja toimintaedellytyksensä säilymiseksi sekä, missä määrin saatu raha on riittänyt kattamaan investointeja ja lainojen lyhennyksiä tai vastaavasti, kuinka paljon rahankäyttö on edellyttänyt velkojen ottamista. Kirjanpitolautakunnan (KILA) yleisohjeessa rahoituslaskelman laadinnasta on myös esitetty erilaisia tunnuslukuja, joita voidaan laskea rahoituslaskelman pohjalta. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 47; KHT-yhdistys 2013.)

2.5 Toimintakertomus

Toimintakertomuksen laatimisvelvollisuudesta ja sen sisällöstä määrätään kirjanpito-laissa. Pienen kirjanpitovelvollisen ei tarvitse laatia toimintakertomusta, mutta osakeyhtiölaki kuitenkin edellyttää toimintakertomuksen laatimista myös pieniltä osakeyhtiöiltä. Pieni yritys voi halutessaan esittää OYL:n edellyttämät tiedot tilinpäätöksen liitetiedoissa. (Salmi 2012, 87.)

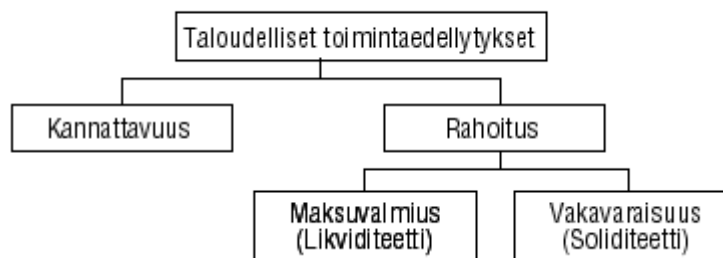
Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa arvioidaan yrityksen toiminnan kannalta oleellisia riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita seikkoja, joilla on vaikutusta liiketoiminnan kehittymiseen. Siinä arvioidaan myös yrityksen taloudellista tilaa ja sen tekemää tulosta käyttäen apuna keskeisiä tunnuslukuja. Arvioinnissa huomioidaan henkilöstö ja toimintaympäristö. Myös tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden aikana ja sen jälkeen tulee esittää toimintakertomuksessa sekä arvio liiketoiminnan todennäköisestä kehityksestä. Lisäksi toimintakertomukseen tulee selvitys tutkimus- ja kehittämistoiminnasta ja sen laajuudesta. (KPA 3:1§.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on arvioida yrityksen taloudellista tilaa ja toiminnan taloudellista kehitystä. Tilinpäätösanalyysia käytetään päätöksenteon apuvälineenä yrityksen sisäisissä päätöksissä sekä myös ulkoisissa sidosryhmissä. Tilinpäätösanalyysin avulla voidaan tehdä johtopäätöksiä yrityksen taloudellisesta tilasta, tulevaisuudesta ja elinkelpoisuudesta. Tilinpäätösanalyysin mahdollisuuksiin vaikuttavat yritysmuoto ja koko. Pienille yrityksille on säädetty monia helpotuksia, joiden käyttö alentaa tilinpäätösanalyysin mahdollisuuksia. Osakeyhtiömuotoisista yrityksistä saadaan usein laajemmin tietoa muihin yritysmuotoihin verrattuna. (Leppiniemi & Kaisanlahti, 2015.)

Analysointimenetelmät jaetaan yleisesti kahteen pääryhmään, perinteisiin tilinpäätösanalyysiin ja rahavirta-analyysiin. Perinteisissä analyyseissä käytetään tilinpäätöksen jaksotusperiaatetta (käyttö- ja suoriteperustetta). Niissä tilinpäätäjän harkinnanvaraiset ratkaisut pyritään muuttamaan vastaamaan analysointitilanteen vaatimuksia. Rahavirta-analyyseissä pyritään saamaan kassaperusteista informaatiota. Usein nämä kaksi analyysimuotoa täydentävät toisiaan. (Leppiniemi & Kaisanlahti, 2015.)

Niskasten (2003,8) mukaan tilinpäätösanalyysissa keskitytään yleensä arvioimaan kolme osa-aluetta yrityksen taloudessa, joita ovat kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius. Kannattavuuden arvioinnilla pyritään arvioimaan tuloksen riittävyyttä ja sen kehitykseen kohdistuvia riskejä. Vakavaraisuudella pyritään arvioimaan erityisesti pitkän aikavälin rahoitusrakenteeseen liittyviä riskejä. Maksuvalmiuden tarkastelulla taas pyritään arvioimaan lyhytaikaiseen rahoituksen riittävyyden riskejä. (Niskanen & Niskanen 2003, 8.)

KUVA 4. Tilinpäätösanalyysin kohteina ovat yrityksen taloudelliset toimintaedellytykset. (Leppiniemi & Kaisanlahti, 2015)

Yrityksestä voidaan laatia monenlaisia ja -tasoisia analyysejä. Suppeimpana pidetään tunnuslukuanalyysejä ja laajimpana yritysanalyysejä. Niskasten (2003,9) mukaan perinteinen tilinpäätösanalyysi sijoittuu johonkin näiden kahden väliin. Siinä tarkastellaan yrityksen taloutta valittujen mittareiden eli tunnuslukujen valossa. Tulkintoihin pyritään hakemaan syy-yhteyksiä eli löytämään ne tekijät, jotka ovat vaikuttaneet syntyneisiin tuloksiin. Näin saadaan tietoa, ovatko tunnuslukujen saamat arvot satunnaisia vai kertovatko ne pidemmän aikavälin muutoksesta. Perinteisinä tunnuslukutekniikkoina pidetään aikasarja- ja poikkileikkausanalyysejä. Aikasarjatekniikalla tutkitaan saman yrityksen tunnuslukuja eri vuosien välillä ja poikkileikkausanalyyseissä tutkitaan eri yritysten tunnuslukuja samalla hetkellä. Näitä kahta tekniikkaa voidaan myös yhdistellä. (Niskanen & Niskanen 2003, 9-10; Kallunki 2014, 82)

Olemassa on myös toimiala-analyysejä ja sijoitusanalyysejä. Toimiala-analyysin tarkoitus on nimensä mukaisesti arvioida koko toimialan menestystä ja tutkimuksen kohteena ovat useiden samalla toimialalla toimivien yritysten tiedot. Sijoitusanalyysin tavoitteena on tuottaa tietoa, jota ulkopuolinen pääomasijoittaja haluaa kohdeyrityksestä. Pääpainopiste sijoittajan näkökulmasta ovat yrityksen kannattavuus ja kyky tuottaa lisäarvoa sijoitetulle pääomalle sekä toiminnan kasvunpotentiaali. Analyysin laajuus ja toteutusmenetelmät riippuvatkin siitä, kenelle tietoa ollaan tuottamassa. (Niskanen & Niskanen 2003, 9-10; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 89-90.)

3.1 Aineisto

Yrityksen tilinpäätöstiedot: tase, tuloslaskelma, liitetiedot ja mahdollisen toimintakertomus toimivat tilinpäätösanalyysin pohja-aineistona. Tasetta ja tuloslaskelmaa muokataan ennen tunnuslukujen laskentaa, jotta ne saadaan standardisoitua. Aihetta avataan seuraavassa luvussa laajemmin. Muokkaus voi johtaa joihinkin eroihin verrattaessa kirjanpitoasetuksen tuloslaskelma- ja tasekaavoihin. Analysoijan mahdollisuus saada lisätietoa yrityksen taloudesta ja tilinpäätöksen laatimisperusteista vaikuttaa ratkaisevasti muokkauksen mahdollisuuksiin ja laajuuteen. Mitä vähemmän lisätietoa on saatavissa, sitä heikommin perinteinen tilinpäätösanalyysi soveltuu analysointimenetelmäksi. (Leppiniemi & Lounasmeri 2015.)

Virallisten tilinpäätöstietojen lisäksi analysoinnin laatija voi täydentää tietoja yrityksestä saaduilla sisäisillä tiedoilla, vuosikertomuksella, toimialatiedoilla ja talouden yleistä kehitystä koskevilla tiedoilla sekä muilla pääosin julkisista lähteistä saatavilla tiedoilla. Tietojen täydentämismahdollisuudet riippuvat analysoijasta ja analyysin suorittamistilanteesta. Tietojen laadulla on vaikutus analyysin mahdollisuuksiin sekä analyysissä käytettäviin menetelmiin. Yleystaloutta ja toimialaa koskevat tiedot ovat oleellisia erityisesti analyysin yhteydessä laadittujen tunnuslukujen tulkinnassa. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Luotettavien tulosten aikaansaamiseksi eri analyysimenetelmät vaativat erilaiset lähtötiedot. Esimerkiksi yritystutkimus, joka on laajempi sovellus perinteisestä tilinpäätösanalyysistä, vaatii onnistuakseen enemmän informaatioita kuin virallisesta tilinpäätöksestä on saatavilla. Aina tilinpäätösanalyysin laatijalla ei ole käytössä niin paljon informaatiota, kuin tulosten luotettavuuden ja realistisen tulkinnan kannalta olisi tärkeää olla. Usein tilinpäätösanalyysi joudutaan laatimaan kirjanpidon sisältämää informaatiota suppeamman tiedon pohjalta. Erityisesti pienillä kirjanpitovelvollisilla tilinpäätöksen tiedot saattavat jäädä vähäisiksi, johtuen sallituista helpotuksista tilinpäätöksen laadintaan liittyen. Osakeyhtiöistä on enemmän tietoa saatavissa osakeyhtiölain asetuksista johtuen. Parhaiten tietoa on saatavissa pörssiyrityksistä, sillä niitä ei koske minkäänlaiset huojennukset ja yleensä ne julkaisevat myös itse joitain tunnuslukuja sekä tiedotteita toiminnastaan. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

3.2 Tilinpäätöksen oikaisut

Viralliset tilinpäätöstiedot eivät suoraan sovellu tilinpäätösanalyysin pohjaksi vaan ensin tilinpäätös tulee oikaista. Voidaan myös puhua tilinpäätöksen standardisoinnista tai muokkaamisesta. Tilinpäätöksen oikaisulla pyritään eliminoimaan erilaisten laskentamenetelmien ja harkinnanvaraisten ratkaisujen mahdolliset vaikutukset tulokseen. Näin pyritään saamaan tilinpäätöstiedot mahdollisimman realistisiksi ja vertailukelpoisiksi muiden yritysten kanssa. Läheskään aina sellaisia oikaistavia eriä ei esiinny, joilla olisi merkitystä tuloksiin. Erien esittämisjärjestykset kuitenkin poikkeavat virallisiin tilinpäätöstietoihin, joten tilinpäätös-oikaisut tulee aina suorittaa. (Salmi 2012, 144-145.)

Jotta oikaisuja voidaan tehdä, tulee tuntea niitä harkinnanvaraisuuksia, joita tilinpäätäjällä on käytössään. Tilinpäätäjä voi käyttää harkinnanvaraisia ratkaisuja erityisesti kolmella alueella. Ensimmäinen arvonkorotuksissa, joille ei ole vastinetta yrityksen rahaprosessissa. Toiseksi arvostus- ja jaksotusratkaisuissa, joita voi olla poistosuunnitelmat ja poistoero, vapaaehtoisten varausten muodostaminen, osatuloutukset, kiinteiden menojen aktivoiminen ja rahoitusvälineiden arvostusvaihtoehdon valinta. Kolmantena harkinnanvaraisuuden käyttöalueena tilinpäätäjällä on yrityksen toimintamuodon valinta. Tilinpäätöksen laadintaan vaikuttavia ratkaisuja on yritysmuoto, yritysrakenteet, toimiminen yhtenä tai useana juridisesti erillisenä yrityksenä. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

Harkinnanvaraisten ratkaisujen käyttö pohjautuu yleensä yrityksen tavoitetulokseen, jonka asettamisen taustalla voi olla kirjanpidon, verotuksen, imagon tai voitonjaon näkökulma. Tilinpäätöksen laadinnassa samoja laskentaperiaatteita tulee noudattaa johdonmukaisesti tilinpäätöksestä toiseen, joten menetelmien valinta ei ole tilinpäätöskohtaista. Lisäksi menetelmistä tulee olla selvitys liitetiedoissa. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2015.)

3.2.1 Oikaistu tuloslaskelma

Tuloslaskelman oikaisuilla pyritään selvittämään tulos, joka vastaa mahdollisimman hyvin säännöllisen, jatkuvan ja ennustettavan liiketoiminnan tulosta. Oikaistussa tuloslaskelmassa rivien järjestys on hieman poikkeava viralliseen tuloslaskelman kaavaan nähden. Tämä johtuu siitä, että oikaistussa tuloslaskelmassa halutaan saada sellaisia eriä selville, joita virallisessa tuloslaskelmassa ei ole. Näitä eriä voidaan kutsua myös eräänlaisiksi välituloksiksi. (Salmi 2012, 144-145.)

Ensimmäinen virallisesta tuloslaskelmasta poikkeava erä on liiketoiminnan tuotot yhteensä, joka sisältää sekä liikevaihdon että liiketoiminnan muut tuotot. Toisena poikkeavana eränä on käyttökate, joka saadaan kun liiketulokseen (liikevoitto/-tappio) lisätään poistot. Poistotiedot ovat pakollisia liitetietoja, joten käyttökate voidaan laskea tilinpäätöstiedoilla. Käyttökate on vakiintunut välitulos yrityksen arvioinnissa ja myös tunnuslukuja on kehitetty sen varaan. Nettotulos on erä, jota usein pidetään todellisena tuloksena. Siihen huomioidaan rahoitukselliset tuotot ja kulut, sijoitustuotot ja sijoitusten arvonaleneminen, tilikaudelle kuuluvat välittömät verot sekä mahdolliset kurssierot. Kokonaistulos saadaan, kun huomioon otetaan myös satunnaiset tuotot ja kulut. Oikaistussa

tuloslaskelmassa lopullinen tilikauden tulos saadaan, kun kokonaistulokseen huomioidaan tehdyt oikaisut, joita voivat olla poistoero, vapaaehtoisten varausten muutos, laskennallinen palkkakorjaus ja käyvän arvon muutokset sekä muut oikaisut. (Kallunki & Kytönen 2007, 44; Leppiniemi & Lounasmeri 2015.)

Liikevaihtoa joudutaan oikaisemaan, jos myyntisaamisiin sisältyy epävarmoja eriä. Yrityksellä voi myyntitulojen lisäksi olla muita säännöllisiä tuloja, jotka kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Oikaistussa tuloslaskelmassa aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot kirjataan liikevaihtoa vastaavana, joka tarkoittaa, että ostot oikaistaan varaston muutoksella. Varaston arvon nousu vähentää ostoja ja vastaavasti varaston arvon lasku lisää ostoja. (Kallunki & Kytönen 2007, 44.)

Henkilöyhtiöiden tai yksityisen liikkeenharjoittajan henkilöstökulut tulee arvioida huolella. Palkkoja ei usein nosteta täysimääräisesti palkkoina verotuksellisista syistä vaan ne otetaan yksityisottoina tai osinkoina. Henkilöstökuluja tuleekin lisätä toimialan yleisen palkkatason suhteessa, mikäli ne ovat kohtuuttoman pienet. Pienissä osakeyhtiöissäkin on tavallista, ettei omistajalle makseta palkkaa lainkaan tai ainakaan yhtä suurta palkkaa, jota jouduttaisiin maksamaan ulkopuoliselle vastaavasta työsuorituksesta. Yritystutkimusneuvottelukunta on antanut euromääräiset suositukset, joita voidaan käyttää palkkakorjauksissa näissä tilanteissa. Määrää on suhteutettu yrityksen liikevaihdon mukaan. (Leppiniemi & Kisanlahti 2015.)

Muita eriä, joihin tuloslaskelman oikaisuissa tulee kiinnittää huomiota, ovat leasingomaisuus ja kurssierot sekä tuloksen järjestelyeriin kuuluvat poistoeron muutos ja vapaaehtoinen varaus. Tuloksen järjestelyyn liittyvät erät jätetään oikaistusta tuloslaskelmasta pois. Kokonaisuudessaan tuloslaskelman oikaisulla tavoitellaan sitä, että mukana ovat kaikki kaudelle kohdistuvat tulot ja menot mahdollisimman realistisesti. Pyritään karsimaan tilinpäätöksen sallimat joustokohdat, jotta tiedot olisivat mahdollisimman vertailukelpoiset muiden yritysten kanssa ja analyysistä saatavat tulokset oikeellisia. (Kallunki & Kytönen 2007, 45-46.)

3.2.2 Oikaistu tase

Tilinpäätösanalyysin luotettavuuden kannalta on tärkeää, että taseessa omaisuuden arvo vastaisi mahdollisimman hyvin todellista arvoa. Todennäköistä luovutusarvoa ei kuitenkaan tarkisteta omaisuudesta kovinkaan säännöllisesti, joka vaikeuttaa todellisen omaisuuden arvon määrittämistä. Oikaistussa taseessa esiintyy eriä, joita ei virallisesta taseesta löydy lainkaan. Vastaavasti siinä myös yhdistellään virallisessa taseessa erillään esitettyjä eriä. (Niskanen & Niskanen 2003, 70.)

Yrityksien virallisen taseen rakenne voi olla hyvin erilainen, johtuen siitä omistaako yritys käyttöomaisuutensa vai vuokraako se sen. Käyttöomaisuuden vuokraus ei näy lainkaan taseessa ja omistus taas näkyy. Vertailtavuuden saavuttamiseksi leasingrahoituksella hankittu omaisuus tulee lisätä vastaavaa puolelle leasingomaisuutena ja vastattavaa puolelle leasingvastuuna kohdistuen vieraaseen pääomaan. Leasingomaisuutta ei ole eritelty virallisessa taseessa, mutta maksamattomat leasingerät löytyvät liitetiedoista. (Kallunki & Kytönen 2007, 47.)

Taseen oikaisulla pyritään karsimaan sellaiset vastaavien erät, joilla ei ole enää realistisia tuotto-odotuksia tulevaisuudessa. Vastaavasti tarkoitus on tuoda esiin sellainen olennainen omaisuus, jota taseeseen ei ole merkitty. Lisäksi tuodaan esiin taseessa näkymättömät velat. Ne merkitään takaisinmaksuajankohdan mukaisesti joko pitkä- tai lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Varojen ja velkojen nettokorjauksilla voidaan korjata omaa pääomaa. Varallisuuden lisääntyessä oma pääoma kasvaa ja toisinpäin. (Salmi 2012, 153.)

3.3 Työvaiheet

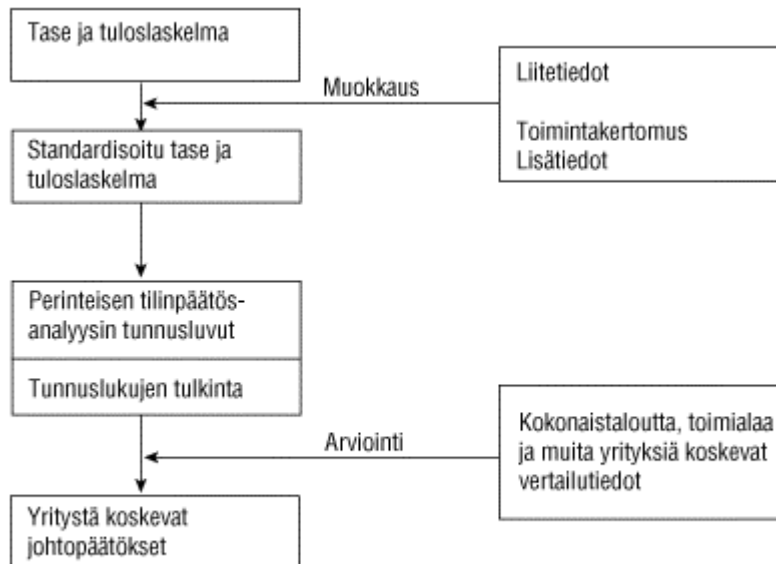
Ensimmäiseksi täytyy muokata viralliset tilinpäätöstiedot tilinpäätösanalyysia varten. Virallinen tase ja tuloslaskelma oikaistaan liitetietoja ja mahdollisia muita lisätietoja apuna käyttäen. Tavoitteena on saada standardisoitu tase ja tuloslaskelma, jotka toimivat edellytyksenä tilinpäätösanalyysin tuloksien vertailtavuudelle muiden yritysten kanssa tai saman yrityksen aikaisempien tuloksien kanssa. Tilinpäätöstä koskeva lainsäädäntö on nykyään suhteellisen tiukka, joten usein ei kovin suuria tai merkittäviä oikaisuja tarvitse tehdä vaan kyseessä on ennemmin erien uudelleenjärjestys. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Seuraavana vaiheena on tarkoituksen mukaisten mittauskohteiden valinta analyysia varten. Analyysin laatija ja käyttötarkoitus määrittelevät sen, mitä analyysissä halutaan mitata ja minkälaisia analysointimenetelmiä laatijalla on käytössä tai minkälaisia menetelmiä on perusteltua käyttää. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Tilinpäätösanalyysin laadinnan seuraavassa vaiheessa yritysten taloudellista tilaa tutkitaan erilaisten tekniikoiden ja vertailukohteiden avulla, jotka on valittu jotain tiettyä tarkoitusta varten. Eri analysointimenetelmät voidaan luokitella tunnuslukuanalyysiin, prosenttilukumuotoisten tilinpäätösten laadintaan, trendianalyysiin ja kassavirta-analyysiin. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Teknisen suorittamisen jälkeen vuorossa on tulosten analysoinnin ja syy-seuraussuhteiden etsimisen. Eri analysointimenetelmät eivät sulje toisiaan pois, vaan niistä voidaan käyttää useampia menetelmiä ja näin pyritään saamaan mahdollisimman laaja näkökulma yrityksen taloudellisesta tilasta. Usein tuloksia verrataan saman toimialan yrityksiin, jolloin saadaan käsitys yrityksen menestyksestä toimialalla. Saman yrityksen tuloksia voidaan myös tutkia usealta kaudelta, jolloin voidaan arvioida sen talouden kehitystä pidemmällä aikavälillä ja havaita mahdolliset poikkeavat muutokset. (Niskanen & Niskanen 2003, 20.)

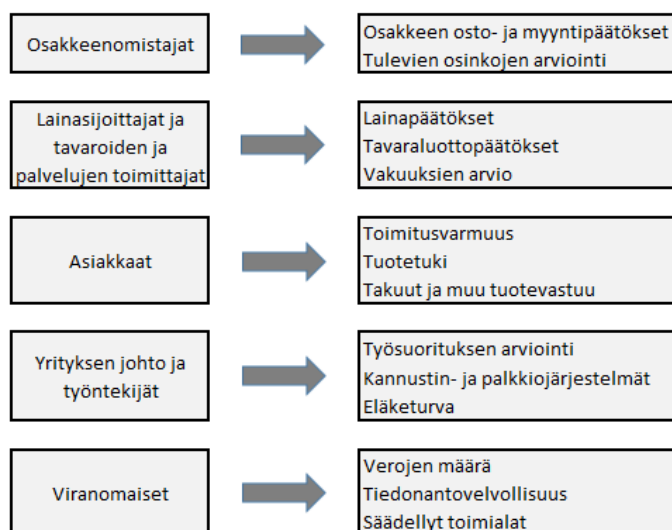
Viimeisenä vaiheena analyysin laadinnassa on johtopäätösten muodostaminen analysoitujen tulosten pohjalta. Analyysin tavoite voi vaihdella sen mukaan kenelle tietoa ollaan tuottamassa. Analyysi lähtökohtana on kuitenkin aina se, että halutaan saada tietoa. Tieto voi liittyä esimerkiksi kannattavuuteen, pääoman tuottavuuteen tai vaikka maksukykyyn. Tulosten analysoinnin pohjalta pyritään tekemään johtopäätöksiä, jolla voidaan kattaa tuo tiedon tarve. Tulosten havainnoinnin helpottamiseksi voidaan muodostaa erilaisia graafisia kaavioita saaduista tunnusluvuihin. Kuvasta 5 nähdään tilinpäätösanalyysin vaiheet. (Niskanen & Niskanen 2003, 20.)

KUVA 5. Tilinpäätösanalyysin vaiheet. (Leppiniemi & Lounasmeri 2015)

3.4 Käyttäjät

Tilinpäätösanalyysia voi yrityksen itsensä lisäksi hyödyntää monet sen sidosryhmät. Joillekin sidosryhmille tilinpäätösanalyysi on niin tärkeä osa päätöksentekoa, että ne laativat itse analyysin kohdeyrityksestä. Toiset tyytyvät erilaisista informaatiopalveluista saataviin valmiisiin tietoihin. Kuvasta 6 voi nähdä keskeisimmät tilinpäätösanalyysin käyttäjät ja näiden ryhmien mielenkiinnon jakautumisen. (Kallunki 2014, 15.)

KUVA 6. Yrityksen sidosryhmät ja tilinpäätösanalyysin käyttökohteet. (Kallunki 2014, 19)

Yrityksen omistajat ovat yksi keskeisimpiä tilinpäätösanalyysin käyttäjiä. Omistajilla voidaan tarkoittoa niin nykyisiä kuin tulevia omistajia eli osakesijoittajia. Omistajien kirjo voi olla hyvin laaja ja mukana voi olla pieniä yksityissijoittajia sekä suuria kansainvälisiä sijoitusorganisaatioita. Omistajan näkökulmasta analyysia tutkittaessa keskitytään yleensä pääoman tuottavuuteen, osinkojen maksukykyisyyteen ja liiketoiminnan riskien kartoittamiseen. Omistajat voivat käyttää analyysia myös johdon onnistumisen arviointikeinona. (Niskanen & Niskanen 2003, 13-14.)

Johto hyödyntää tilinpäätösanalyysia tehdessään päätöksiä yrityksen päivittäisestä operatiivisesta toiminnasta sekä rahoituksesta ja investoinneista. Suurissa yrityksissä tuloksia seurataan liiketoimintasektoreittain, jolloin voidaan seurata eri toimintojen kannattavuutta. Näin voidaan keskittää esimerkiksi investointeja kannattaville sektoreille. Johdon palkitsemisjärjestelmät ovat usein liitoksissa yrityksen taloudelliseen menestykseen, joten johto seuraa varmasti myös tästä näkökulmasta talouden kehitystä tilinpäätösanalyysin avulla. Myös henkilökuntaa kiinnostaa yrityksen taloudellinen tila jo oman työpaikan puolesta ja myös mahdollisten tulos- ja bonuspalkkiojärjestelmien takia. (Niskanen & Niskanen 2003, 14-15.)

Yrityksen tavarantoimittajat ja lainoittajat hyödyntävät myös tilinpäätösanalyysia. Tavarantoimittajat toimittavat yritykselle sen tarvitsemia tuotteita ja palveluita, joiden maksamiseen se myöntää maksuaikaa. Lainoittajina pidetään yrityksille pitkäaikaista lainaa tarjoavia rahoitusinstituutioita kuten pankkeja. Kumpakin ryhmää kiinnostaa yrityksen maksukykyisyys ja kyky huolehtia takaisinmaksuista ajallaan. Myös omaisuuden realisoituarvo rahoituskriisin sattuessa kiinnostaa erityisesti lainoittajia. Näiden kahden ryhmän näkökulmasta tilinpäätösanalyysistä pyritään selvittämään luottokelpoisuus, johon liittyvät monet tilinpäätöksestä mitattavat taloudelliset ominaisuudet kuten velkaantuneisuus, maksuvalmius ja kannattavuus. (Kallunki 2014, 16-17.)

Asiakkaat ovat kiinnostuneita yrityksen taloudesta lähinnä toimitusvarmuuden ja tuotteen käyttöajan tuen ja takuun takia. Varsinkin suuria ja pitkäkestoisia hankintoja kannattaa välttää selvissä talousvaikeuksissa olevasta yrityksestä. Erityisesti yritysasiakkaat voivat joutua vaikeuksiin, jos sen oma tuotantoprosessi on hyvin riippuvainen raaka-aineen jatkuvasta saannista. Yksi käyttäjäryhmä on myös yrityksen kilpailijat, joita kiinnostaa kilpailijoiden taloudellinen asema ja menestys markkinoilla. Näitä tietoja voidaan analysoida esimerkiksi omien tuotteiden hinnoittelussa. (Niskanen & Niskanen 2003, 17.)

Viranomaiset ovat kiinnostuneita tilinpäätösanalyysistä liittyen verotukseen. Yritykset maksavat erilaisia veroja ja verottajaa kiinnostaa maksaako yritys riittävästi veroja. Julkisia palveluita tuottavien yritysten analyysistä ollaan kiinnostuneita niiden hinnoittelun takia. Jos niiden voitot ovat suhteettoman suuria kustannuksiin verrattaessa, se saattaa joutua tarkastamaan hinnoitteluaan. Tilinpäätösanalyysi toimii viranomaisten valvonnan instrumenttina. (Niskanen & Niskanen 2003, 17.)

3.5 Rajoituksia ja haasteita

Tilinpäätösanalyysin perustana toimii virallinen tilinpäätös. Perusoletuksena tilinpäätöstä tulkittaessa on, että se perustuu voimassaoleviin lakeihin, säädöksiin ja muihin normeihin. Salmen (2012, 141) mukaan tilinpäätöksen luotettavuutta lisää tilinpäätöksen tilintarkastus. Tällöin ei tarvitse kyseenalaistaa tilinpäätöksen oikeellisuutta. Käytössä oleva normisto on kuitenkin sen verran joustava, että tarjolla on vaihtoehtoisia kirjanpito- ja tilinpäätösratkaisuja. Tämän vuoksi tilinpäätösanalyysi sisältää pakosta tulkinnanvaraisuuksia. (Salmi 2012, 141-142.)

Analyysimahdollisuudet rajoittuvat siihen osaan yrityksen taloutta, joka rekisteröidään yrityksen kirjanpitoon. Kirjanpitoon merkitään ainoastaan liiketapahtumia. Varojen kirjaamisessa käytetään pääsääntöisesti hankintahintaa ja tällöin esimerkiksi poikkeuksellisen edulliset raaka-aineet näkyvät tuloksessa vasta sitten, kun tuotteet on valmistettu ja myyty. Monet yrityksen kilpailukykyyn vaikuttavat tekijät, kuten henkinen pääoma, itse luotu liikearvo ja patentit sekä monet muut aineettomat omaisuuslajit eivät näy lainkaan taseessa, jolloin ei saada todellista kuvaa yrityksen arvosta. (Salmi 2012, 142.)

Taseen tulkinta käy haasteellisemmaksi yrityksen koon kasvaessa ja rakenteiden monimutkaistuessa. Omaisuudessa voi olla paljon sellaista, jolla ei ole arvoa toimivan yrityksen ulkopuolella. Omaisuuden tuottokyky on vaikeaa määrittää varsinkin yrityskauppojen- ja järjestelyiden yhteydessä, sillä liikearvojen määrät ja poistokäytännöt voivat olla hyvin sekavia. Verotusratkaisut sekä yritysraakenteen ja niiden muutokset voivat myös aiheuttaa poikkeavia käytänteitä ja tulkintavaikeuksia tilinpäätökseen. (Salmi 2012, 142.)

Tilinpäätäjällä on mahdollisuus käyttää harkinnanvaraisia ratkaisuja useassa kohdassa ja niitä käyttämällä erityisesti arvostus- ja jaksotusmenetelmissä voidaan päätyä toisistaan

hyvin poikkeaviin menetelmien valintaan. Näillä voi olla oleellista merkitystä tulokseen. Laskentaperusteiden muuttamista tuloksen takia pidetään vähintään moraalittomana, mutta joskus näin saatetaan menetellä esimerkiksi tavoitetuloksen saavuttamiseksi. Tilinpäätöksen laatimisajankohdalla voi myös olla vaikutusta tilinpäätöksen tulkittavuuteen. Moni tilinpäätösanalyysissä käytettävä tunnusluku lasketaan taseeseen sisältyvien erien avulla, mutta tase kuvaa vain tilinpäätöspäivän tilannetta, eikä siihen huomioidu esimerkiksi kausivaihtelut. Moni liiketoiminta on riippuvainen sesongeista ja niiden toiminta voi olla hyvin erilasista riippuen esimerkiksi vuodenajasta ja tällöin myös niiden tase voi näyttää hyvin erilaiselta vuodenajasta riippuen. (Barrow 2006,54; Salmi 2012, 143.)

Tilinpäätösanalyysia tutkiessa tulee muistaa, että se on laatijansa tuotos. Samojen tunnuslukujen pohjalta voi syntyä toisistaan poikkeavia tulkintoja ja analyysseja. Syinä poikkeaviin tuloksiin voi olla, että tunnuslukuja ymmärretään eri tavalla, tuloksia arvioidaan eri aikaväleiltä tai laatijat ovat kiinnostuneita eri asioista. Analyysin laatijan oma osaaminen ja ymmärrys taloudesta sekä tietämys toimialasta ja yrityksestä vaikuttaa muodostettaviin johtopäätöksiin. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 91.)

3.6 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelmalla on tarkoitus tarkastella tulorahoituksen riittävyyttä. Laskelmassa kassatuloista vähennetään kassamenot käyttäen menojen etuoikeusjärjestystä. Näin saadaan selville, missä vaiheessa tulorahoitus loppuu ja milloin yritys on joutunut käyttämään omaa tai vierasta pääomaa menojensa kattamiseen. (Yritystutkimus 2011, 57.)

Kassavirtalaskelma paljastaa kuinka paljon rahaa yritykseen on tilikauden aikana tullut ja kuinka paljon sitä on käytetty. Ensimmäiseksi kassamenoista otetaan huomioon juoksevat pakolliset menot. Mikäli rahaa on tämän jälkeen jäljellä ja kassajäämä on positiivinen, voidaan sitä käyttää vieraan pääoman korkojen sekä oman pääoman osinkojen rahoittamiseen. Tämän jälkeen jäljellä olevalla rahalla on jo hieman enemmän liikkumavaraa. Sitä voidaan käyttää esimerkiksi pääoman palauttamiseen tai investointeihin. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 173.)

Kassavirtalaskelman laadinnassa yleisperiaatteina on, että tuloihin ja menoihin kohdistetaan niihin kuuluvat saamiset ja velat. Tulot ja menot pyritään muuttamaan maksuperusteisiksi. Tämä johtaa myös oletuksien tekemiseen, koska kaikista tuloslaskelman riveistä ei saada siihen kohdistuvan saamisen ja velan määrää. Mitä pidemmälle kassavirtalaskelmassa yrityksen tulorahoitus riittää kattamaan siitä vähennettäviä kuluja, sitä parempi tilanne sillä rahoituksellisesti on. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 173-174.)

Kassavirtalaskelmaan muodostuu kolme erilaista jäämää. Näitä kutsutaan toimintajäämäksi, rahoitusjäämäksi ja investointijäämäksi. Toimintajäämä saadaan, kun myyntituloista vähennetään lyhytvaikutteiset menot. Toimintajäämän tulee olla aina positiivinen, jotta toimintaa voidaan pitää kannattavana. Rahoitusjäämä kertoo, kuinka yritys on tilikauden aikana selvinnyt juoksevista maksuistaan. Positiivinen rahoitusjäämä merkitsee sitä, että yritys pystyy ainakin osittain suorittamaan investointinsa tulorahoituksella ja mahdollisesti myös lyhentämään lainojaan. Investointijäämän positiivisuus kertoo siitä, että liiketoiminnasta saadut tulot ovat riittäneet aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusomaisuuteen tehtyihin investointeihin. (Yritystutkimus 2011, 58.)

4 TUNNUSLUVUT

Tunnuslukujen avulla voidaan kuvata yrityksen taloutta ja analysoida sen taloudellisia toimintaedellytyksiä. Tunnuslukuja hyödynnetään yritysten välisessä vertailussa, yrityksen historian kuvaamisessa sekä kehityslinjojen löytämisessä ja esittämisessä. Niiden avulla voidaan eliminoida tai ottaa huomioon yritysten välisiä kokoeroja, rahan arvossa tapahtuneita muutoksia ja muita vertailuun vaikuttavia tekijöitä. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 196.)

Tunnusluvun on oltava validi. Sen on mitattava sitä, mitä sen on tarkoituskin mitata. Tunnusluvun tulee olla myös luotettava eli reliabiliteetti. Tällä tarkoitetaan sitä, että tunnusluku ei saa olla riippuvainen esimerkiksi mittaajasta. Juuri tätä pidetään tilinpäätösanalyysin heikkona kohtana, koska tilinpäätöksessä on paljon harkinnanvaraisuutta. Ehdoton edellytys tunnuslukujen käytölle on, että niiden laskukaava ymmärretään, muuten syntyy vääristyneitä tuloksia. (Salmi 2012, 140-141.)

Tilinpäätösanalyysissä käytettävät tunnusluvut ovat yleensä suhdelukuja ja ne lasketaan standardoiduista tilinpäätöstiedoista. Tunnusluvut jaetaan tavallisesti yrityksen taloudellisten toimintaedellytysten mukaan kannattavuuteen ja rahoituksen tunnuslukuihin. Tyyppillisesti rahoitusta analysoidaan kahdesta näkökulmasta, vakavaraisuutena eli soliditeettina ja maksuvalmiutena eli likviditeettinä. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 165.)

4.1 Kannattavuus

Kannattavuuden absoluuttinen mittari on yrityksen tulos. Yrityksen kannattavuuden mittaamiseen on olemassa monia erilaisia tunnuslukuja. Yleensä kannattavuutta mitataan kahdella erityyppisellä suhteellisella mittareiden ryhmällä, voittoprosenteilla ja pääoman tuottoprosenteilla. Voittoprosenteja laskettaessa suhteutetaan yrityksen saama voitto liikevaihtoon ja taas pääoman tuottavuutta laskettaessa suhteutetaan saatua voittoa toimintaan sitoutuneeseen pääomaan. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 217.)

4.1.1 Voittoprosentit

Myyntikate on tavallisimmin käytössä tukku- ja vähittäiskaupassa eikä se sovellu kovin hyvin yritysten väliseen vertailuun muilla aloilla. Valmistustoimintaa harjoittavien yritysten myyntikatetta ei voida laskea ilman lisätietoja. Myyntikate saadaan vähentämällä liikevaihdosta tavarastot oikaistuna tavaravaraston muutoksella. Myyntikateprosentille ei ole asetettu mitään ohjearvoja vaan yritys määrittelee itse tavoiteprosenttinsa. (Yritystutkimus 2011, 60.) Myyntikateprosentin laskentakaava löytyy taulukosta 1.

Käyttökate ei esitetä virallisessa tuloslaskelmassa omana jäämänään. Oikaistussa tuloslaskelmassa käyttökate saadaan lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalenemiset. Käyttökate pidetään kannattavuuden mittarina ja sen negatiivisuutta pidetään huolestuttavana. Käyttökateella yrityksen tulee pääsääntöisesti kattaa rahoitukseen liittyvät maksut sekä investoinnit. Käyttökate on liikevoittoa luotettavammin laskettavissa, koska siihen ei poistoilla ole vaikutusta. Poistojen mitoituksessa tilinpäätäjällä on mahdollisuus käyttää harkintavaltaansa. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 206.)

Käyttökateprosentti kertoo liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Mielekkästä sitä on verrata vain saman toimialan yritysten kesken. Yleispätevää tavoitearvoa käyttökateprosentille ei ole, mutta eri toimialoille on määritelty suuntaa antavat ohjearvot. (Yritystutkimus 2011, 61.) Käyttökateprosentin laskentakaava ja ohjearvot löytyvät taulukosta 1.

Liiketulos eroaa virallisen tuloslaskelman liiketuloksesta analyysissä tehtyjen oikaisujen määrällä. Näitä oikaisuja voi olla esimerkiksi laskennallinen palkkakorjaus ja liiketoiminnan muista tuotoista tai kuluista satunnaisiin eriin tehdyt siirrot. Liiketulosprosentti kuvaa yrityksen liiketoiminnan tuottoa ennen rahoituseriä ja veroja. Tunnusluku soveltuu niin yrityksen sisäiseen seurantaan kuin toimialan vertailuun ja jopa eri toimialojen välillä tehtävään vertailuun. Liiketulosprosentille on asetettu ohjearvot. (Yritystutkimus 2011, 61.) Liiketulosprosentin laskentakaava ja ohjearvot löytyvät taulukosta 1.

Nettotulos mittaa yrityksen kokonaisvoiton määrää. Nettotulos saadaan kun liiketulokseen huomioidaan rahoitustuotot ja -kulut sekä verot. Nettotulosprosentille ei ohjearvoa

ole annettu vaan se on yrityksen itsensä määriteltävä. Toiminnan kannattavuuden kannalta tulee tuloksen olla positiivinen. (Yritystutkimus 2011, 62.) Nettotuloksen laskentakaava löytyy taulukosta 1.

Rahoitustulos saadaan lisäämällä nettotulokseen poistot ja arvonalenemiset. Rahoitustuloksen avulla voidaan mitata yrityksen tulorahoituksen riittävyyttä lainojen lyhennyksiin, investointeihin ja voitonjakoon. Rahoitustuloksen tulisi lyhyelläkin aikavälillä ylittää nolataso. Muuta ohjearvoa ei rahoitustulosprosentille ole määritetty. (Yritystutkimus 2011, 62.) Rahoitustulosprosentin laskentakaava löytyy taulukosta 1.

TAULUKKO 1. Voittoprosenttien laskentakaaviot ja asetetut ohjearvot (Yritystutkimus 2011, 60-62)

Kannattavuuden tunnuslukujen laskentakaavat ja ohjearvot							
Voittoprosentit							
Myyntikate %							
$\frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$							
Käyttökate %							
$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$	<table border="1"> <tr> <td>teollisuus</td> <td>5-20 %</td> </tr> <tr> <td>kauppa</td> <td>2-10 %</td> </tr> <tr> <td>palvelu</td> <td>5-15 %</td> </tr> </table>	teollisuus	5-20 %	kauppa	2-10 %	palvelu	5-15 %
teollisuus	5-20 %						
kauppa	2-10 %						
palvelu	5-15 %						
Liiketulos %							
$\frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$	<table border="1"> <tr> <td>yli 10 %</td> <td>hyvä</td> </tr> <tr> <td>5-10 %</td> <td>tydyttävä</td> </tr> <tr> <td>alle 5 %</td> <td>heikko</td> </tr> </table>	yli 10 %	hyvä	5-10 %	tydyttävä	alle 5 %	heikko
yli 10 %	hyvä						
5-10 %	tydyttävä						
alle 5 %	heikko						
Nettotulos %							
$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$							
Rahoitustulos %							
$\frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$							

4.1.2 Pääoman tuotto

Kokonaispääoman tuotolla eli ROTA:lla (return on total capital) voidaan arvioida yrityksen hyvyttä kokonaistalouden kannalta. Kokonaispääoman tuottoa laskettaessa suhteutetaan yrityksen aikaansaama lisäarvo omistajille, rahoittajille ja yhteiskunnalle toimintaan sitoutuneeseen pääomaan. Kokonaispääoman tuottoprosenttiin ei vaikuta yrityksen veronmaksukäytännöt tai yhtiömuodosta johtuva verotustekniikka. Tunnusluku on sijoitetun pääoman tunnuslukua käyttökelpoisempi silloin, jos ei pystytä tekemään jakoa korolliseen ja korottomaan pääomaan. Kokonaispääoman tuottoprosentille on määritelty ohjearvot. (Yritystutkimus 2011, 64; Leppiniemi & Kykkänen 2013, 168.) Kokonaispääomantuottoprosentin laskentakaava ja ohjearvot löytyvät taulukosta 2.

Sijoitetun pääoman tuottoaste eli ROI (return on investment) kuvaa yrityksen toimintaan sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle aikaansaamaa tuottoa. Tunnusluvussa tarkastellaan aikaansaatua tuottoa oman pääoman sijoittajan sekä vieraan pääoman sijoittajan näkökulmasta. Sijoitetun pääoman tuottoprosenttia voidaan pitää välttävänä, jos se on vähintään yrityksen vieraasta korollisesta pääomasta maksaman keskimääräisen rahoituskuluprosentin suuruinen. Sijoitetun pääoman tuottoprosenttia voidaan arvioida myös samalla asteikolla kuin kokonaispääoman tuottoprosenttia. (Leppiniemi & Leppiniemi 2003, Yritystutkimus 2011, 65.) Sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskentakaavan ja ohjearvot löytyvät taulukosta 2.

Oman pääoman tuottoaste eli ROE (return on equity) kuvaa yrityksen aikaansaamaa tuottoa käytössä olleelle omalle pääomalle. Tunnusluvun tavoite riippuu omistajien asettamasta tuottovaatimuksesta. Oman pääoman tuottovaatimus on usein sijoitetun pääoman tuottovaatimusta korkeampi, siihen liittyvän riskin takia. Oman pääoman tuottoprosenttiin arvonkorotukset vaikuttavat tuottoprosenteista eniten. (Yritystutkimus 2011, 65.) Oman pääoman tuottoprosentin laskentakaava löytyy taulukosta 2.

TAULUKKO 2. Pääomantuottoprosenttien laskentakaavat ja ohjearvot (Yritystutkimus 2011, 63-65)

Kannattavuuden tunnuslukujen laskentakaavat ja ohjearvot								
Pääoman tuotto								
Kokonaispääoman tuotto % ROTA								
$\frac{\text{Nettotulos+rahoituskulut+verot}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tk}} \times 100$	<table border="1"> <tr> <td>yli 10%</td> <td>hyvä</td> </tr> <tr> <td>5-10 %</td> <td>tydyttävä</td> </tr> <tr> <td>alle 5 %</td> <td>heikko</td> </tr> </table>	yli 10%	hyvä	5-10 %	tydyttävä	alle 5 %	heikko	
yli 10%	hyvä							
5-10 %	tydyttävä							
alle 5 %	heikko							
Sijoitetun pääoman tuotto % ROI								
$\frac{\text{Nettotulos+rahoituskulut+verot}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$	<table border="1"> <tr> <td>yli 10%</td> <td>hyvä</td> </tr> <tr> <td>5-10 %</td> <td>tydyttävä</td> </tr> <tr> <td>alle 5 %</td> <td>heikko</td> </tr> </table>	yli 10%	hyvä	5-10 %	tydyttävä	alle 5 %	heikko	
yli 10%	hyvä							
5-10 %	tydyttävä							
alle 5 %	heikko							
Oman pääoman tuotto % ROE								
$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$								

4.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen kykyä selvitä maksuista ja sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vakavaraisuuden tutkimisen tarkoituksena on yrityksen pääomaraken-teen selvittäminen. Mikäli vieraan pääoman osuus on vallitsevampi yrityksen rahoitusra- kenteesta, sitä heikompi on sen vakavaraisuus ja sitä suurempi rahoitusriski yritykseen liittyy. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 168.)

Omavaraisuusaste kuuluu vakavaraisuuden perusmittareihin. Tunnusluku mittaa yrityk- sen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä sekä kykyä selviytyä maksusitoumuksista pit- källä aikavälillä. Omavaraisuusasteesta voidaan päätellä, missä määrin taseen varat on rahoitettu yrityksen omalla pääomalla. Omavaraisuudelle on määritelty ohjearvot. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 124; Leppiniemi & Kykkänen 2013, 168-169.) Omavaraisuus- asteen laskentakaava ja ohjearvot löytyvät taulukosta 3.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka velkaantunut yritys on. Korkea velkapro- sentti edellyttää yritykseltä hyvää liiketulosta, jotta se voi selvitä vieraan pääoman vel- voitteista. Tunnusluku soveltuu vertailtavaksi vain saman toimialan yritysten kesken.

Tunnusluvulle on määritelty ohjearvot. (Yritystutkimus 2011, 67.) Velkaprosentin laskentakaava ja ohjearvot löytyvät taulukosta 3.

Nettovelkaantumisaste (net gearing) kuvaa yrityksen korollisen vieraan pääoman suhdetta omaan pääomaan. Korollisesta vieraasta pääomasta vähennetään yrityksen rahavarat ja rahoitusarvopaperit eli likvidit varat, joilla periaatteessa voitaisiin maksaa velkoja. Tunnusluku kertoo nettovelan suhteen omaan pääomaan. Tunnusluvun arvon pysyessä alle yhden arvioidaan yrityksen vakavaraisuuden yleensä olevan riittävä. Tulos voi olla myös negatiivinen ja jos se johtuu negatiivisesta omasta pääomasta, luokitellaan yrityksen vakavaraisuus heikoksi. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 170.) Nettovelkaantumisasteen laskentakaava löytyy taulukosta 3.

Käyttöpääomaa tarkastelemalla selviää rahoituksen määrä, joka sitoutuu yrityksen juoksevaan liiketoimintaan. Käyttöpääoma saadaan, kun vaihto-omaisuuteen lisätään saamiset ja vähennetään ostovelat ja saadut ennakot. Käyttöpääoman tarpeen kattaminen voidaan hoitaa osittain lyhytaikaisella, osittain pitkäaikaisella vieraalla tai omalla pääomalla. Toiminnan vaatiman käyttöpääoman suhde liikevaihtoon vaihtelee yrityksen toimialan mukaan. Käyttöpääomaproosentista voidaan arvioida tarvittavaa pääoman määrää toiminnan laajentamista suunniteltaessa. (Yritystutkimus 2011, 69.) Käyttöpääomaproosentin laskentakaava löytyy taulukosta 3.

Kiertoaikojen tunnusluvuilla analysoidaan rahan sitoutumista yrityksen toimintaan. Tunnusluvuilla arvioidaan ja mitataan maksuaikojen tavanomaisuutta, niihin tarvittavaa rahoitusta sekä vapautettavissa olevaa pääomaa. Tätä tietoa hyödynnetään yrityksen rahoituksen suunnitteluun ja muuhun toiminnan suunnitteluun. (Leppiniemi & Kykkänen 2013, 172.)

Myyntisaamisten kiertoajan tunnusluku kertoo, kauanko myyntitulot keskimäärin ovat saamisina ennen kuin ne saadaan rahana. Myyntisaamisiin yrityksen raha on sitoutunut hyödykkeen hankintahinnan verran ja lisäksi myyntisaamiset sisältää yrityksen katetta, jota sen ei tarvitse samalla tavalla rahoittaa. Myyntisaamisten osalta maksuvalmiutta voidaan parantaa esimerkiksi perintää tehostamalla, myymällä saamia rahoitusyhtiölle tai antamalla käteisalennuksia. Parantamisen realistisyyttä voidaan tulkita myyntisaamisten kiertoajan tunnusluvun avulla. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 249.) Myyntisaamisten laskentakaava löytyy taulukosta 3.

Ostovelkojen kiertoajan tunnusluku kertoo kuinka kauan yrityksen ostot ovat keskimäärin velkana. Ostolaskujen maksamista viivyttämällä voidaan parantaa yrityksen maksuvalmiutta. Ostovelkojen maksamisaikaa on mahdollista pidentää sopimalla uusista maksuajoista. Mahdollisista alennuksista luopumalla tai maksamalla korkoa yliajasta yritys voi yksipuolisesti pidentää ostolaskujen maksamista. Maksuvalmiuden kannalta yritykselle on parempi, että ostovelkojen maksuaika on myyntisaamisten kiertoaikaa suurempi. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 250.) Ostovelkojen laskentakaava löytyy taulukosta 3.

Vaihto-omaisuusprosentti kuvaa sitä pääomaa, joka sitoutuu vaihto-omaisuuteen verrattaessa liikevaihtoon. Näin voidaan arvioida vaihto-omaisuuteen sitoutuneen pääoman vaikutusta maksuvalmiuteen. Ohjearvoa tunnusluvulle ei ole määritetty, sillä se voi poiketa toimialoittain paljon. (Yritystutkimus 2011, 70.) Vaihto-omaisuusprosentin laskentakaava löytyy taulukosta 3.

TAULUKKO 3. Vakavaraisuuden tunnuslukujen laskentakaavat ja ohjearvot (Yritystutkimus 2011, 66-70)

Vakavaraisuuden tunnuslukujen laskentakaavat ja ohjearvot							
Omavaraisuusaste							
$\frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 2px;">yli 40%</td> <td style="width: 50%; padding: 2px;">hyvä</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">20-40 %</td> <td style="padding: 2px;">tydyttävä</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">alle 20 %</td> <td style="padding: 2px;">heikko</td> </tr> </table>	yli 40%	hyvä	20-40 %	tydyttävä	alle 20 %	heikko
yli 40%	hyvä						
20-40 %	tydyttävä						
alle 20 %	heikko						
Suhteellinen velkaantuneisuus							
$\frac{\text{Oikaistun taseen velat - saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 2px;">alle 40%</td> <td style="width: 50%; padding: 2px;">hyvä</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">40-80 %</td> <td style="padding: 2px;">tydyttävä</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">yli 80 %</td> <td style="padding: 2px;">heikko</td> </tr> </table>	alle 40%	hyvä	40-80 %	tydyttävä	yli 80 %	heikko
alle 40%	hyvä						
40-80 %	tydyttävä						
yli 80 %	heikko						
Nettovelkaantumisaste (Net gearing)							
$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}}$							
Käyttöpääoma %							
$\frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$							
Myyntisaamisten kiertoaika							
$\frac{365 \times (\text{myyntisaamiset} - \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto}}$							
Ostovelkojen kiertoaika							
$\frac{365 \times (\text{ostovelat} - \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut}}$							
Vaihto-omaisuus %							
$\frac{\text{Vaihto-omaisuus ilman ennakkomaksuja + osatuloutuksen saamiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$							

4.3 Maksuvalmius

Maksuvalmiudella eli likviditeetillä tarkoitetaan yrityksen kykyä selviytyä maksuvelvoitteistaan juoksevasti. Maksuvalmiudessa kyseessä on yrityksen rahojen jokahetkinen riittävyys. Maksuvalmiutta tulkittaessa tulee muistaa, että tilinpäätös kertoo aina sen hetkisen tilanteen, joten arvioita täytyy tehdä varovasti. Jotta maksuvalmiutta voidaan pitää riittävänä, tulee yrityksellä olla riittävästi likvidejä varoja suhteessa tuleviin menoihin. Likvideillä varoilla tarkoitetaan nopeasti ja kohtuullisen pienillä kuluilla rahaksi muutettavissa olevia varoja. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 238; Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 129.)

Hyvä maksukyky mahdollistaa yritykselle edullisempien maksutapojen käytön, kuten kassa-alennukset. Heikosta maksukyvyistä taas aiheutuu yritykselle usein ylimääräisiä kustannuksia, kuten viivästyskorkoja. (Yritystutkimus 2011, 71.)

Quick ratio on tunnusluku, joka mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloistaan pelkän rahoitusomaisuutensa avulla. Siinä verrataan yrityksen rahoitusomaisuuden suhdetta lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Rahoitusomaisuudella tarkoitetaan yrityksen likvidejä varoja. Tunnusluvulle on määritelty ohjearvot. (Yritystutkimus 2011, 71.) Quick ration laskentakaava ja ohjearvot löytyvät taulukosta 4.

Current ratiossa tarkastelunäkökulman aikajana on hieman pidempi. Siinä otetaan rahoitusomaisuuden lisäksi yrityksen vaihto-omaisuus huomioon. Vaihto-omaisuuden ajatellaan olevan realisoitavissa rahaksi lyhytaikaisista maksuvelvoitteista selviytymiseksi. Tunnusluvun arvioinnissa tulee huomioida vaihto-omaisuuteen liittyvä tulkinnanvaraisuus sekä sen toimialasidonnaisuus. Tunnusluvulle on määritelty ohjearvot. (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 132.) Current ration laskentakaava ja ohjearvot löytyvät taulukosta 4.

Korolliset velat/käyttökate on tunnusluku, jolla saadaan selville teoreettinen lainojen takaisinmaksuaika vuosina, mikäli koko käyttökate voidaan käyttää lainojen lyhennyksiin. Korollisiin velkoihin huomioidaan myös pääomalainat, vaikka ne hetkellisesti korottomia olisivatkin. Tunnusluku kuvastaa myös yrityksen pääomarakennetta. Pääomavaltaisilla aloilla, kuten kiinteistöyhtiöillä, voivat tunnusluvun arvot kohota todella suuriksi. (Yritystutkimus 2011, 73.) Tunnusluvun laskentakaava löytyy taulukosta 4.

Rahoituskulujen hoitokate on tunnusluku, joka tarkastelee yrityksen kykyä selviytyä korkojen ja muiden vieraan pääoman kulujen maksuista tulorahoituksensa avulla. Mikäli tulos jää alle yhden, yrityksen ei voida katsoa selviytyvän rahoituskuluistaan kassaperusteisella tulorahoituksellaan. (Yritystutkimus 2011, 73.) Rahoituskulujen hoitokatteen tunnusluvun laskentakaava löytyy taulukosta 4.

TAULUKKO 4. Maksuvalmiuden tunnuslukujen laskentakaavat ja ohjearvot (Yritystutkimus 2011, 71-73)

Maksuvalmiuden tunnuslukujen laskentakaavat ja ohjearvot		
Quick ratio		
$\frac{\text{Rahoitusomaisuus - osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma - lyhtaikaiset saadut ennakot}}$	yli 1 0,5-1 alle 0,5	hyvä tydyttävä heikko
Current ratio		
$\frac{\text{Rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$	yli 2 1-2 alle 1	hyvä tydyttävä heikko
Korolliset velat / käyttökate		
$\frac{\text{Oikaistun taseen korolliset velat + pääomalainat}}{\text{Käyttökate}}$		
Rahoituskulujen hoitokate		
$\frac{\text{Rahoitustulos + rahoituskulut}}{\text{Rahoituskulut}}$		

4.4 Muut tunnusluvut

Edellä käsiteltyjen tunnuslukujen lisäksi on vielä joukko muita tunnuslukuja. Tunnuslukuja on todella runsaasti ja niiden valinnoissa tuleekin miettiä niiden soveltuvuutta tutkimuskohteena olevaan yritykseen. Talouden kokonaisuuden hahmottamiseksi on kuitenkin kannattavampaa tutkia yritystä useamman tunnusluvun avulla, sillä harvoin tunnus-

luku yksinään antaa kovinkaan kattavaa tietoa. Esimerkkeinä muiden tunnuslukujen tarkastelukohteista on yrityksen kasvu ja erilaiset tehokkuudet. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 196-198.)

Yksi tavanomaisimmista yrityksen toiminnan volyymin mittareista on liikevaihto. Liikevaihdon kehitystä voidaan tulkita liikevaihdon muutosprosentilla. Toiminnan laajentuminen tai supistuminen näkyy tunnusluvun kehityksessä. Liikevaihdon sisältö ja merkitys vaihtelee eri toimialoilla. Liikevaihdon muutosprosentti sopiikin vertailtavaksi parhaiten saman toimialan yritysten kesken. Se sopii myös saman yrityksen useamman peräkkäisen kauden vertailuun. Liikevaihdon muutoksen tulisi kattaa inflaation kehitys sekä muiden kulujen nousu. Vaikka toimintaa ei tarkoituksenmukaisesti pyritä laajentamaan, tulisi liikevaihdon kehittyä kustannusten nousun suhteessa. Varsinaista ohjearvoa tunnusluvulle ei ole määritelty. (Leppiniemi & Leppiniemi 2006, 201.) Liikevaihdon muutosprosentin laskentakaava löytyy taulukosta 5.

Liikevaihto/henkilö on tunnusluku, jolla voidaan arvioida yrityksen henkilöstön tehokkuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta eri yritysten välillä hankaloittaa mahdollinen vuokratyövoima. Henkilöstökulut eivät myöskään aina ole yhteismitallisia, sillä ne voivat pitää sisällään esimerkiksi lomautetut työntekijät. (Yritystutkimus 2011, 75.) Tämän tunnusluvun laskentakaava löytyy taulukosta 5.

Keskimääräisellä rahoituskulujen prosentilla yritys voi seurata omien rahoituskulujensa kustannuksia. Sitä voi verrata vallitsevaan korkokantaan. Tunnusluvusta voi olla apua esimerkiksi mietittäessä uutta investointia, jos se joudutaan hankkimaan lainarahoituksella. Voidaan laskea, paljonko hankinnan kokonaiskustannukseksi lainrahalla tulee keskimääräisten rahoituskulujen kanssa verrattaessa esimerkiksi mahdolliseen leasingrahoitukseen. Tunnuslukua arvioidessa on hyvä huomioida, että se pitää sisällään myös mahdolliset lainannostopalkkiot, kurssitappiot sekä muita mahdollisia rahoituskuluja. (Yritystutkimus 2011, 76.) Keskimääräisten rahoituskulujen prosentin laskentakaava löytyy taulukosta 5.

TAULUKKO 5. Muiden tunnuslukujen laskentakaavat (Yritystutkimus 2011, 75-76)

Muiden tunnuslukujen laskentakaavat	
Liikevaihdon muutos %	
Liikevaihdon muutos	x 100
Liikevaihto edellisellä kaudella	
Liikevaihto/henkilö	
Liikevaihto (12 kk)	
Henkilöstömäärä keskimäärin	
Keskimääräiset rahoituskulut %	
Rahoituskulut	x 100
Korollinen vieras pääoma keskimäärin tk	

5 KOHDEYRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tämän työn tarkoituksena on laatia kohdeyritykselle Huoltamo Oy:lle tilinpäätösanalyysi sekä luoda yritykselle oma työkalu, jolla he voivat seurata omien tunnuslukujen kehitystä myös tulevaisuudessa. Tilinpäätösanalyysi on laadittu yrityksen tilinpäätöstietojen pohjalta ja tutkimuskohteena toimii tilikausien 2011-2015 tilinpäätökset. Yrityksen tilikausi ei ole kalenterivuoden mukainen vaan tilikausi päättyy maaliskuun loppuun. Kauden 2015 tilinpäätöksen tiedoista valtaosa ajoittuu siis vuodelle 2014.

5.1 Toimeksiantaja

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajayritys on Pirkanmaalla sijaitseva autohuoltamoalalla toimiva pieni osakeyhtiö. Yrityksen päätoimiala on ajoneuvojen huolto ja korjaus. Sen yhteydessä toimii myös pieni kahvila ja myymälä sekä matkahuolto. Myymälässä myydään öljy- ja autotarvikealan tuotteita sekä päivittäistavaroita. Yrityksellä on siis toimintaa, niin palvelun kuin kaupan alalla. Yritys on toiminut vuodesta 1981, mutta sen nykyinen toimitusjohtaja on toiminut johdossa vasta vuoden 2014 alusta. Työvuosia hänellä on kuitenkin samasta yrityksestä jo useampia, joten aivan uutena hän ei yrityksessä aloittanut.

Yrityksessä työskentelee tällä hetkellä seitsemän henkilöä, joista neljä kokonaan korjaamon puolella. Toimitusjohtajan aika kuluu lähinnä puhelimesta ja erilaisissa toimistotehtävissä. Kaksi henkilöä hoitaa kahvilaa, myymälää ja matkahuoltoa. Henkilöstön määrä on pysynyt vakiona tutkimuskausien aikana, mutta viimeisellä tilikaudella 2015 henkilöstön määrä laski väliaikaisesti kuuteen johtuen omistajan vaihdoksesta.

5.2 Työn lähtökohdat

Tilinpäätösanalyysin tavoitteena on selvittää Huoltamo Oy:n kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta tutkimuskausien aikana. Lisäksi arvioidaan yrityksen kassavirran riittävyyttä kassavirtalaskelman avulla. Aluksi analyysia varten oikaistiin virallinen tuloslaskelma ja tase, jotta niistä saataisiin mahdollisimman vertailukelpoiset. Taseeseen vastaavaa puolelle oikaistiin leasingomaisuus ja vastattavaa puolelle leasingvastuu, joka

luetaan vieraaksi pitkäaikaiseksi pääomaksi. Taseen loppusumma muuttui siis näiden erien verran. Leasingomaisuus oli eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa. Muita merkittäviä siirtoja, joilla olisi ollut vaikutusta tulokseen tai taseeseen ei ollut. Tuloslaskelmaan ostot oikaistiin varaston muutoksilla. Huoltamo Oy:n viralliset sekä oikaistut tuloslaskelmat ja taseet ovat liitteinä (1-4).

Huoltamo Oy:n tuloksia verrataan toimialan tunnuslukujen mediaanilukuihin vuosilta 2010-2014. Lähteenä on käytetty Toimiala Online-palvelusta saatavia Finnveran tuottamia toimialakohtaisia tilinpäätöstilastoja toimialaluokasta 47301 Huoltamotoiminta. (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015) Vaikka tilikausi ei kohdeyrityksessä ajoitu kalenterivuoteen, se ei ole esteenä vertailtavuudelle, koska tilikausi on samanmittainen eli 12 kuukautta. Huoltamo Oy:n ja toimialakohtaiset tunnusluvut löytyvät liitteistä (5-6).

Tunnuslukuja havainnointitaulukoissa on käytetty kohdeyrityksen tilinpäätöksen mukaan kausia 2011-2015, mutta tulee muistaa, että toimialan mediaaniluvut ovat peräisin vuosilta 2010-2014. Vertailtavien yritysten määrä oli keskimäärin 114 kappaletta paitsi vuonna 2014, jolloin yrityksiä oli vain 58 kappaletta. Pääasiassa pyrittiin käyttämään tunnuslukuja, joihin löytyy toimialakohtainen vertailuluku, mutta muutama sellainen luku on mukana johon vertailua-arvoa ei saanut. Näitä tunnuslukuja, joille toimialakohtaista vertailuarvoa ei ollut saatavilla ovat myyntikate, oman pääomantuotto, nettovelkaantumisaste, rahoituskulujen hoitokate, korolliset velat/käyttökate ja keskimääräiset rahoituskulut.

5.3 Tutkimustapa ja työn toteutus

Työ on toteutettu tapaustutkimuksena, jota käytetään kun halutaan syvällistä ja yksityiskohtaista tietoa jostakin. Se sopii myös tutkimuksiin, joiden tavoitteena on tuottaa kehittämissuhteita. Tapaustutkimuksen lähtökohtana on, että tietoa ei yritetä saada laajasta alueesta vaan kapeasta alueesta, mutta hyvin syvällisesti. Tapaustutkimukselle on tyypillistä, että tutkimuskohteita on vähän, usein vain yksi. Useampiakin tutkimuskohteita voi olla, mutta oleellista on, että tutkimuskohteet ymmärretään kokonaisuutena eli tapauksena (case). Tutkimuksen kohteena voi olla esimerkiksi organisaatio, tapahtuma, toiminto, prosessi tai vaikka maantieteellinen alue. Tapaustutkimus soveltuu myös kahden tai useamman tapauksen vertailuun. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 52-53.)

Teoriaosuus on kerätty lähinnä alan ammattikirjallisuudesta. Pääasiassa on käytetty painettuja lähteitä ja lisäksi muutamia elektronisia lähteitä. Analyysin pohja-aineistona toimivat yrityksen viralliset tilinpäätöstiedot tilikaudelta 2011-2015. Tunnuslukujen analysoinnin tukena on käytetty yrityksen toimitusjohtajalta haastattelun muodossa saatuja tietoja. Haastattelu rakentui laskettujen tunnuslukujen pohjalle, joiden pohjalta keskusteltiin yrityksen toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista.

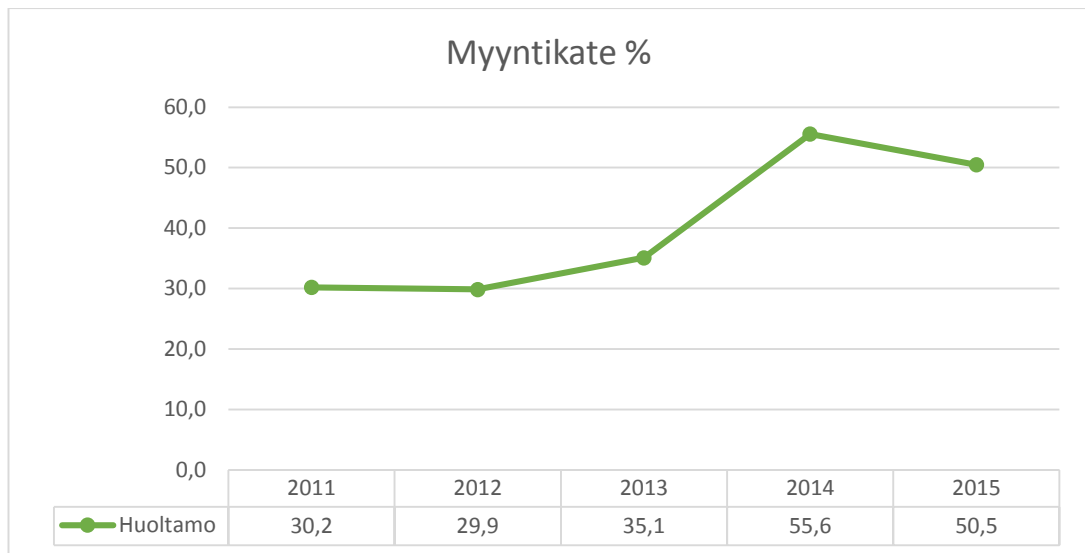
Tunnuslukujen laskennassa hyödynnettiin Excel-taulukkolaskentaohjelmaa. Excelin käyttö ehkäisee mahdollisten virheiden syntyä, koska kaavat voidaan kopioida ja tällöin näppäilyvirheet eliminoiduvat. Tunnuslukujen ja kassavirtalaskelman lisäksi laadittiin yrityksen omaan käyttöön työkalu, jolla he voivat seurata jatkossa omien tunnuslukujensa kehitystä. Tämä toteutettiin myös Excelin avulla luomalla kaavoitettu taulukkopohja, johon yritys voi täyttää luvut suoraan tuloslaskelmasta ja taseesta. Laskenta pohjat ovat nähtävissä liitteissä (7) ja yritykselle laadittu ohje pohjan käyttöön nähtävissä liitteessä (8).

5.4 Kannattavuus

Kannattavuutta voidaan mitata monella eri tunnusluvulla. Kohdeyrityksen kannattavuutta on mitattu kahdeksalla eri tunnusluvulla. Aluksi tarkastellaan erilaisien voittoprosenttien kehitystä tarkastelukausilla ja sitten tutkitaan, miten yritys on liiketoiminnallaan onnistunut luomaan tuottoa pääomalle.

5.4.1 Voittoprosentit

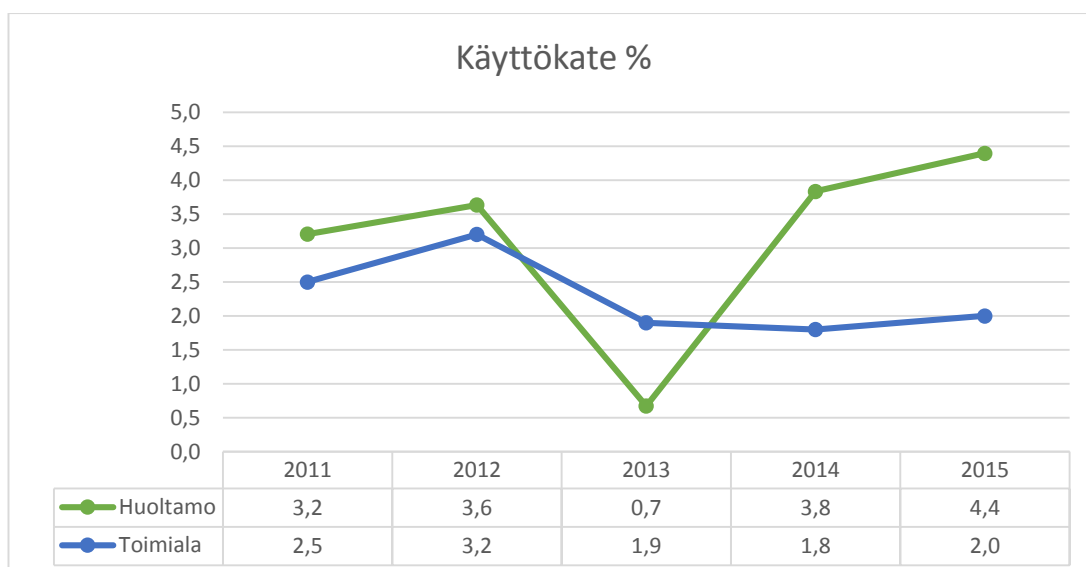
Myyntikateprosentti kuvaa, kuinka suuri osa liikevaihdosta jää jäljelle muuttuvien kulu- jen, lähinnä ostojen, jälkeen. Myyntikateprosentti ei sovellu välttämättä tämän toimialan vertailuun kovin hyvin, eikä siihen vertailuarvoja myöskään löytynyt. Yrityksen omaa seurantaan sillä kuitenkin voidaan tehdä. Koska yrityksellä on toimintaa niin kaupan kuin palvelun alalla, auttaa myyntikateprosentti hahmottamaan, kuinka suuri osuus sen liike- vaihdosta jää kattamaan palveluun kohdistuvia kustannuksia.

KUVIO 1. Myyntikateprosentti kausilla 2011-2015

Kuviosta 1 nähdään kuinka kohdeyrityksen myyntikate on kehittynyt tarkastelujaksolla. Ensimmäinen kausi on ollut hyvin tasainen ja 2013 kauden nousu on ollut kohtalaisen maltillinen. Huomattavin poikkeavuus syntyy 2014 kauden kohdalla jolloin myyntikate on kohonnut jyrkästi yli 20 prosentilla. Syy tähän löytyy yrityksen myynnin muutoksesta. Heidän polttoaineiden myynti on päätynyt kauden 2013 aikana. Polttoaineiden myynti on ollut merkittävä osa yrityksen liikevaihtoa, mutta siitä jäävä kate on ollut hyvin alhainen. Tämän takia myyntikate on kohonnut äkillisesti. Viimeisen kauden aikana myyntikatteessa on ollut noin viiden prosentin lasku. Tulos on kuitenkin yli 50 prosenttia, mitä voi pitää tyydyttävänä. Ohjearvoa myyntikateprosentille ei ole ja vertailua kannattaa tehdä lähinnä saman toimialan yritysten kesken. Kohdeyrityksen kannattavuudesta myyntikateprosentti ei riitä yksinään kertomaan kovinkaan paljoa, koska sen pääelinkeino ei ole vähittäismyynti, vaan sen toiminta painottuu palveluun. Palvelualalla henkilöstökulut ovat yleensä yksi merkittävimmistä kulueristä, joita myyntikateprosentissa ei ole huomioitu.

Käyttökateprosenttia tarkastelemalla nähdään, paljonko yrityksen tuotoista jää voittoa ennen kuin vähennetään poistot ja rahoituserät. Kuviosta 2 nähdään kuinka kohdeyrityksen ja toimialan käyttökateprosentit ovat kehittyneet tarkastelukaussilla.

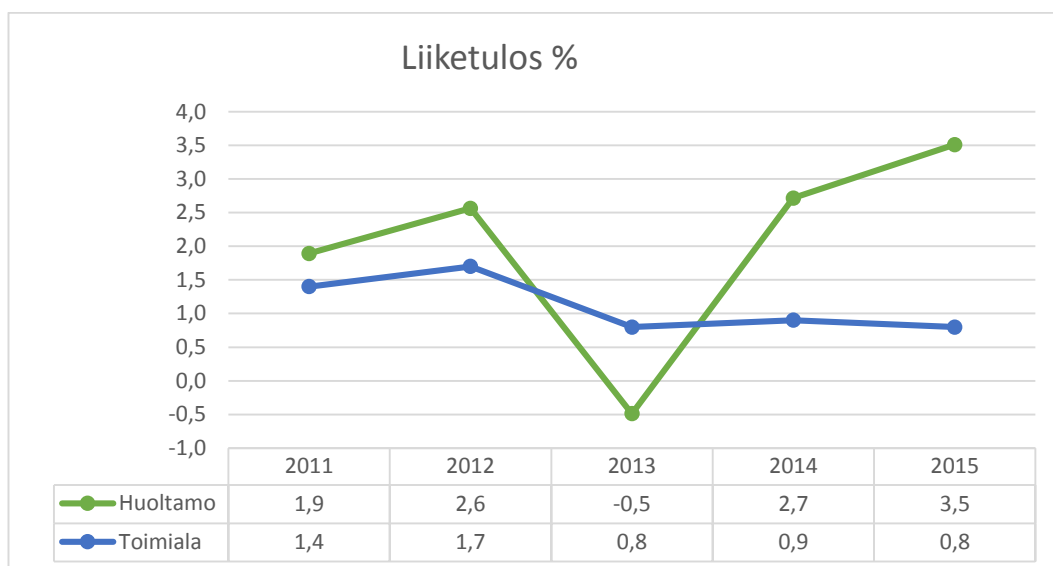
KUVIO 2. Käyttökateprosentti kausilla 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Ensimmäisen kauden aikana kehitys on ollut samansuuntaista ja kohdeyrityksen tulos on ollut hieman toimialan mediaania parempi. Kohdeyrityksen kohdalla kauden 2013 tulos on hyvin heikko vain 0,7 % ja kuviosta nähdään, että pudotus on ollut hyvin jyrkkä. Toimialan yleinen kehitys on samalla kaudella ollut myös laskusuhdanteessa, mutta huomattavasti loivemmin. Kohdeyrityksen pudotukseen löytyy selkeä selitys. Yrityksessä on tehty tuntuva remontti korjaamohalliin ja työ suoritettiin oman henkilöstön voimin, joten erityisesti auton asentajien työaika on kulunut paljon remontointiin, eikä varsinaisiin työtehtäviin. Tämä selittää suurelta osin heikon tuloksen kyseisellä kaudella. Kaudella 2014 kohdeyritys on onnistunut nostamaan käyttökateprosenttiaan yli kolme prosenttia. Tulos on selkeästi korkeampi toimialan mediaanin verrattaessa, jossa taas laskusuhdanne on jatkunut kaksi kautta yhtäjaksoisesti. Viimeisellä kaudella nousua on tapahtunut, niin kohdeyrityksen kuin toimialan käyttökateprosentin kehityksessä.

Käyttökateprosentille ei ole annettu tarkkoja ohjearvoja, mutta suuntaa antavasti palvelualalle pidetään tavoitteena 5-15 % ja kaupan alalla 2-10 %. Vertailua kannattaa tehdä lähinnä saman toimialan yrityksiin ja kohdeyrityksen kohdalla se on toimialan mediaaniluokun verrattaessa pärjännyt keskiarvoa paremmin lukuun ottamatta kautta 2013. Jos verrataan palvelun suuntaa antaviin ohjearvoihin, kohdeyritys on pärjännyt huomattavasti heikommin, mutta taas kaupan alaan verrattuna se on pärjännyt kohtalaisesti.

Liiketulospoissentia tarkastelemalla saadaan tietää, paljonko varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. Kuviosta 3 nähdään kohdeyrityksen ja

toimialan liikutuloksen kehitys tutkimuskausilla. Kohdeyrityksen liikutulosprosentti on ollut parempi toimialan mediaanin verrattaessa. Poikkeuksena on kuitenkin kausi 2013, jolloin tulos on negatiivinen. Tällöin yrityksen tulos on ollut tappiollinen ja se selittyy myös jo aikaisemmin mainitulla remontilla. Henkilöstö on ollut normaalisti koko kauden töissä, mutta tilikaudesta noin 2 kuukautta on kulunut remontin tekemiseen, jolloin ei ole syntynyt työstä saatavaa myyntituloa. Tämä on suurin syy tappiolliseen tulokseen.

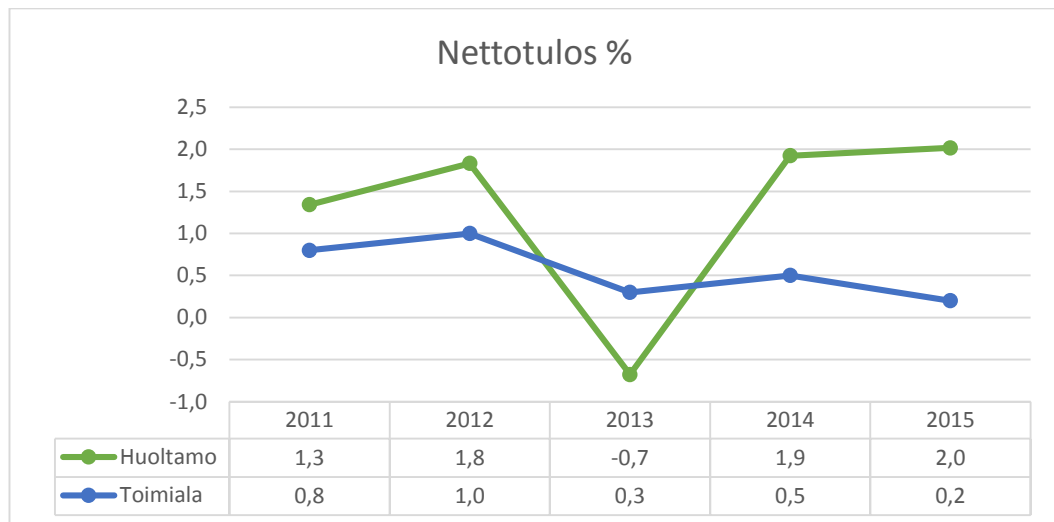

KUVIO 3. Liikutulosprosentti kausilla 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Yritystutkimuksen (2011, 62) antamiin ohjearvoihin verrattaessa kohdeyritys ei ole pärjännyt kovin vahvasti, sillä alle viiden prosentin tulosta pidetään heikkona. Kohdeyrityksen positiivinen tulos ei siis yllä tyydyttävän tasolle yhdelläkään kaudella tutkimusjaksolla. Yleisesti toimialaa ajatellen voidaan päätellä, että suuret voitot eivät ole alalla kovin tyypillisiä.

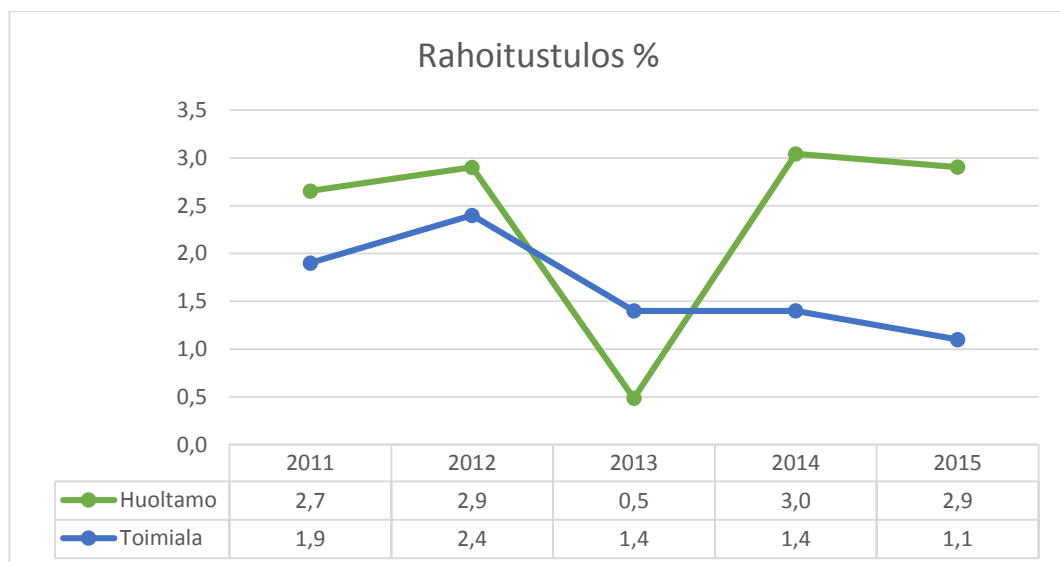
Nettotulosta pidetään usein yrityksen todellisena tuloksena. Kuvio 4 nähdään Huoltamo Oy:n nettotulosprosentin kehitys verrattuna toimialan mediaaniin. Prosentuaalisesti yrityksen tulos ei ole kovin suuri, mutta toimialan tunnuslukuun verrattuna se on pärjännyt keskivertoa paremmin. Poikkeuksena tässäkin tunnusluvussa on kausi 2013, joka kaikilla voittoprosenteilla mitattuna on luonnollisesti heikko, sillä se on ollut yritykselle tappiollinen kausi. Toiminnan kannattavuuden kannalta on erittäin tärkeää, että yritys pystyy pitämään nettotulosprosenttinsa positiivisena. Kaudella 2014 yritys on saanut nostettua tuloksen takaisin positiiviseksi. Yhden kauden negatiivinen tulos ei ole niin hälyttävä varsinkin, kun siihen on olemassa selkeä peruste. Kaksi viimeistä kautta ovat olleet tasaisia.

Kauden 2015 tulos on yrityksen paras nettotulosprosentin valossa. Toimialasta ei voi sanoa samaa, sillä siellä mediaani on viimeisellä tilikaudella laskenut 0,2 %. Kehityssuunta ei näytä kovin valoisa, sillä mediaaniarvon laskiessa nettotuloksessa lähes nollassa voidaan päätellä alakvartaalin olevan negatiivinen.

KUVIO 4. Nettotulosprosentti kausina 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Rahoitustulos kuvaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tuottamaa tulorahoitusta. Jotta yrityksen tulorahoitus olisi riittävää, pitäisi sen olla vähintään positiivinen. Huoltamo Oy:n ja toimialan rahoitustulosprosentit nähdään kuviosta 5.

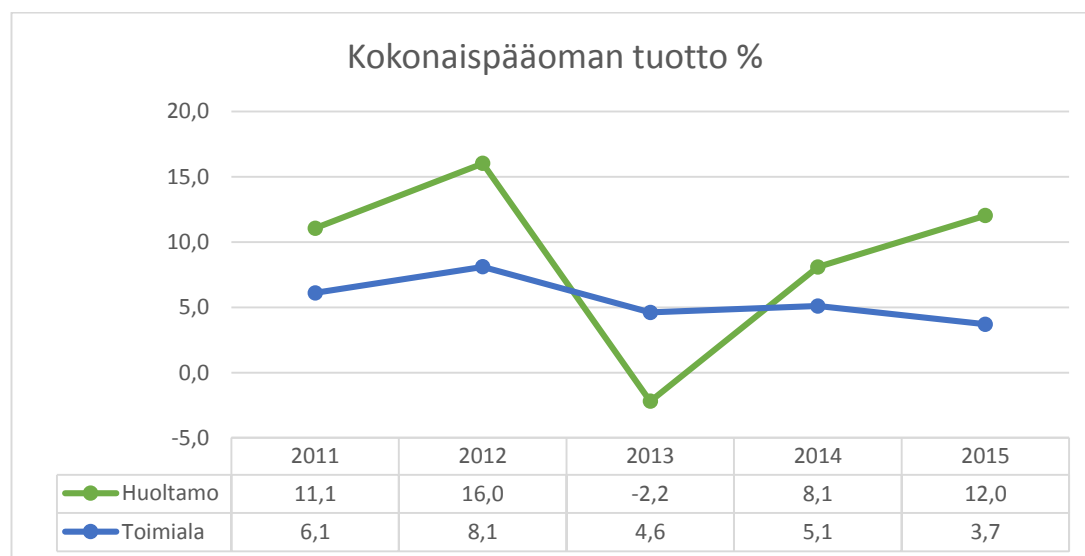

KUVIO 5. Rahoitustulosprosentti kausina 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Kohdeyrityksen rahoitustulosprosentti on pysynyt hyvin samankaltaisen koko seuranta-jakson ajan lukuun ottamatta kautta 2013. Muutoin tunnuslukuun on tullut vain kymmenyksien eroja. Kaudella 2013 se on saanut pidettyä tunnusluvun positiivisena vaikka kausi päättyikin tappiolle. Voidaan päätellä, ettei tappio ole ollut kovin suuri, koska rahoitustulosprosentti on positiivinen. Yritys on pärjännyt paremmin myös tässä kategoriassa verrattuna toimialan mediaanin. Toimialan kaikki voittoprosentit ovat aika heikkoja kun huomioidaan, että kyseessä on mediaaniluku.

5.4.2 Pääoman tuotto

Kokonaispääoman tuottoprosentilla kuvataan tuottoa, jota yritys on onnistunut luomaan kaikelle pääomalle, mitä sen toimintaan on sitoutunut. Kuviosta 6 nähdään, kuinka Huoltamo Oy ja toimiala ovat tässä onnistuneet.

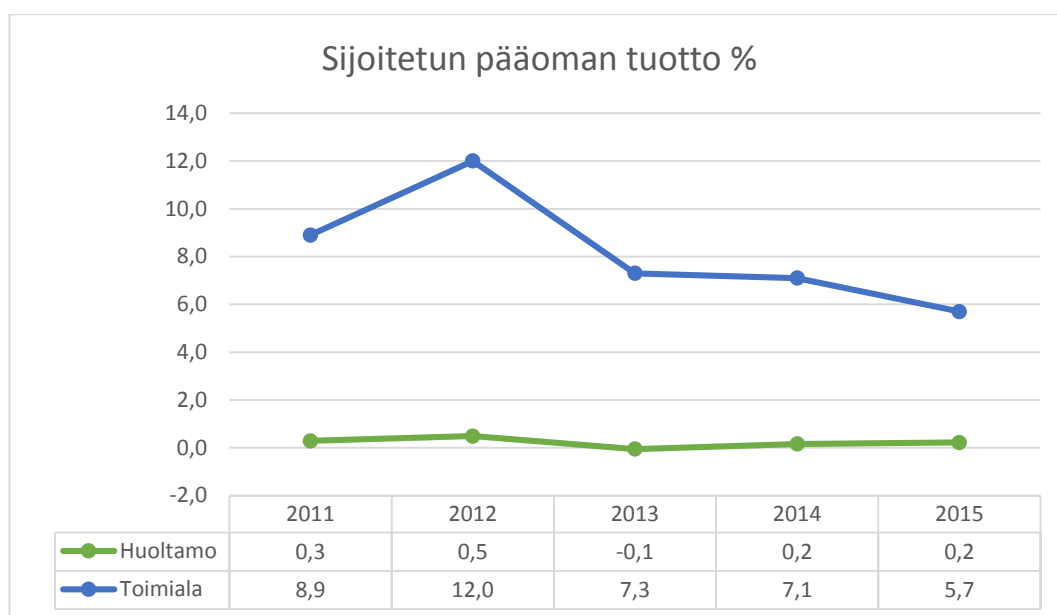

KUVIO 6. Kokonaispääoman tuottoprosentti kausina 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Yrityksen tulos vaikuttaa hyvältä, jos jätetään kausi 2013 huomiotta. Kausi 2012 on tutkimuskaudesta paras tämän tunnusluvun valossa. Silloin yritys on onnistunut toiminnallaan saamaan 16 % tuoton, jota voidaan pitää hyvänä tuottona. Yritystutkimuksen ohjeissa yli 10 % tuotto luetaan hyväksi ja yritys on kolmella kaudellaan yltenyt siihen. Ilman kauden 2013 tappiota yritys olisi todennäköisesti päässyt hyvälle tasolle myös kaudella 2014, mutta kauden 2013 tappion paikkaaminen jätti kokonaispääoman tuoton hie-

man alemmalle tasolle. Toimialaan verrattuna Huoltamo Oy on pärjännyt mainiosti. Tämänkin tunnusluvun valossa toimialan kehitys näyttäisi olevan pienessä laskusuhdanteessa. Yleinen taloustilanne on varmasti osaltaan hieman vaikuttanut toimialaan ja kilpailuun.

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti kuvaa tuottoa, jota yritys on pystynyt luomaan liike-toiminnallaan tilikauden aikana siihen sijoitetulle pääomalle. Kuviosta 7 nähdään Huoltamo Oy:n ja toimialan sijoitetun pääoman tuottoprosenttien kehitys tarkastelukaudesta.

KUVIO 7. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti kausilla 2011-2015 (Finnveran tilinpäätös-tilastot 2015)

Tämän tunnusluvun avulla tarkasteltuna yritys ei ole saanut tuottoa sijoitetulle pääomalle juuri lainkaan. Kohdeyrityksen tulos on huomattavasti heikompi myös toimialaan verrattuna. Toimialan mediaani on yltänyt kaudella 2012 jopa 12 % tuottoon, kun vastaavana aikana Huoltamo Oy:n tulos on ollut vain 0,5 %. Tunnusluku on kuitenkin pysynyt tasaisena koko tarkastelukauden, eikä edes tappiollinen kausi 2013 eroa kovin paljon tulokista. Kokonaispääoman tuottoprosentti kuitenkin osoitti, että yritys on saanut myös tuottoa aikaan. Tästä voidaan päätellä, että tuoton täytyy kohdistua valtaosin omalle pääomalle.

Sijoittajien näkökulmasta yritystä ei voi pitää erityisen kannattavana sijoituksena, koska alle 5 % tuottoa pidetään yleisesti välttävänä. Yleisesti tunnusluvun olisi toivottavaa olla

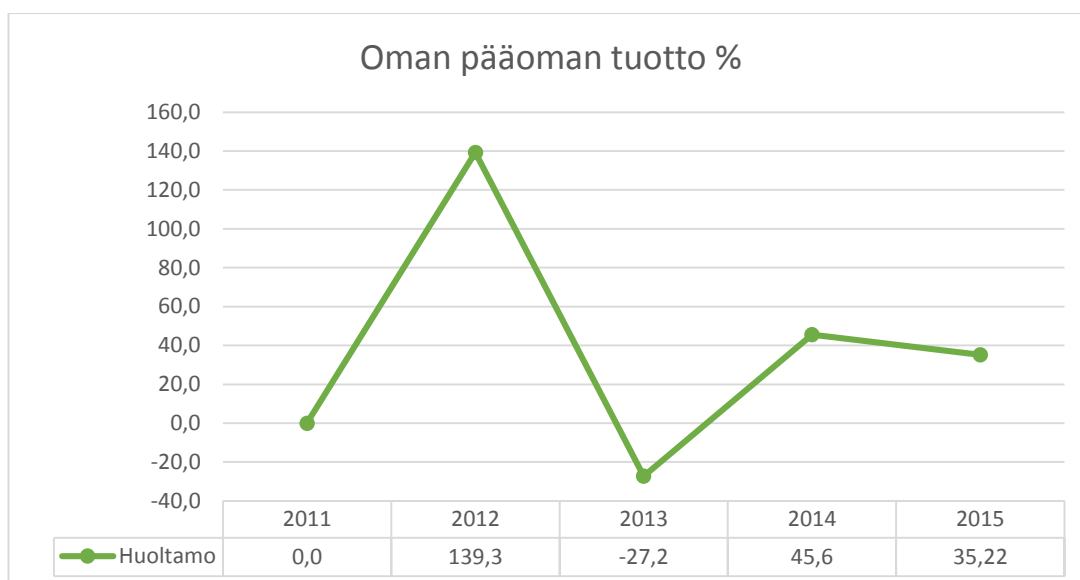
vähintään samalla tasolla keskimääräisten rahoituskulujen tunnusluvun kanssa. Tässä tapauksessa näin ei kuitenkaan ole. Voidaan päätellä, että yritys ei saa sijoittamalleen rahalle niin paljon tuottoa, kuin sillä tulee kuluja vieraasta pääomasta. Keskimääräisten rahoituskulujen tunnuslukua käsitellään hieman myöhemmin.

Johtopäätöksiä tehdessä täytyy muistaa, että kyseessä ei ole pörssiyhtiö, jolla on monia omistajia. Yrityksellä on yksi omistaja, joka itse toimii yrityksen toimitusjohtajana ja työskentelee yrityksessä täyspäiväisesti. Hän saa yrityksestä toimialan mukaista palkkaa, eikä odota toiminnalta mitään suuria tuloja osinkojen muodossa. Yrityksen ei tarvitse toiminnallaan pitää ”omistajien joukkoa” tyytyväisenä vaan lähinnä oman jatkumonsa kannalta pitää toiminta positiivisena.

Huoltamo Oy:n oman pääoman tuottoprosenttia voidaan tarkastella kuviosta 8. Vertailulukuja ei tälle tunnusluvulle löytynyt. Tuloksen tavoite on omistajan määriteltävissä.

Oman pääoman tuottoprosentti on yrityksellä ollut huomattavasti suurempi, kuin sijoitetun pääoman vastaava tulos. Päätelmä yrityksen kokonaispääomatuoton kohdistumisesta omalle pääomalle osui siis oikeaan. Yrityksen voidaan ajatella hyötyvän vieraan pääoman tuottamasta vipuvoimasta. Vipuvoimalla tarkoitetaan vieraalla pääomalla omalle pääomalle saatavaa tuottoa. Vipuvoiman käyttöön sisältyy aina riski, sillä se mahdollistaa suuremman tuoton, mutta myös suuremman tappion. Oman pääoman ja sijoitetun pääoman tuottoprosentteja tarkastelemalla nähdään, että kohdeyrityksen niin positiivinen kuin negatiivinenkin tulos näkyy lähes kokonaisuudessaan oman pääomantuoton tuloksessa. Kauden 2013 negatiivinen tulos ei euromääräisesti ollut kovin suuri, mutta sen prosentuaalinen vaikutus oman pääoman tunnuslukuun on suuri, kun taas sijoitetun pääomantuottoprosentti laski negatiiviseksi vain 0,1 %.

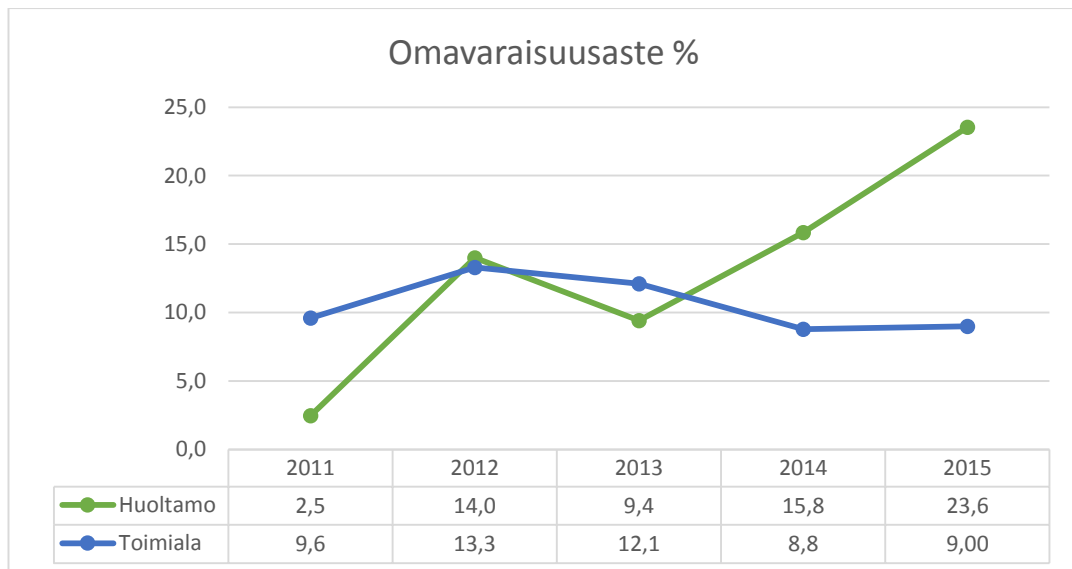
KUVIO 8. Oman pääoman tuottoprosentti kausina 2011-2015

Kaudelle 2011 ei tälle tunnusluvulle saatu lainkaan tulosta, johtuen negatiivisesta omasta pääomasta. Kuviossa se näkyy nollatuloksena. Negatiivinen oma pääoma johtui siitä, että yrityksellä oli ennen kyseistä kautta ollut muutama tappiollinen tilikausi, jolloin oma pääoma oli kulunut tappioiden kattamiseen. Kun verrataan kausia 2012 ja 2013 voidaan päätellä, että oman pääoman tuoton suuruus on täysin riippuvainen tilikauden tuloksesta. Tässä näkyy hyvin se, että oman pääoman sijoittajilla on usein suurempi riski, kuin vieraan pääoman sijoittajalla, mutta vastaavasti myös mahdollisuus suurempiin tuottoihin.

5.5 Vakavaraisuus

Vakavaraisuuden tunnuslukujen avulla tarkastellaan Huoltamo Oy:n pääomarakennetta. Tutkitaan myös miten paljon pääomaa yrityksen käyttötalouteen sitoutuu ja mihin ne tarkemmin tarkasteltuna kohdistuvat. Vakavaraisuutta on tutkittu seitsemän erilaisen tunnusluvun avulla.

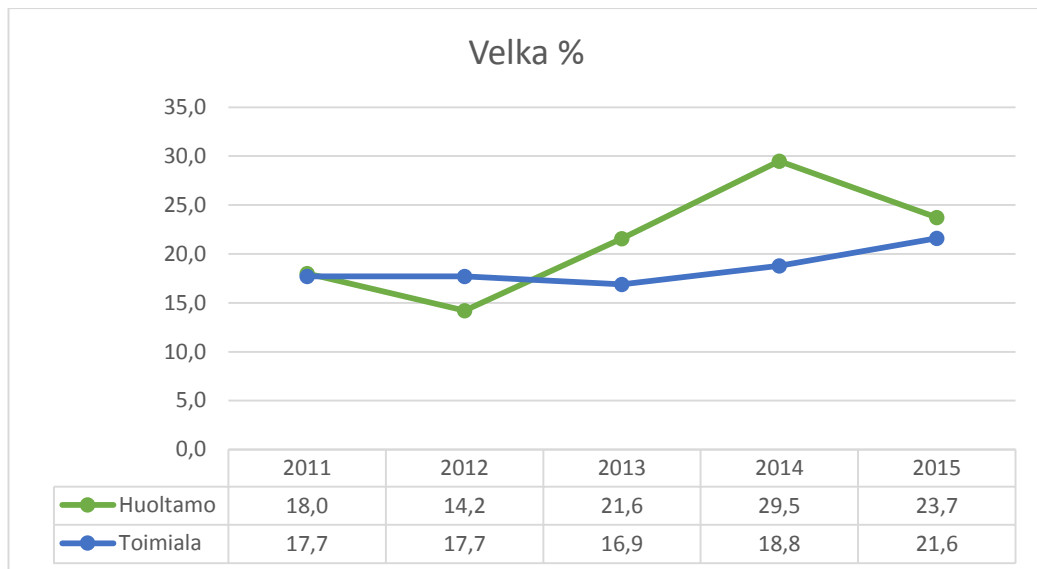
Omavaraisuusaste on vakiintunut vakavaraisuuden tunnusluku. Sillä mitataan yrityksen oman ja vieraan pääoman suhdetta. Kuviosta 9 nähdään Huoltamo Oy:n ja toimialan omavaraisuusasteiden kehitys kausilla 2011-2015.

KUVIO 9. Omavaraisuusasteen prosentti kausina 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Yrityksen tunnusluvun kehitys on ollut huomattavasti aaltoilevampaa verrattaessa toimialan omavaraisuusasteeseen. Kaudella 2011 yrityksen omavaraisuusaste on ollut hyvin heikko, johtuen varmasti negatiivisesta omasta pääomasta. Tällöin on selvää, että yritys on joutunut rahoittamaan toimintaansa vieraalla pääomalla. Yritys on kuitenkin pystynyt nostamaan omavaraisuusasteensa tyydyttävään tasolle, sillä yleisten ohjearvojen mukaan 20-40 % omavaraisuusaste katsotaan tyydyttäväksi tulokseksi. Toimialan mediaaniarvon kehitys on ollut suhteellisen tasaista, mutta tämäkin tunnusluku on laskusuhdanteinen ja kaikilla tarkastelujaksoilla se on jäänyt heikon tasolle.

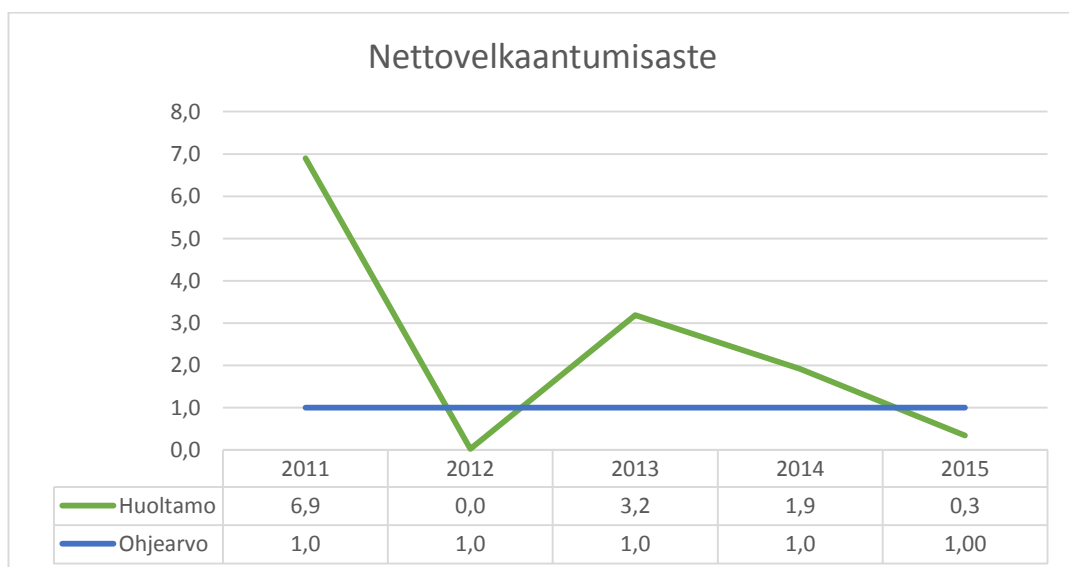
Suhteellinen velkaantuneisuus vertaa yrityksen velkoja liikevaihtoon. Suuri velkaantuneisuus lisää yrityksen rahoituksellista riskiä. Kuviosta 10 näemme Huoltamo Oy:n suhteellisen velkaprosentin kehityksen tutkimuskausilta. Kaudella 2014 se on ollut suurimmillaan, mutta pysynyt kuitenkin alle 30 %, joten se on myös silloin pysynyt hyvällä tasolla. Suhteellisen velkaantuneisuuden ohjearvossa alle 40 % tulos katsotaan hyväksi.

KUVIO 10. Velkaprosentti kausina 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Kuviosta 10 nähdään, että yrityksen tunnusluku on kehittynyt samankaltaisesti toimialan tunnusluvun kanssa. Toimialan velkaantuneisuus on pysynyt hieman alhaisempana kuin kohdeyrityksen velkaantuneisuus, mutta sekä yrityksen että toimialan suhteellinen velkaantuneisuus on pysynyt kohtuullisen alhaisena. Keskimäärin velkaa on noin viidennes liikevaihdosta, mitä voidaan pitää hyvänä saavutuksena.

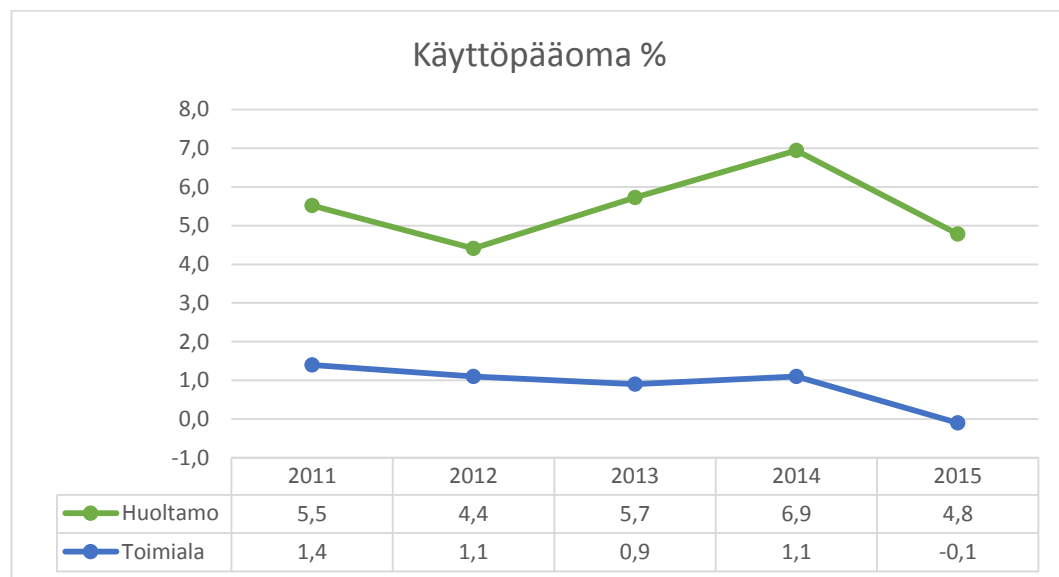
Kohdeyrityksen nettovelkaantumisastetta voidaan tarkastella kuviossa 11. Tunnusluvulle ei löytynyt toimialakohtaista vertailuarvoa, joten kaaviossa on havainnollistamisen helpottamiseksi näkyvissä nettovelkaantumisasteen ohjearvo. Ohjearvon mukaan tunnusluvun pitäisi olla alle yksi, jotta tulosta voidaan pitää hyvänä.

KUVIO 11. Nettovelkaantumisaste kausina 2011-2015 (Yritystutkimus 2011, 68)

Kuviosta 11 nähdään, että yrityksen nettovelkaantumisaste on vaihdellut jyrkästikin tarkastelukausien aikana. Kaudella 2011 se on ollut hyvin korkea, mutta seuraavalla kaudella se on pudonnut nollassa. Tämä johtuu siitä, että kaudella 2011 oma pääoma on ollut negatiivinen. Oma pääoma on ollut alhainen vielä kaudella 2012, mutta yrityksellä oli niin vähän korollisia velkoja, että tulos on laskenut nolnaan. Kaudella 2013 yritys on ottanut pitkäaikaista lainaa ostaakseen tontin omaksi, jolloin tunnusluku on taas hieman kohonnut. Yritys on kahden viimeisen tilikauden aikana saanut kerättyä omaa pääomaa, joten vaikka sillä on myös korollisia velkoja, on sen nettovelkaantumisaste matala.

Kohdeyrityksen käyttöpääomaprosenttia ja sen kehitystä voidaan tarkastella kuviosta 12. Toimialaan verrattuna Huoltamo Oy:n käyttöpääomaprosentti on korkea. Yrityksen tunnusluku pysyttelee lähellä viittä prosenttia, mikä ei tunnu kovin suurelta määrältä. Yrityksessä on pieni myymälä, jonka myyntituotteet sitovat pääomaa.

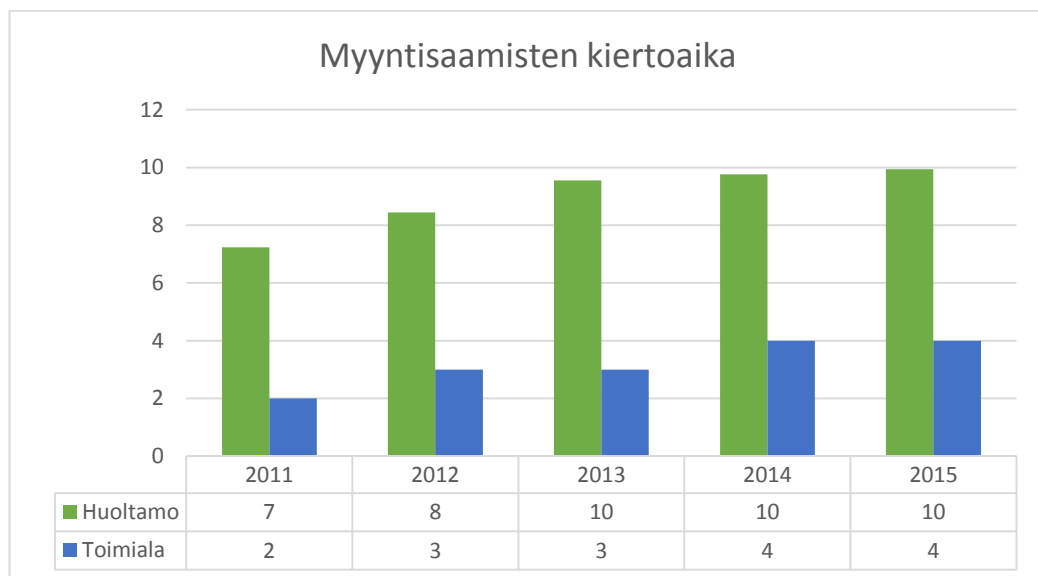

KUVIO 12. Käyttöpääomaprosentti kausina 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Toimialan mediaaniluku vaikuttaa kovin alhaiselta ja viimeisellä kaudella se on jopa negatiivinen. Se tarkoittaa, että yrityksillä ei sitoudu pääomaa lainkaan toimintansa juokseviin asioihin vaan toiminta jopa pitää hieman enemmän pääomaa yrityksen käytettävissä, kuin mitä yrityksellä itsellään on. Alhaista käyttöpääomaa voi selittää se, että toimialalla tehdään paljon käteiskauppaa, eikä myydä paljon laskulla tai luotolla. Esimerkiksi, jos asiakas maksaa autohuollon suoraan auton noudon yhteydessä, yritys saa heti rahansa.

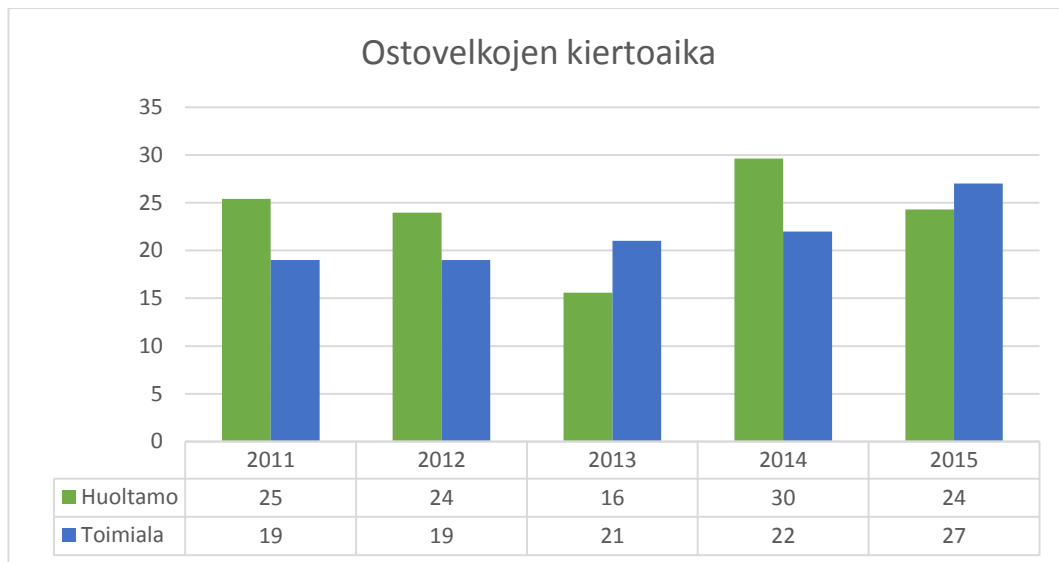
Asiakkaan maksama hinta pitää sisällään työn lisäksi huollossa käytettyjä varaosia, josta yritys saa hankintahinnan lisäksi katteen heti kassaansa, vaikka se ei olisi itse vielä maksanut varaosaa tavarantoimittajalle.

Myyntisaamisten kiertoaajat kertovat, kuinka monta päivää saamiset ovat keskimäärin kierrossa ennen kuin ne saadaan yrityksen kassa. Kuviosta 13 nähdään, että Huoltamo Oy:n laskut ovat reilusti kauemmin kierrossa kuin toimialalla keskimäärin. Huomattavaa on, että niin kohdeyrityksen kuin toimialan tunnusluku on hieman kasvusuuntainen. Se kuvastaa yleistä epävarmaa taloustilannetta. Asiakkaat haluavat maksaa luotolla, laskulla tai osamaksulla, mikä korjaamotöissä on ymmärrettävää, sillä auton huoltolaskut voivat kasvaa moniin satoihin ja jopa tuhansiin euroihin.

KUVIO 13. Myyntisaamisten kiertoaika päivinä 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

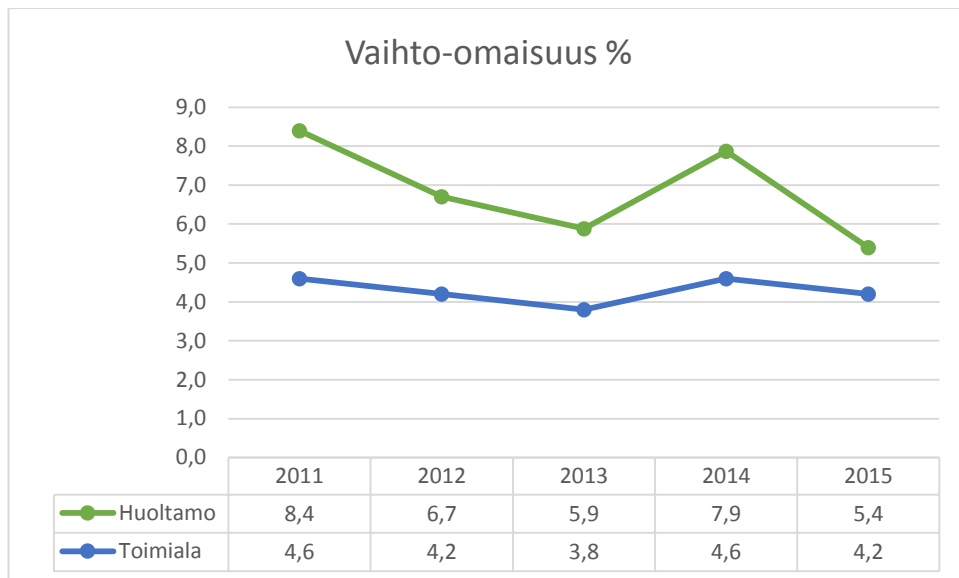
Kuviosta 14 voidaan tarkastella kohdeyrityksen ja toimialan ostovelkojen keskimääräistä kierrossa oloaika.

KUVIO 14. Ostovelkojen kiertoaika päivinä 2011-2015. (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015.)

Ostovelkojen kiertoaajoissa on ollut vaihtelua tarkastelukaussilla. Mitä pidempi ostovelkojen kiertoaika on, sitä parempi se on yritykselle. Kohdeyrityksen vaihtelu väli on ollut 16-30 ja toimialan 19-27 päivää. Tunnuslukua arvioidessa tulee muistaa, että kiertoaika kuvaa vain tilinpäätöshetken tilannetta, joten tilanne voi tilikauden sisällä vaihdella paljonkin. Oleellisena ja tärkeänä tietona voidaan pitää sitä, että ostovelkojen kiertoaika on selvästi pidempi kuin myyntisaamisten kiertoaika sekä kohdeyrityksellä että toimialalla. Voidaan ajatella, että yritys saa myynnistä rahat ostolaskujen maksuihin, eikä sillä sitoudu omaa pääomaa niihin.

Vaihto-omaisuusprosentilla voidaan tarkastella pääomaan sitoutumista yrityksen varastoon. Kuviosta 15 voidaan tarkastella miten tämä tunnusluku on kehittynyt tarkastelukauden aikana.

KUVIO 15. Vaihto-omaisuusprosentti kausina 2011-2015. (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015.)

Kohdeyrityksellä on sitoutunut enemmän pääomaa vaihto-omaisuuteen suhteutettuna liikevaihtoon kuin toimialalla keskimäärin. Toimialan tunnusluku on pysynyt erittäin tasaisena koko tarkasteluajanjaksolla. Kohdeyrityksen tunnusluku on taas hieman vaihdellut enemmän, vaikka prosentuaalisesti katsottuna sen erot eivät ole kovin suuria. Tunnusluvusta voidaan päätellä, että valtaosa kohdeyrityksen käyttöpääoman sitoutuneista varoista johtuu vaihto-omaisuudesta suuruudesta.

5.6 Maksuvalmius

Maksuvalmiudella tarkastellaan yrityksen rahoituksellista valmiutta. Arvioidaan sen kykyä selviytyä maksusitoumuksistaan niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Kohdeyrityksen maksuvalmiutta on tutkittu neljän eri tunnusluvun avulla.

Quick ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä rahoitusomaisuutensa avulla lyhytaikaisista veloista. Kuvioista 16 nähdään tunnusluvun kehitys tarkastelukauden ajalla.

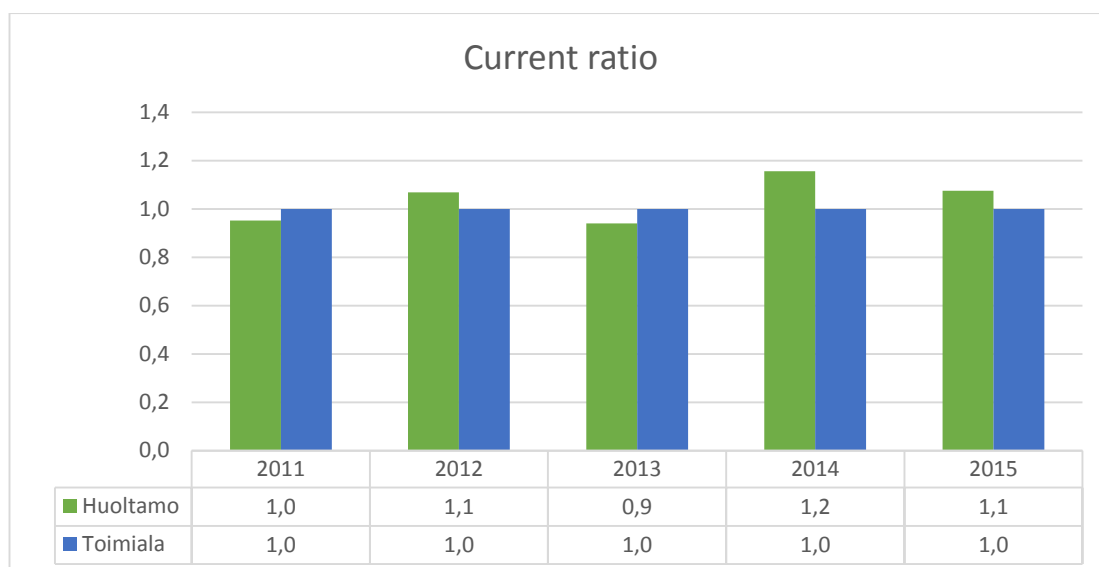
KUVIO 16. Quick ration kehitys kausilla 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Kohdeyrityksen ja toimialan tunnusluku on ollut kohtuullisen tasainen kolmen ensimmäisen kauden aikana. Toimialakohtainen tunnusluku on pysynyt samassa arvossa koko tarkastelujakson ajan eli 0,5:ssä, joka on juuri tyydyttävän ja heikon rajalla. Kohdeyrityksen tunnusluku on kaudella 2011 ollut 0,4, jota pidetään heikkona tuloksena. Kahdella viimeisellä kaudella se on saanut nostettua tunnuslukunsa tyydyttävälle tasolle, joten kehityssuunta on hyvä. Se on saanut kerrytettyä rahoitusomaisuutta ja hieman pienennettyä lyhytaikaisia velkojaan.

Quick ration tuloksen tulisi olla vähintään yksi, jotta tulos olisi hyvä. Tällöin yritys pystyisi kattamaan lyhytaikaiset velkansa kokonaan rahoitusomaisuudellaan. Tässäkin tunnusluvussa on hyvä muistaa, että se kertoo vain tilinpäätöspäivän tilanteen. Tunnusluvun arvo voi vaihdella kauden aikana paljonkin riippuen esimerkiksi kassavaroista. Esimerkiksi kohdeyrityksen quick ratio voi poiketa paljonkin, jos sitä katsotaan päivää ennen ja päivää jälkeen palkanmaksujen. Palkat ovat suuri kerralla maksettava kuluerä ja varmasti vaikuttavat merkittävästi pienen yrityksen rahoitusomaisuuteen.

Current ratiossa tarkastellaan myös yrityksen kykyä selvitä lyhytaikaisista lainoistaan, mutta siinä otetaan huomioon myös yrityksen vaihto-omaisuus. Tätä tunnuslukua voidaan tarkastella kuviosta 17.

KUVIO 17. Current ration kehitys kausilla 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Tämä on pysynyt hyvin tasaisena niin kohdeyrityksessä kuin toimialalla. Toimialan tulos on ollut kaikkina kausina 1, joka on juuri tyydyttävän ja heikon rajalla. Kohdeyrityksen tulos on myös keinunut heikon ja tyydyttävän rajatuntumassa. Hyvä tulos vaatisi, että arvo on kaksi tai enemmän, joten lähellä sitä ei ole kummatkaan tulokset millään kaudella.

Current ratio antaa kuvan yhden päivän aikaisesta tilanteesta samalla tavalla kuin quick ratio, joten tämänkin tunnusluvun arvo voi kauden aikana vaihdella paljonkin. On myös tyypillistä, että kaupanalan yritykset eivät pääse tässä tunnusluvussa hyvän arvon ylittäviin tuloksiin, koska niillä on yleensä paljon lyhytaikaisia velkoja suurien ostojen takia. Kohdeyrityksen tulos ei yllä hyvän tasolle, mutta on pysynyt tyydyttävän tasolla lukuun ottamatta kautta 2013. Yritys on sen verran omavarainen, että se pystyy selviytymään maksuistaan ja saamaan tarvittaessa lisärahoitusta.

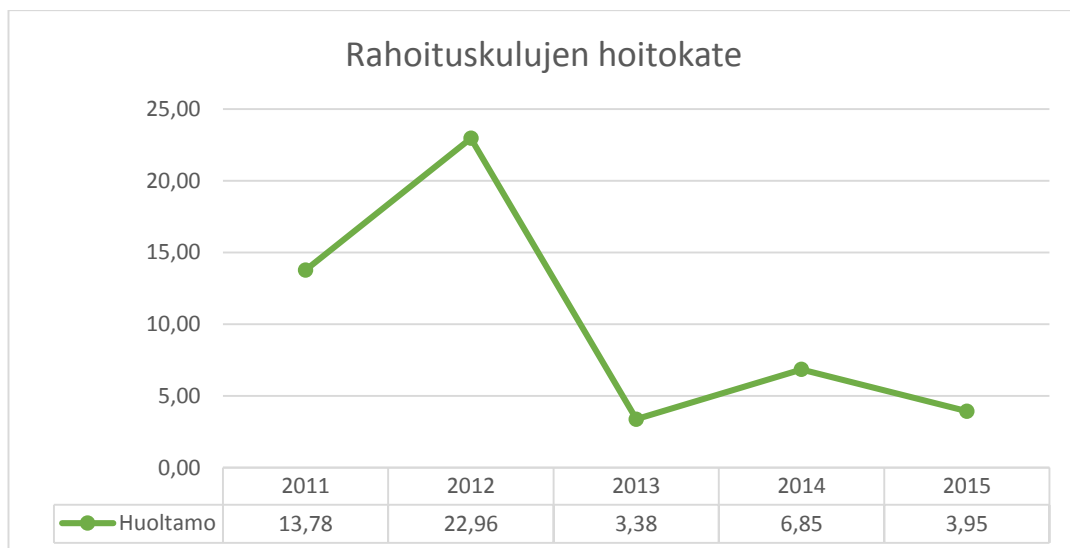
Korolliset velat/käyttökate tunnusluvulla saadaan selville kuinka kauan aikaa yrityksellä kuluu korollisten lainojen maksuun, jos koko käyttökate käytettäisiin lainojen lyhennykseen. Tulos tarkoittaa aikaa vuosina. Taulukossa 6 on näkyvissä kohdeyrityksen saama tulos kausilla 2011-2015. Viimeisellä kaudella 2015 sillä menisi siis hieman yli kaksi vuotta maksaa korolliset velat pois. Vertailtavia toimialakohtaisia tietoja ei ollut saatavissa, eikä lukuun ole myöskään ohjearvoa. Kohdeyrityksen lainojen takaisinmaksuaika on ollut kausilla 2011 ja 2012 hyvin pieni, koska sillä oli tuolloin hyvin vähän pitkäaikaisia velkoja. Kaudella 2013 on tunnuslukuun tullut jyrkkä nousu. Tämä johtuu siitä, että

yrityksen käyttökate on ollut pieni tappiollisesta tuloksesta johtuen ja se on myös ottanut huomattavan määrän lainaa kyseisellä kaudella ostaessaan tontin. Nämä kaksi seikkaa samalla tilikaudella on johtanut siihen, että lainan takaisinmaksuaika on kohonnut yli kaksiteista vuotta kauden aikana.

TAULUKKO 6. Korolliset velat/käyttökate tunnusluvun kehitys kausilla 2011-2015

Korolliset velat/käyttökate	2011	2012	2013	2014	2015
Huoltamo	1,7	0,86	13,55	3,91	2,07

Rahoituskulujen hoitokatteella voidaan tarkastella, kuinka hyvin yritys selviää rahoituskuluistaan tulorahoituksensa turvin. Tuloksen jäädessä alle yhden, yrityksen ei voida katsoa selviytyvän tulorahoituksen avulla rahoituskuluista. Kuvioista 19 näkyy kohdeyrityksen rahoituskulujen hoitokatteiden kehitys. Tälle tunnusluvulle ei löytynyt toimialakohtaisia vertailuarvoja.

KUVIO 19. Rahoituskulujen hoitokatteiden kehitys kausilla 2011-2015

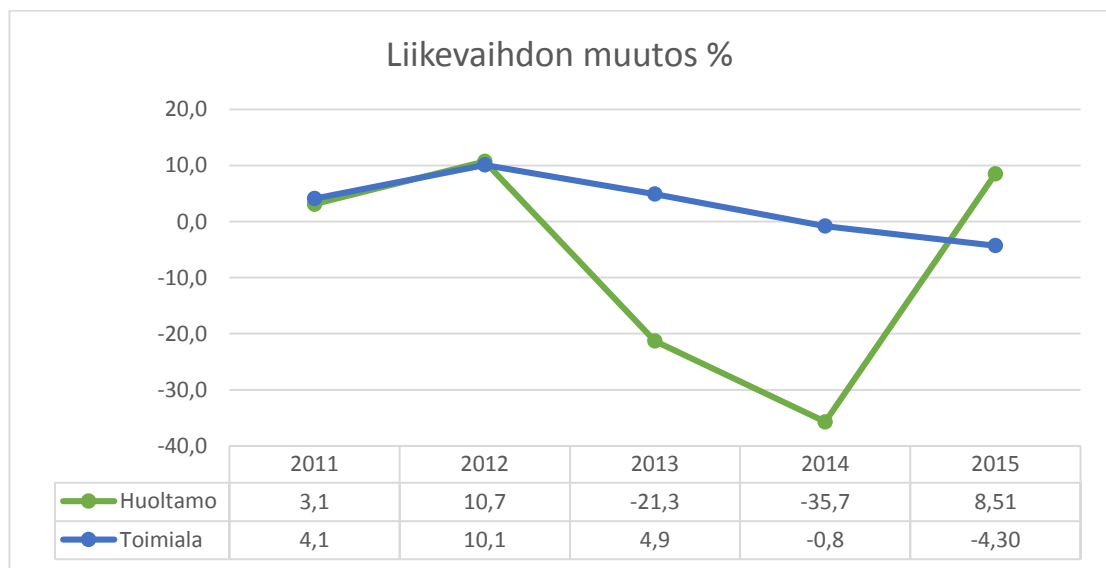
Kuten kuvio 19 osoittaa tämän tunnusluvun kehitys on ollut vaihtelevaa. Kaikkina kausina tulos on ollut yli yksi, joten yrityksen voidaan katsoa selviävän kassaperusteisen tulorahoituksensa voimin rahoituskuluistaan. Kausilla 2011 ja erityisesti 2012 tulos on ollut todella korkea. Se johtuu siitä, että yrityksellä oli vain hyvin vähän korollisia velkoja noilla kausilla, joten sen rahoituskulut olivat alhaiset. Kaudella 2013 yritys otti pitkäaikaista lainaa ostaessaan tontin. Aikaisemmin yritys maksoi vuokraa tontista, jolla se toimii. Kaudella 2014 yritys sai hieman kohotettua tunnuslukuaan, mutta taas kaudella 2015

se on hieman laskenut. Lasku johtuu siitä, että kaudella 2015 sen rahoituskulut olivat suuremmat kuin kaudella 2014.

5.7 Muut tunnusluvut

Edellä mainittujen lisäksi löytyy vielä paljon muita tunnuslukuja. Muilla tunnusluvuilla voidaan tarkastella esimerkiksi yrityksen tehokkuutta, kasvua tai toiminnan laajuutta. Tässä työssä yrityksen taloutta on käsitelty kolmen muun tunnusluvun avulla. Niillä pyritään tukemaan yrityksen talouden kokonaiskuvan hahmottumista. Kahteen tunnusluvuun löytyi myös toimialakohtaiset vertailutiedot, joka vaikutti tunnuslukujen valintaan.

Liikevaihdon muutosprosentti kertoo yrityksen liikevaihdon kehityksen. Kuviosta 20 voidaan tarkastella kohdeyrityksen ja toimialan liikevaihtojen kehitystä.

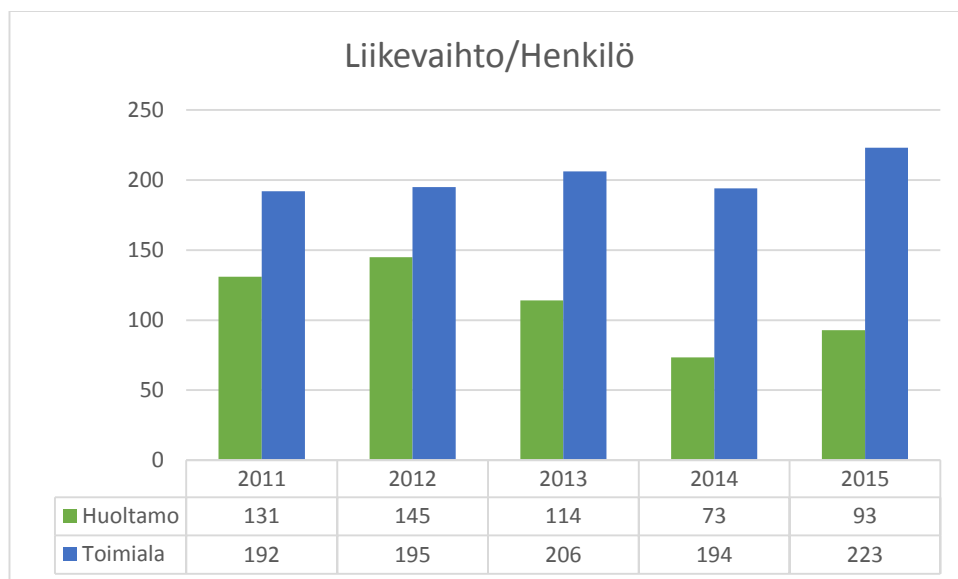
KUVIO 20. Liikevaihdon muutosprosentti kausilla 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Kuten kuviosta 20 näkyy liikevaihdon muutosprosentin kehityssuunta kausilla 2011 ja 2012 on ollut hyvin samankaltainen kohdeyrityksen ja toimialan välillä. Huoltamo Oy:n liikevaihto näyttäisi romahtavan kaudella 2013 ja 2014. Yrityksen liikevaihto on karkeasti arvioituna puolittunut kausien 2012 ja 2014 välillä. Tämä johtuu siitä, että kauden 2013 aikana yritys lopetti polttoaineen myynnin ja sen lopullinen vaikutus liikevaihtoon

on näkyvissä kauden 2014 lopussa. Aikaisemmin todettiin, että kausilla 2013-2014 myyntikateprosentti nousi rajusti, ja tässä on nähtävissä, mikä sen aiheutti. Vaikka liikevaihto on tippunut kahden kauden aikana puolella, niin vastaavasti myynnin kannattavuus kohosi myös lähes puolella. Näitä kahta kautta ei voida verrata toimialan liikevaihdon muutokseen, sillä tulos ei ole realistinen. Kauden 2015 tulosta voidaan jo verrata, koska kohdeyrityksen liikevaihto on saavuttanut ”normaalitasonsa” muutoksen jälkeen.

Yleisesti voidaan ajatella, että liikevaihdon on suotavaa tehdä pientä nousua vuosittain, vaikka toiminta pysyisi vakiintuneena. Kasvulla tulisi saada katettua tavallinen inflaation kehitys, palkan ja muiden korotusten myötä kasvavat henkilöstökulut sekä muiden kulu- jen nousu. Kohdeyritys on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoa viimeisen kauden aikana yli 8 %, mitä voidaan pitää ihan kohtuullisena. Toimialalla liikevaihto on vastaavana aikana laskenut, joka varmasti johtuu osaksi vaikeasta taloustilanteesta.

Liikevaihto/henkilö on tunnusluku, jolla voidaan tarkastella henkilöstön tehokkuutta. Kuvio 21 nähdään tämän tunnusluvun kehitys kausilta 2011-2015.

KUVIO 21. Henkilöstön tehokkuuden tunnusluku kausilla 2011-2015 (Finnveran tilinpäätöstilastot 2015)

Kaikilla kausilla näyttäisi toimialan henkilöstön tehokkuus huomattavasti suuremmalta kuin kohdeyrityksen. Kun mietitään jo analysoituja tunnuslukuja, joissa valtaosassa kohdeyritys on pärjännyt toimialan mediaaniarvoja paremmin, voidaan päätellä, ettei tämän

tunnusluvun pohjalta voida tehdä mitään päätelmiä yrityksen kannattavuudesta. Huoltamoimialalla toimivista yrityksistä monet yritykset saattavat myydä polttoaineita. Sillä on oleellinen vaikutus liikevaihtoon, kuten voitiin todeta myös Huoltamo Oy:n liikevaihdon muutosprosenttia tarkastellessa. Polttoaineissa on kuitenkin alhainen kate, joten sen myynti ei ole erityisen kannattavaa. Tätä tunnuslukua on järkevää tarkastella vain kohdeyrityksen eri kausien välillä.

Kohdeyrityksen kohdalla kaksi ensimmäistä kautta eroavat tuloksista paljon suurempina polttoaineiden myynnistä johtuen. Sillä on vaikutusta myös vielä kauteen 2013. Kaudella 2014 yrityksessä on työskennellyt vakituisesti 7 henkilöä ja kaudella 2015 6 henkilöä. Sen takia tehokkuus näyttää kasvavan viimeisen kauden aikana. Osan kaudesta 2015 on kuitenkin työskennellyt myös seitsemäs henkilö, joten tunnusluku ei ole aivan realistinen. Tunnusluvulla yritys voi karkeasti arvioida, paljonko sen tulisi kasvattaa liikevaihtoa, jos se haluaisi palkata uuden työntekijän.

Keskimääräisten rahoituskulujen prosentti kertoo, paljonko yritys maksaa keskimäärin korkoa ja/tai muita kuluja vieraasta korollisesta pääomasta. Tämän tunnusluvun kehitystä voidaan tarkastella kuviosta 22.

KUVIO 22. Keskimääräisten rahoituskulujen prosentti kausilla 2011-2015.

Kohdeyrityksen rahoituskuluistaan maksama keskimääräinen prosentti on pysynyt kohtuullisen tasaisena kausilla 2011-2014, mutta kaudella 2015 se on selvästi jyrkästi kohon-

nut. Yritys on lyhentänyt pitkäaikaisia pankkilainojaan tavanomaiseen malliin myös tuoloin. Yritys on kuitenkin maksanut pois koko lopun pääomallainan (10 000 €), jota sillä on ollut useita vuosia. Pääomallainasta on samalla maksettu myös kertyneitä korkoja pidemmältä ajalta ja tämän vuoksi yrityksen rahoituskulut ovat olleet poikkeuksellisen korkeat kaudella 2015. Yritys voi tunnusluvun avulla itse seurata keskimääräistä rahoituslujen kehitystä ja verrata niitä yleiseen korkokehitykseen. Mikäli rahoituskulut kohoavat kohtuuttoman suuriksi se voi kilpailuttaa lainat eri pankeilla tai miettiä muita edullisempia rahoitusvaihtoehtoja.

5.8 Kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelmalla selvitetään tilikauden kassavirrat sillä tarkkuudella kuin ne ovat virallisten tilinpäätöstietojen avulla selvitettävissä. Kohdeyrityksen kassavirtalaskelma nähdään taulukossa 7.

TAULUKKO 7. Huoltamo Oy:n kassavirtalaskelma kausilta 2011-2015

KASSAVIRTALASKELMA	2011	2012	2013	2014	2015
Liiketulos	18 154,42	27 055,97	-4 069,37	14 935,74	21 195,89
+ Poistot ja arvonalentumiset	12 584,16	11 300,77	9 684,90	6 154,50	5 353,09
= Käyttökate	30 738,58	38 356,74	5 615,53	21 090,24	26 548,98
-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	17 587,62	1 010,40	2 504,56	-10 879,40	19 076,85
+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys					
= Toimintajäämä	48 326,20	39 367,14	8 120,09	10 210,84	45 625,83
+ Rahoitustuotot	12,55		118,96	11,21	0,15
- Rahoituskulut	1 992,62	1 395,10	1 695,71	2 861,48	5 951,38
- Verot	3 301,38	6 320,69		1 502,37	3 065,51
+/- Satunnaiset tuotot/kulut					
= Rahoitusjäämä	43 044,75	31 651,35	6 543,34	5 858,20	36 609,09
-/+ Investoinnit (netto)	-5 515,39	-4 494,46	-56045,82	-655,64	-2 491,93
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lis/väh					
= Investointijäämä	37 529,36	27 156,89	-49 502,48	5 202,56	34 117,16
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	-18 109,46	-11 279,51	37 087,92	7 762,87	-10 858,89
+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lis/väh	-9 925,81	-6 882,86	-778,87	796,18	-13,59
+/- Pääomallainojen lisäys/vähennys				-5 000,00	-10 000,00
+/- Oman pääoman maksullinen lis/väh (pl. Osingonjako)					
- Osingonjako/yksityiskäyttö					
-/+ Lainasaamisten lisäys/vähennys					
= Rahavarojen muutos	9 494,09	8 994,52	-13 193,43	8 761,61	13 244,68
+ Rahavarat tilikauden alussa	13 659,37	23 153,46	32 147,97	18 954,54	27 716,17
- Rahavarat tilikauden lopussa	23 153,46	32 147,97	18 954,54	27 716,17	40 960,85
= 0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Ensimmäiseksi laskelmassa selvitetään käyttökate, joka saadaan lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalentumiset. Positiivinen käyttökate tarkoittaa, että yrityksen varat riittävät kattamaan toiminnasta koituneet kiinteät kulut. Taulukosta 7 nähdään, että yrityksen käyttökate on ollut positiivinen jokaisella tarkastelukaudella, mikä on tietysti positiivista.

Ensimmäinen rahoituslaskelman selvitettävä jäämä on toimintajäämä. Se kertoo, kuinka paljon myyntituloista on jäljellä, kun lyhytvaikutteiset menot on maksettu. Toimintajäämä saadaan, kun käyttökatteeseen lisätään seuraavat erät: toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys ja pakollisten varausten lisäys/vähennys. Kohdeyrityksen toimintajäämä on kaikkina kausina ollut positiivinen, mitä pidetään edellytyksenä kannattavalle yritykselle. Selvästi heikoimmat kaudet toimintajäämää tarkastelemalla on 2013 ja 2014. Paras toimintajäämä on ollut kaudella 2011, mutta kaudella 2015 on päästy melkein yhtä hyvään tulokseen.

Rahoitusjäämä saadaan selville, kun huomioidaan rahoitustuotot ja -kulut, verot sekä satunnaiset tuotot ja kulut. Rahoitusjäämä kertoo, miten yritys on pystynyt selviytymään tilikauden juoksevista laskuista. Kohdeyrityksen rahoitusjäämä on kaikilla tarkastelukausilla positiivinen. Se merkitsee sitä, että yritys on ainakin osittain pystynyt itse rahoittamaan investointejaan ja lyhentämään lainoja. Positiivinen rahoitusjäämä merkitsee myös sitä, että yrityksen velkaantumiseen ei ole suurta riskiä.

Seuraavaksi saadaan selville investointijäämä. Positiivinen investointijäämä tarkoittaa, että yritys on pystynyt rahoittamaan investointinsa myyntituloillaan. Kohdeyrityksen investointijäämä on positiivinen kaikilla muilla kausilla paitsi 2013. Se selittyy sillä, että se osti tuolloin tontin, joka on euromääräisesti suuri ostos. Investointijäämän jälkeen selviää, miten positiivinen jäämä on käytetty tai vaje katettu. Kaudella 2013 taulukosta nähdään, että yrityksen vieras pääoma on huomattavasti lisääntynyt, joten voidaan päätellä yrityksen joutuneen rahoittamaan tontin pääosin vieraalla pääomalla. Myös kaudella 2014 yrityksen vieras pääoma on lisääntynyt, mutta ei huomattavaa määrää ja se on myös lyhentänyt pääomalainaa.

Rahavarojen muutos saadaan, kun investointijäämään huomioidaan pääoman muutokset. Kassavirtalaskelman tulokseksi tulee siis arvo nolla. Laskelmasta nähdään, että likvidit varat ovat kasvaneet kaikilla muilla kausilla paitsi 2013. Voidaan päätellä, että yrityksen

kassavirta on riittävä kattamaan sen tavallisesta toiminnasta aiheutuvat kulut. Se pystyy huolehtimaan maksuista ajallaan eikä kärsi likviditeettiongelmissa.

5.9 Johtopäätökset

Kokonaiskuvaa katsottaessa Huoltamo Oy:n taloudellinen tila on tyydyttävällä tasolla. Sen toiminta on kannattavaa ja se pystyy myös luomaan pääomalle tuottoa toiminnallaan. Sijoittajan näkökulmasta yritys ei ole tuottava, koska sijoitetun pääoman tuotto on minimaalinen, mutta yritys hyödyntää vierasta pääomaa saaden vipuvaikutuksen ansiosta omalle pääomalle suuren tuoton. Tarkastelujaksolla kausi 2013 oli yritykselle taloudellisesti haastava, mutta syynä siihen oli poikkeava toiminta vuoden aikana. Yksi tappiollinen kausi ei merkittävästi vaikuttanut sen talouteen vaan se pystyi heti seuraavalla kaudella tekemään jälleen positiivisen tuloksen ja kartuttamaan yrityksen omaa pääomaa.

Yrityksen omavaraisuus on tyydyttävällä tasolla ja velkaantuneisuus on matalalla tasolla. Käyttöpääomaa sen toimintaan sitoutuu noin viisi prosenttia liikevaihdosta. Suurin osa tästä on kiinni vaihto-omaisuudessa. Viimeisen kauden aikana yritys on saanut varastoaan pienentymään, joka vapauttaa pääomaa. Yrityksen myyntisaamisten kiertoaika on selkeästi lyhempi kuin ostovelkojen kiertoaika, joten niihin pääomaa ei suurissa määrin sitoudu. Kokonaisuudessaan yrityksen pääomarakenteen voi ajatella olevan terveellä pohjalla. Sen oma ja vieras pääoma ovat tasapainossa, jolloin sillä ei ole suurta riskiä velkaantua.

Yrityksen maksuvalmiutta voidaan pitää tyydyttävänä. Se pystyy huolehtimaan maksuistaan ajallaan sekä lyhentämään lainojaan. Kassavirtalaskelmasta selvisi, että se pystyy selviytymään tulorahoituksellaan juoksevista ja kiinteistä menoistaan. Sillä jää myös rahaa investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Likvidejä varojaan se on myös onnistunut kasvattamaan lukuun ottamatta kautta 2013.

Toimialan mediaanilukuihin verrattuna yritys on pärjännyt keskimäärin hyvin. Useimmissa toimialan tunnusluvuissa oli nähtävissä laskusuhdannetta erityisesti kahdella viimeisellä kaudella. Huoltamo Oy on taas melkein kaikissa tunnusluvuissa tehnyt nousua kahdella viimeisellä kaudella. Vertailtavuutta hieman haittaa se, että kohdeyrityksellä oli kaudella 2013 poikkeuksellisen heikko vuosi, joten tunnusluvuissa näkyy nousua vaikka

se on vain palannut niin sanotusti omaan tasoonsa. Se on kuitenkin pystynyt kasvattamaan liikevaihtoaan ja saamaan hyvän tuoton omalle pääomalle viimeisellä kaudella. Voidaan tehdä johtopäätös siitä, ettei yrityksen talous ainakaan huonompaan suuntaan ole mennyt uuden johtajan aikana.

6 POHDINTA

Huoltamo Oy:n toiminta on taloudellisesti vakaalla pohjalla. Yritys on toiminut jo useamman vuosikymmenen ajan ja sen taloudellinen tila on hyvin tasapainoinen. Se on pystynyt huolehtimaan maksusitoumuksistaan ajallaan, eikä sillä ole koskaan ollut vaikeuksia saada lainarahoitusta tarpeen vaatiessa. Sen toiminta on ollut kannattavaa, vaikka välillä se on kohdannut taloudellisia haasteita. Uuden toimitusjohtajan aikana yrityksen toiminta on ollut nousujohteista. Se on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoaan ja kannattavuuttaan. Voidaan siis todeta, että yrityksen taloudellinen kehitys on ollut positiivista uuden johtajan aikana.

Kauden 2013 tappiollista tulosta voidaan pitää panostuksena tulevaan, sillä remontin tarkoitus oli purkaa varastohuone uuden nosturin tieltä. Uusi nosturi taas mahdollistaa tehokkaamman työnteon korjaamohallin puolella. Toimitusjohtajan haastattelussa kävi ilmi, että johto pitää suurien voittojen tavoittelun sijasta tärkeämpänä jatkuvaa panostusta työympäristön ja työvälineiden hyvään kuntoon. Näin se panostaa myös henkilöstön työn mielekkyyteen, tehokkuuteen ja työhyvinvointiin. Yrityksen toiminta on täysin riippuvaista osaavasta henkilöstöstä, joten henkilöstön työoloihin panostaminen on pitkällä tähtäimellä viisasta toimintaa.

Toimitusjohtajan mukaan ylityökorvaukset ovat tuntuva osa yrityksen henkilöstökuluista. Yritys voi pyrkiä kannattavampaan toimintaan nykyisillä resursseilla tehostamalla toimintojaan esimerkiksi töiden aikataulutuksen parantamisella. Näin se saisi karsittua henkilöstökuluista ylityökorvausten määrää. Radikaalimpana vaihtoehtona on lisähenkilöstön palkkaaminen ja siirtyminen vuorotyöjärjestelyyn. Korjaamohallin puolella ei ole kuin neljä nosturipaikkaa, joten lisähenkilöiden palkkaaminen edellyttäisi vuorotyöjärjestelyä käytössä olevan tilan vuoksi.

Haastattelussa ilmeni myös, että yritys on harkinnut yhteistyötä luottoyhtiön kanssa, joka tarjoaisi asiakkaille mahdollisuuden maksaa laskunsa myöhemmin tai osamaksuna. Yleisen taloustilanteen vaikutus on näkynyt yritykselle enenevässä määrin kysytyinä osamaksumahdollisuuksina. Yhteistyö luottoyhtiön kanssa voisi tuoda lisäasiakkaita ja samalla lisäisi yrityksen käyttöpääomaa.

Tulevaisuudessa yritys voi seurata omien tunnuslukujensa kehitystä Excel-laskentapohjan avulla. Yritys saa laskentapohjasta arvokkaan työkalun, jolla se voi havainnoida oman talouden kehitystä. Seuraamalla tunnuslukujen muutoksia yrityksen on helpompi havaita tapahtuvia muutoksia ja löytää osa-alueet, joihin sen tulisi keskittää huomiota.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut haastava, mutta mielenkiintoinen projekti. Oma tietämys tilinpäätöksestä ja tilinpäätösanalyysin laadinnasta on syventynyt. Teoriaosuuden pyrin tekemään kattavaksi, jotta työtä pystyisi lukemaan, vaikka suurta tietämystä taloudesta ei ennalta omaisi. Lähdekirjallisuutta oli suhteellisen helppo löytää, mutta aivan tuoreita teoksia ei ollut helposti saatavilla. Teoriaan syventyminen ennen tunnuslukujen analysointia auttoi luomaan uusia näkökulmia asioihin. Työn mielekkäin vaihe oli itse tunnuslukujen laskeminen ja niiden analysointi sekä kaavioiden tekeminen. Taulukot selkeyttivät työtä ja niistä tunnuslukujen kehityssuunnat näkee vaivattomasti.

Työn tekeminen opetti, ettei yrityksen taloudesta voi tehdä kovin suuria johtopäätöksiä yhden tai kahden tunnusluvun avulla. Myös yhden tilikauden pohjalta on vaikea arvioida yrityksen todellista taloudellista asemaa. Realistisen kuvan saamiseksi täytyy pystyä tarkastelemaan taloutta kokonaisuutena pidemmällä aikavälillä. Lisäarvoa tuloksille saadaan myös vertailemalla niitä toimialan tai kilpailevan yrityksen tunnuslukuihin. Tietojen analysointi voi jäädä vajavaiseksi, mikäli yrityksestä ei virallisten tilinpäätöstietojen lisäksi ole lisäinformaatiota saatavilla.

Työn tavoitteet täyttyivät hyvin ja tutkimukselle asetettuihin kysymyksiin saatiin vastaukset. Huoltamo Oy:n taloudellisesta tilasta ja asemasta on muodostettu realistinen kuva. Lisäksi saatiin selville, että yritys on pärjännyt toimialaan verrattuna keskimääräistä paremmin ja uuden toimitusjohtajan aikana talouden kehitys on ollut positiivista. Yritykselle luotiin myös työkalu (liite 7-8), jonka avulla se voi seurata omia tunnuslukuja myös tulevaisuudessa. Jatkotutkimuksena voisi vertailla kohdeyrityksen tunnuslukuja vielä jonkin kilpailevan autokorjaamon tunnuslukuihin.

Tilinpäätösanalyysiä ja sen tuloksia tutkittaessa tulee muistaa, että se on laatijan tuotos. Näkemuseroja voi olla tilinpäätöksen oikaisujen tekemisessä ja tunnuslukujen tulkinnoissa. Joku toinen saattaa tehdä tunnuslukujen pohjalta erilaisia tulkintoja. Oman näkemykseni mukaan yrityksen tulevaisuus näyttää varman tasaiselta. Sen taloudellinen tila

on sen verran vakaa, että yritys kestää myös suhdannevaihteluita eikä sen toiminta vaarannu, vaikka eteen tulisi muutama heikompi vuosi. Yritys ei tee jättisuuria voittoja, mutta sillä riittää varallisuus investoida ja panostaa toimintaansa sekä henkilökuntaansa, joten jo se kertoo taloudellisesta menestymisestä.

LÄHTEET

Barrow, C. 2006. Financial management for the small business. 6th edition. London: IOD.

Finnvera Oyj. 2015. Finnveran tilinpäätöstilastot, 47301 Huoltamotoiminta. Tulostettu 3.11.2015. Saatavissa: <http://www2.toimialaonline.fi>

Huoltamo Oy. Tilinpäätöstiedot 2010-2015.

Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum.

Kallunki, J-P., Kytönen, E. & Martikainen, T. 2007. Uusi tilinpäätösanalyysi. 6. painos. Helsinki: Talentum.

KHT-yhdistys. 2013. Osakeyhtiön tilinpäätös malli. Helsinki: KHT-Media.

Kirjanpitoasetus (KPA) 30.12.1997/1339.

Kirjanpitolaki (KPL) 30.12.1997/1336.

Leppiniemi, J. & Kaisanlahti, T. 2015. Liikekirjanpito. PDF-julkaisu. Päivitetty 7.10.2015. Helsinki: Talentum. Talentum e-aineistot. Luettu 16.11.2015. Saatavissa myös painettuna versiona.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2006. Tilinpäätöksen tulkinta. 4., uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

Leppiniemi, J. & Lounasmeri, S. 2015. Yritysrahoitus. PDF-julkaisu. Päivitetty 13.11.2015. Helsinki: Talentum. Talentum e-aineistot. Luettu 20.11.2015.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2013. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 8., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita.

Salmi, I. & Rekola-Nieminen, L. 2004. Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta. Helsinki: Edita.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Helsinki: Kauppakamari.

Toimitusjohtajan haastattelu, Huoltamo Oy. 2015. Haastattelu 15.10.2015. Haastattelija Marita Katajisto.

Verohallinto. 2015. Tuloverotus - osakeyhtiö ja osuuskunta. Päivitetty 13.2.2015. Luettu 10.12.2015. Saatavissa https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtiö_ja_osuuskunta/Tuloverotus

Yritystutkimus ry. 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 9. painos. Helsinki: Gaudamus.

LIITTEET

Liite 1. Huoltamo Oy virallinen tuloslaskelma 2011-2015

TULOSLASKELMA	3/2011	3/2012	3/2013	3/2014	3/2015
Liikevaihto	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Liiketoiminnan muut tuotot	42 804,32	40 906,38	35 861,09	36 882,10	47 072,01
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-651 607,43	-702 590,57	-497 057,88	-221 372,59	-265 349,67
Varastojen muutos	12106,83	-8 970,36	-21 020,94	-6 553,69	-10 362,12
Ulkopuoliset palvelut		-10,53			-2758,2
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-639 500,60	-711 571,46	-518 078,82	-227 926,28	-278 469,99
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-157 919,70	-162 851,46	-164 840,20	-165 306,48	-177 345,78
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-37 788,40	-39494,39	-41594,92	-28 723,96	-32 084,45
Muut henkilösivukulut	-8 692,77	-8 912,22	-9 694,30	-9 926,11	-10 152,32
Henkilöstökulut yhteensä	-204 400,87	-211 258,07	-216 129,42	-203 956,55	-219 582,55
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 584,16	-11 300,77	-9 684,90	-6 154,50	-5 353,09
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-12584,16	-11300,77	-9684,90	-6 154,50	-5 353,09
Liiketoiminnan muut kulut	-84 530,75	-94 367,28	-94 380,61	-97 021,96	-79 230,10
Liikevoitto (-tappio)	18154,42	27 055,97	-4 069,37	14 935,74	21 195,89
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	12,55		118,96	11,21	0,15
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-1 992,62	-1 395,10	-1 695,71	-2 861,48	-5 951,38
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1980,07	-1 395,10	-1 576,75	-2 850,27	-5 951,23
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	16174,35	25 660,87	-5 646,12	12 085,47	15 244,66
Voitto ennen veroja	16174,35	25 660,87	-5 646,12	12 085,47	15 244,66
Tuloverot	-3 301,38	-6 320,69		-1502,37	-3065,51
Tilikauden voitto	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15

Liite 2. Huoltamo Oy virallinen tase 2011-2015

Vastaavaa	3/2011	3/2012	3/2013	3/2014	3/2015
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	492,29	25,9	12,95		
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet			52 340,00	52 340,00	52 340,00
Rakennukset ja rakennelmat	12 276,48	11 133,09	10 126,54	9 235,90	8 443,96
Koneet ja kalusto	26 738,56	23 424,76	20 347,92	15 752,65	13 683,43
Muut aineelliset hyödykkeet	3 765,46	1 882,74			
Pysyvät vastaavat yhteensä	43272,79	36466,49	82827,41	77328,55	74467,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Tavarat	76 937,39	67 967,03	46 946,09	40 392,40	30 030,28
Saamiset					
Lyhytaikaiset					
Myyntisaamiset	18 173,34	23 484,37	20 890,66	13 719,42	15 162,87
Muut saamiset		8			
Siirtosaamiset	6 432,86	8 439,96	13 469,23	10 764,41	8 902,37
Rahat ja pankkisaamiset	23 153,46	32 147,97	18 954,54	27 716,17	40 960,85
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	124 697,05	132 047,33	100 260,52	92 592,40	95 056,37
Tase vastaavaa yhteensä	167 969,84	168 513,82	183 087,93	169 920,95	169 523,76

Vastattavaa	3/2011	3/2012	3/2013	3/2014	3/2015
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma	8 073,02	8 073,02	8 073,02	8 073,02	8 073,02
Voitto ed.tk.	-16 729,06	-3 856,09	15 484,09	9 837,97	20 421,07
Tilikauden voitto (tappio)	12 872,97	19 340,18	-5646,12	10583,1	12 179,15
Oma pääoma yhteensä	4216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09	40 673,24
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Pääomalaina	15 000,00	15 000,00	15 000,00	10 000,00	
Lainat rahoituslaitoksilta	17 738,92	6 459,41	43 547,33	51 310,20	40 451,31
Lyhytaikainen					
Lainat rahoituslaitoksilta	18 164,55	11 281,69	10 502,82	11 299,00	11 285,41
Saadut ennakot		460			
Ostovelat	44 519,24	46 709,35	22 143,05	18 502,24	18 548,20
Muut velat	19 338,85	11 678,18	24 700,08	10 986,85	10 950,65
Siirtovelat	48 991,35	53 368,08	49 283,66	39 328,57	47 614,95
Vieras pääoma yhteensä	163 752,91	144 956,71	165 176,94	141 426,86	128 850,52
Tase vastattavaa yhteensä	167 969,84	168 513,82	183 087,93	169 920,95	169 523,76

Liite 3. Huoltamo Oy oikaistu tuloslaskelma 2011-2015

	3/2011	3/2012	3/2013	3/2014	3/2015
LIKEVAIHTO	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Liiketoiminnan muut tuotot	42 804,32	40 906,38	35 861,09	36 882,10	47 072,01
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	959 170,80	1 055 553,55	834 204,38	549 995,03	603 831,62
Aine- ja tarvikekäyttö	639 500,60	711 560,93	518 078,82	227 926,28	275 711,79
Ulkopuoliset palvelut		10,53			2 758,20
Henkilöstökulut	204 400,87	211 258,07	216 129,42	203 956,55	219 582,55
Laskennallinen palkkorjaus					
Liiketoiminnan muut kulut	84 530,75	94 367,28	94 380,61	97 021,96	79 230,10
Valmisteveraston lisäys/vähennys					
KÄYTTÖKATE	30 738,58	38 356,74	5 615,53	21 090,24	26 548,98
Suunnitelmanmukaiset poistot	12 584,16	11 300,77	9 684,90	6 154,50	5 353,09
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä					
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset					
LIKETULOS	18 154,42	27 055,97	-4 069,37	14 935,74	21 195,89
Tuotot osuiksista ja muista sijoituksista					
Muut korko- ja rahoitus tuotot	12,55		118,96	11,21	0,15
Korkokulut ja muut rahoituskulut	1 992,62	1 395,10	1 695,71	2 861,48	5 951,38
Kurssierot					
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset					
Välittömät verot	3 301,38	6 320,69		1 502,37	3 065,51
NETTOTULOS	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
KOKONAISTULOS	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15
Poistoeron lisäys/vähennys					
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys					
Laskennallinen palkkorjaus					
Käyvän arvon muutokset					
Muut tuloksen oikaisut					
TILIKAUDEN TULOS	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15

Liite 4. Huoltamo Oy oikaistu tase 2011-2015

1 (2)

VASTAAVAA	3/2010	3/2011	3/2012	3/2013	3/2014	3/2015
PYSYVÄT VASTAAVAT						
Kehittämismenot						
Liikearvo						
Muut aineettomat hyödykkeet	975,06	492,29	25,90	12,95	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	975,06	492,29	25,90	12,95	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet				52 340,00	52 340,00	52 340,00
Rakennukset ja rakennelmat	13 582,29	12 276,48	11 133,09	10 126,54	9 235,90	8 443,96
Koneet ja kalusto	30 136,03	26 738,56	23 424,76	20 347,92	15 752,65	13 683,43
Muut aineelliset hyödykkeet	5 648,18	3 765,46	1 882,74	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	49 366,50	42 780,50	36 440,59	82 814,46	77 328,55	74 467,39
Sisäiset osakkeet ja osuudet						
Muut osakkeet ja osuudet						
Sisäiset saamiset						
Muut saamiset ja sijoitukset						
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä						
Leasingomaisuus	2 682,40	1 352,2	89,28	7063	9863,03	3 180,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT						
Aineet ja tarvikkeet	64 830,56	76 937,39	67 967,03	46 946,09	40 392,40	30 030,28
Keskeneräiset tuotteet						
Valmiit tuotteet						
Muu vaihto-omaisuus						
Vaihto-omaisuus yhteensä	64 830,56	76 937,39	67 967,03	46 946,09	40 392,40	30 030,28
Myyntisaamiset	18 741,39	18 173,34	23 484,37	20 890,66	13 719,42	15 162,87
Sisäiset myyntisaamiset						
Muut sisäiset saamiset						
Muut saamiset	9 223,37	6 432,86	8 447,96	13 469,23	10 764,41	8 902,37
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	27 964,76	24 606,20	31 932,33	34 359,89	24 483,83	24 065,24
Rahat ja rahoitusarvopaperit	13 659,37	23 153,46	32 147,97	18 954,54	27 716,17	40 960,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	159 478,65	169 322,04	168 603,10	190 150,93	179 783,98	172 704,43

VASTATTAVAA	3/2010	3/2011	3/2012	3/2013	3/2014	3/2015
OMA PÄÄOMA						
Osake- tai muu peruspääoma	8073,02	8073,02	8073,02	8073,02	8073,02	8073,02
Ylikurssi- ja arvonorotusrahasto						
Käyvän arvon rahasto						
Muut rahastot						
Kertyneet voittovarot	-18464,67	-16729,06	-3856,09	15 484,09	9 837,97	20 421,07
Tilikauden tulos	1735,61	12 872,97	19 340,18	-5646,12	10583,1	12179,15
Pääomalainat						
Taseen oma pääoma yhteensä	-8 656,04	4 216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09	40 673,24
Poistoero						
Vapaaehtoiset varaukset						
Poistoero ja varaukset yhteensä						
Oman pääoman oikaisut						
Oikaistu oma pääoma yhteensä	-8 656,04	4 216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09	40 673,24
VIERAS PÄÄOMA						
Pääomalainat	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	10 000,00	0,00
Lainat rahoituslaitoksilta	35848,38	17738,92	6459,41	43547,33	51310,2	40451,31
Eläkelainat						
Saadut ennakot						
Sisäiset velat						
Muut pitkäaikaiset velat						
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	50 848,38	32 738,92	21 459,41	58 547,33	61 310,20	40 451,31
Laskennallinen verovelka						
Pakolliset varaukset						
Leasingvastuut	2682,4	1352,2	89,28	7063	9863,03	3180,67
Korolliset lyhytaikaiset velat	28090,36	18164,55	11 281,69	10502,82	11299	11285,41
Saadut ennakot	148,15		460			
Ostovelat	32191,83	44519,24	46 709,35	22 143,05	18 502,24	18 548,20
Sisäiset ostovelat						
Muut sisäiset korolliset velat						
Muut sisäiset korottomat velat						
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	54173,57	68330,2	65046,26	73983,74	50315,42	58565,6
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	114 603,91	131 013,99	123 497,30	106 629,61	80 116,66	88 399,21
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	168 134,69	165 105,11	145 045,99	172 239,94	151 289,89	132 031,19
Vastattavaa yhteensä	159 478,65	169 322,04	168 603,10	190 150,93	179 783,98	172 704,43

Liite 5. Huoltamo Oy tunnusluvut 2011-2015

1 (6)

Myyntikate %

$$\frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \quad \text{Myyntikate} = \text{Liikevaihto} - \text{ostot} - \text{alkuvarasto} + \text{loppuvarasto}$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Liikevaihto	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Ostot	651 607,43	702 590,57	497 057,88	221 372,59	265 349,67
Alkuvarasto	64 830,56	76 937,39	67 967,03	46 946,09	40 392,40
Loppuvarasto	76 937,39	67 967,03	46 946,09	40 392,40	30 030,28
Myyntikate	276 865,88	303 086,24	280 264,47	285 186,65	281 047,82
Myyntikate %	30,21	29,87	35,11	55,58	50,48

Käyttökate %

$$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \quad \text{Käyttökate} = \text{Liiketulos} + \text{poistot}$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Liiketulos	18 154,42	27 055,97	-4 069,37	14 935,74	21 195,89
Poistot	12 584,16	11 300,77	9 684,90	6 154,50	5 353,09
Liiketoiminnan tuotot	959 170,80	1 055 553,55	834 204,38	549 995,03	603 831,62
Käyttökate	30 738,58	38 356,74	5 615,53	21 090,24	26 548,98
Käyttökate %	3,20	3,63	0,67	3,83	4,40

Liiketulos %

$$\frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Liiketulos	18 154,42	27 055,97	-4 069,37	14 935,74	21 195,89
Liiketoiminnan tuotot	959 170,80	1 055 553,55	834 204,38	549 995,03	603 831,62
Liiketulos %	1,89	2,56	-0,49	2,72	3,51

Nettotulos %

$$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Liiketulos	18 154,42	27 055,97	-4 069,37	14 935,74	21 195,89
Rahoitustuotot	12,55	0,00	118,96	11,21	0,15
Rahoituskulut	1 992,62	1 395,10	1 695,71	2 861,48	5 951,38
Tuloverot	3 301,38	6 320,69	0,00	1 502,37	3 065,51
Liiketoiminnan tuotot	959 170,80	1 055 553,55	834 204,38	549 995,03	603 831,62
Nettotulos	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15
Nettotulos %	1,34	1,83	-0,68	1,92	2,02

Rahoitustulos %

$$\frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100 \quad \text{Rahoitustulos} = \text{Nettotulos} + \text{poistot ja arvonalenemiset}$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Nettotulos	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15
Poistot ja arvonalenemiset	12 584,16	11 300,77	9 684,90	6 154,50	5 353,09
Liiketoiminnan tuotot	959 170,80	1 055 553,55	834 204,38	549 995,03	603 831,62
Rahoitustulos	25 457,13	30 640,95	4 038,78	16 737,60	17 532,24
Rahoitustulos %	2,65	2,90	0,48	3,04	2,90

Kokonaispääoman tuotto % =

$$\frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tk}} \times 100$$

Taseen loppusumma keskimäärin saadaan laskemalla edellisen ja päättyvän taseen loppusummien keskiarvo

	2011	2012	2013	2014	2015
Nettotulos	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15
Rahoituskulut	1 992,62	1 395,10	1 695,71	2 861,48	5 951,38
Verot	3 301,38	6 320,69	0,00	1 502,37	3 065,51
Taseen loppusumma alussa	159 478,65	169 322,04	168 603,10	190 150,93	179 783,98
Taseen loppusumma lopussa	169 322,04	168 603,10	190 150,93	179 783,98	172 704,43
Taseen loppusumma keskimäärin tk	164 400,35	168 962,57	179 377,02	184 967,46	176 244,21
Kokonaispääomantuotto%	11,05	16,01	-2,20	8,08	12,03

Sijoitetun pääoman tuotto % ROI

$$\frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella saadaan laskemalla edellisen ja päättyvä taseen sijoitetun pääoman keskiarvo

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nettotulos	1735,61	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15
Rahoituskulut	3182,57	1 992,62	1 395,10	1 695,71	2 861,48	5 951,38
Verot	0	3 301,38	6 320,69	0,00	1 502,37	3 065,51
Oikaistu oma pääoma	-8656,04	4 216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09	40 673,24
Pääomalainat	15000	15 000,00	15 000,00	15 000,00	10 000,00	0,00
Lainat rahoituslaitoksilta (pitkäaikaiset)	35848,38	17 738,92	6 459,41	43 547,33	51 310,20	40 451,31
Korolliset lyhytaikaiset velat	28090,36	18 164,55	11 281,69	10 502,82	11 299,00	11 285,41
Leasignvastuu	2682,4	1 352,20	89,28	7 063,00	9 863,03	3 180,67
Sijoitettu korollinen pääoma	72 965,10	56 472,60	56 387,49	94 024,14	110 966,32	95 590,63
Sijoitettu pääoma keskimäärin tk		64 718,85	56 430,05	75 205,82	102 495,23	103 278,48
Sijoitetun oman pääoman tuotto		0,28	0,48	-0,05	0,15	0,21

Oman pääoman tuotto % ROE

$$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

Oma pääoma keskimäärin tilikaudella saadaan laskemalla edellisen ja päättyvä taseen oman pääoman keskiarvo

	2011	2012	2013	2014	2015
Nettotulos	12 872,97	19 340,18	-5 646,12	10 583,10	12 179,15
Taseen oma pääoma alussa	-8 656,04	4 216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09
Taseen oma pääoma lopussa	4 216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09	40 673,24
Taseen oma pääoma keskimäärin tk	-2 219,56	13 887,02	20 734,05	23 202,54	34 583,67
Oman pääoman tuotto %	Ei tulkintaa.	139,27	-27,23	45,61	35,22

Omavaraisuusaste

$$\frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Oikaistu oma pääoma	4 216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09	40 673,24
Oikaistun taseen loppusumma	169 322,04	168 603,10	190 150,93	179 783,98	172 704,43
Saadut ennakot	0,00	460,00	0,00	0,00	0,00
Omavaraisuusaste	2,49	14,01	9,42	15,85	23,55

Suhteellinen velkaantuneisuus

velka%

$$\frac{\text{Oikaistun taseen velat - saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Pääomalainat	15 000,00	15 000,00	15 000,00	10 000,00	0,00
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	17 738,92	6 459,41	43 547,33	51 310,20	40 451,31
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	18 164,55	11 281,69	10 502,82	11 299,00	11 285,41
Ostovelat	44 519,24	46 709,35	22 143,05	18 502,24	18 548,20
Muut lyhytaikaiset velat	68 330,20	65 046,26	73 983,74	50 315,42	58 565,60
Leasingvastuu	1 352,20	89,28	7 063,00	9 863,03	3 180,67
Saadut ennakot	0,00	460,00	0,00	0,00	0,00
Liikevaihto	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Velka%	18,02	14,20	21,57	29,48	23,71

Nettovelkaantumisaste (Net gearing)

$$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}}$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Oikaistu oma pääoma	4 216,93	23 557,11	17 910,99	28 494,09	40 673,24
Pitkäaikainen vieras pääoma	32 738,92	21 459,41	58 547,33	61 310,20	40 451,31
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	18 164,55	11 281,69	10 502,82	11 299,00	11 285,41
Leasingvastuu	1 352,20	89,28	7 063,00	9 863,03	3 180,67
Rahat ja rahoitusarvopaperit	23 153,46	32 147,97	18 954,54	27 716,17	40 960,85
Nettovelkaantumisaste	6,90	0,03	3,19	1,92	0,34

Käyttöpääoma %

$$\frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Vaihto-omaisuus	76 937,39	67 967,03	46 946,09	40 392,40	30 030,28
Myyntisaamiset	18 173,34	23 484,37	20 890,66	13 719,42	15 162,87
Ostovelat	44 519,24	46 709,35	22 143,05	18 502,24	18 548,20
Liikevaihto	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Käyttöpääoma	50 591,49	44 742,05	45 693,70	35 609,58	26 644,95
Käyttöpääoma %	5,52	4,41	5,72	6,94	4,79

Myyntisaamisten kiertoaika

$$\frac{365 \times (\text{myyntisaamiset} - \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto}}$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Myyntisaamiset	18 173,34	23 484,37	20 890,66	13 719,42	15 162,87
Liikevaihto	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Myyntisaamisten kiertoaika	7,24	8,45	9,55	9,76	9,94

Ostovelkojen kiertoaika

$$\frac{365 \times (\text{ostovelat} - \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut}}$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Ostovelat	44 519,24	46 709,35	22 143,05	18 502,24	18 548,20
Ostot	639 500,60	711 560,93	518 078,82	227 926,28	275 711,79
Ulkopuoliset palvelut	0,00	10,53	0,00	0,00	2 758,20
Ostovelkojen kiertoaika	25,41	23,96	15,60	29,63	24,31

Vaihto-omaisuus %

$$\frac{\text{Vaihto-omaisuus ilman ennakkomaksuja} + \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Vaihto-omaisuus	76 937,39	67 967,03	46 946,09	40 392,40	30 030,28
Liikevaihto	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Vaihto-omaisuus %	8,40	6,70	5,88	7,87	5,39

Quick ratio

$$\frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyht. saadut ennakot}}$$

	2011	2012	2013	2014	2015
Myyntisaamiset	18 173,34	23 484,37	20 890,66	13 719,42	15 162,87
Muut saamiset	6 432,86	8 447,96	13 469,23	10 764,41	8 902,37
Rahat ja rahoitusarvopaperit	23 153,46	32 147,97	18 954,54	27 716,17	40 960,85
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	18 164,55	11 281,69	10 502,82	11 299,00	11 285,41
Ostovelat	44 519,24	46 709,35	22 143,05	18 502,24	18 549,20
Muut lyhytaikaiset velat	68 330,20	65 046,26	73 983,74	50 315,42	58 565,60
Saadut ennakot	0,00	460,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusomaisuus	47 759,66	64 080,30	53 314,43	52 200,00	65 026,09
Lyhytaikainen vieras pääoma	131 013,99	122 577,30	106 629,61	80 116,66	88 400,21
Quick ratio	0,36	0,52	0,50	0,65	0,74

Current ratio

Rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus

Lyhytaikainen vieras pääoma

	2011	2012	2013	2014	2015
Myyntisaamiset	18 173,34	23 484,37	20 890,66	13 719,42	15 162,87
Muut saamiset	6 432,86	8 447,96	13 469,23	10 764,41	8 902,37
Rahat ja rahoitusarvopaperit	23 153,46	32 147,97	18 954,54	27 716,17	40 960,85
Vaihto-omaisuus	76 937,39	67 867,03	46 946,09	40 392,40	30 030,28
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	18 164,55	11 281,69	10 502,82	11 299,00	11 285,41
Ostovelat	44 519,24	46 709,35	22 143,05	18 502,24	18 548,20
Muut lyhytaikaiset velat	68 330,20	65 046,26	73 983,74	50 315,42	58 565,60
Saadut ennakot	0,00	460,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusomaisuus	47 759,66	64 080,30	53 314,43	52 200,00	65 026,09
Lyhytaikainen vieras pääoma	131 013,99	123 497,30	106 629,61	80 116,66	88 399,21
Current ratio	0,95	1,07	0,94	1,16	1,08

Korolliset velat / käyttökate

Oikaustun taseen korolliset velat + pääomalainat

Käyttökate

	2011	2012	2013	2014	2015
Lainat rahoituslaitoksilta (pikääikaikaiset)	17 738,92	6 459,41	43 547,33	51 310,20	40 451,31
Lainat rahoituslaitoksilta (lyhytaikaiset)	18 164,55	11 281,69	10 502,82	11 299,00	11 285,41
Pääomalainat	15 000,00	15 000,00	15 000,00	10 000,00	0,00
Leasingvastuu	1 352,20	89,28	7 063,00	9 863,03	3 180,67
Käyttökate	30 738,58	38 356,74	5 615,53	21 090,24	26 548,98
Lainojen takaisinmaksu aika v	1,70	0,86	13,55	3,91	2,07

Rahoituskulujen hoitokate

Rahoitustulos + rahoituskulut

Rahoituskulut

	2011	2012	2013	2014	2015
Rahoitustulos	25 457,13	30 640,95	4 038,78	16 737,60	17 532,24
Rahoituskulut	1 992,62	1 395,10	1 695,71	2 861,48	5 951,38
Rahoituskulujen hoitokate	13,78	22,96	3,38	6,85	3,95

Liikevaihdon muutos %

Liikevaihdon muutos

Liikevaihto edellisellä kaudella x 100

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liikevaihto	888827,52	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Liikevaihdon muutos		27 538,96	98 280,69	-216 303,88	-285 230,36	43 646,68
Liikevaihdon muutos %		3,10	10,73	-21,32	-35,73	8,51

Liikevaihto/henkilö

Liikevaihto (12 kk)

Henkilöstömäärä keskimäärin

	2011	2012	2013	2014	2015
Liikevaihto	916 366,48	1 014 647,17	798 343,29	513 112,93	556 759,61
Henkilötön määrä	7	7	7	7	6
Liikevaihto/henkilö	130 909,50	144 949,60	114 049,04	73 301,85	92 793,27

Keskimääräiset rahoituskulut %

Rahoituskulut

x 100

Korollinen vieras pääoma keskimäärin tk

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rahoituskulut	3182,57	1 992,62	1 395,10	1 695,71	2 861,48	5 951,38
Korollinen vieras pääoma	81 621,14	52 255,67	32 830,38	76 113,15	82 472,23	54 917,39
Korollinen vieras pääoma keskimäärin		66 938,41	42 543,03	54 471,77	79 292,69	68 694,81
Keskimääräiset rahoituskulut		2,98	3,28	3,11	3,61	8,66

Liite 6. Finnveran toimialakohtaiset tunnusluvut

1 (2)

	2010	2011	2012	2013	2014
47301 Huoltamatoiminta					
Liikevaihdon muutos, %					
Havainnot lkm	96	99	101	86	54
Yläkvartiili	13,1	15	9,4	8,4	2,7
Mediaani	4,1	10,1	4,9	-0,8	-4,3
Alakvartiili	-4,4	3,5	0	-6,8	-6,9
Henkilöstöä keskimäärin, kpl					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	10	11	11	11	12
Mediaani	6	6	7	7	7
Alakvartiili	5	4	5	5	4
Liikevaihto/henkilö					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	292	306	333	311	343
Mediaani	192	195	206	194	223
Alakvartiili	117	120	126	129	108
Käyttökate, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	4,7	5,2	3,9	4,9	3,8
Mediaani	2,5	3,2	1,9	1,8	2
Alakvartiili	0,7	1,1	0	-0,7	0,3
Liiketulos, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	3	3,4	2,4	3	2,3
Mediaani	1,4	1,7	0,8	0,9	0,8
Alakvartiili	-0,8	0	-1,2	-1,5	-0,9
Nettotulos, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	2	2,6	1,7	2	1,6
Mediaani	0,8	1	0,3	0,5	0,2
Alakvartiili	-1,1	-0,4	-1,9	-2,2	-1,8
Rahoitustulos, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	3,4	4,2	3,1	4,2	3,2
Mediaani	1,9	2,4	1,4	1,4	1,1
Alakvartiili	0,2	0,5	-0,1	-1,1	-0,5

(Finnvera 2015.)

Sijoitetun pääoman tuotto-%					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	19	32,1	20,6	17,8	17,4
Mediaani	8,9	12	7,3	7,1	5,7
Alakvartiili	-5,3	0,6	-5	-9,7	-5,5
Omavaraisuusaste, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	32,7	36,2	31	24,8	26,1
Mediaani	9,6	13,3	12,1	8,8	9
Alakvartiili	-6,9	-5,3	-2,7	-3,7	0,5
Velat/liikevaihto, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	27,7	26,5	23,8	30,2	34,8
Mediaani	17,7	17,7	16,9	18,8	21,6
Alakvartiili	12,6	11,3	11,1	13,2	13,7
Current ratio					
Havainnot lkm	113	121	118	100	58
Yläkvartiili	1,4	1,5	1,5	1,4	1,3
Mediaani	1	1	1	1	1
Alakvartiili	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
Quick ratio					
Havainnot lkm	113	121	118	100	58
Yläkvartiili	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8
Mediaani	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Alakvartiili	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Käyttöpääoma, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	3,4	3,1	3,2	3,5	3,4
Mediaani	1,4	1,1	0,9	1,1	-0,1
Alakvartiili	-1	-0,6	-0,5	-0,6	-1,3
Vaihto-omaisuus/liikevaihto, %					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	6,8	6,2	6,1	6,1	5,9
Mediaani	4,6	4,2	3,8	4,6	4,2
Alakvartiili	3	2,9	2,8	3	3
Myyntisaamisten kierto, pv					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	4	6	6	7	7
Mediaani	2	3	3	4	4
Alakvartiili	1	1	2	2	2
Ostovelkojen kierto, pv					
Havainnot lkm	113	122	119	100	58
Yläkvartiili	32	32	32	35	44
Mediaani	19	19	21	22	27
Alakvartiili	14	13	14	13	19

(Finnvera 2015)

Liite 7. Huoltamo Oy tunnuslukujen Excel laskentapohja

1 (6)

TILIKAUSI 3/2015

TULOSLASKELMA

Likevaihto	556 759,61
Liiketoiminnan muut tuotot	47 072,01
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-265 349,67
Varastojen muutos	-10 362,12
Ulkopuoliset palvelut	-2 758,20
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-278 469,99
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-177 345,78
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-32 084,45
Muut henkilösivukulut	-10 152,32
Henkilöstökulut yhteensä	-219 582,55
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 353,09
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-5 353,09
Liiketoiminnan muut kulut	-79 230,10
Likevoitto (-tappio)	21 195,89
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	0,15
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-5 951,38
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-5 951,23
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	15 244,66
Voitto ennen veroja	15 244,66
Tuloverot	-3 065,51
Tilikauden voitto	12 179,15

TÄYDENNÄ LUVUT HARMAALLA MERKITYIHIN SOLUIHIN

Täydennä luku siinä muodossa, miten se virallisessa tuloslaskelmassa esiintyy.
(negatiiviseen lukuun miinusmerkki eteen)

TILIKAUSI 3/2015

TASE

Vastaavaa	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	52 340,00
Rakennukset ja rakennelmat	8 443,96
Koneet ja kalusto	13 683,43
Muut aineelliset hyödykkeet	
Pysyvät vastaavat yhteensä	74 467,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Vaihto-omaisuus	
Tavarat	30 030,28
Saamiset	
Lyhytaikaiset	
Myyntisaamiset	15 162,87
Muut saamiset	
Siirtosaamiset	8 902,37
Rahat ja pankkisaamiset	40 960,85
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	95 056,37
Tase vastaavaa yhteensä	169 523,76

TÄYDENNÄ LUVUT HARMAALLA MERKITYIHIN SOLUIHIN

Vastattavaa	
OMA PÄÄOMA	
Osakepääoma	8 073,02
Voitto ed.tk.	20 421,07
Tilikauden voitto (tappio)	12 179,15
Oma pääoma yhteensä	40 673,24
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	
Pääomalaina	0,00
Lainat rahoituslaitoksilta	40 451,31
Lyhytaikainen	
Lainat rahoituslaitoksilta	11 285,41
Saadut ennakot	
Ostovelat	18 548,20
Muut velat	10 950,65
Siirtovelat	47 614,95
Vieras pääoma yhteensä	128 850,52
Tase vastattavaa yhteensä	169 523,76

TILIKAUSI 3/2015

TÄYDENNÄ LUVUT HARMAALLA MERKITYIHIN SOLUIHIN

LIKEVAIHTO	556 759,61	
Liiketoiminnan muut tuotot	+	47 072,01
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ		603 831,62
Aine- ja tarvikkeikäyttö	-	275 711,79
Ulkopuoliset palvelut	+	-2 758,20
Henkilöstökulut	+	-219 582,55
Liiketoiminnan muut kulut	+	-79 230,10
LIKETOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ		-577 282,64
KÄYTTÖKATE		26 548,98
Suunitelmanmukaiset poistot	-	-5 353,09
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-	
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	-	
		(jos maa-alueissa on kirjattu arvonalenemista) (tulipalo tms.)
LIIKETULOS		21 195,89
Tuotot osuiksista ja muista sijoituksista	+	
Muut korko- ja rahoitus tuotot	+	0,15
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-	-5 951,38
Kurs sierot	+/-	
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	-	
Välittömät verot	-	-3 065,51
		(mikäli syntynyt tappiota kurssieroissa, täytä luku negatiivisena)
NETTOTULOS		12 179,15
Satunnaiset tuotot	+	
Satunnaiset kulut	-	
		(kertaluonteiset tuotot) (kertaluonteiset kulut)
KOKONAISTULOS		12 179,15

TILIKAUSI 3/2015

TÄYDENNÄ LUVUT HARMAALLA MERKITYIHIN SOLUIHIN

Leasingomaisuus löytyy tilinpäätöksen liitetiedoista, täytyy merkitä oikaistuun taseeseen itse

PYSYVÄT VASTAAVAT		OMA PÄÄOMA	
Kehittämismenot		Osake- tai muu peruspääoma	8 073,02
Liikearvo		Ylikurssi- ja arvonorotusrahasto	
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	Käyvän arvon rahasto	
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0	Muut rahastot	
Maa- ja vesialueet	52 340,00	Kertyneet voittovarot	20 421,07
Rakennukset ja rakennelmat	8 443,96	Tilikauden tulos	12 179,15
Koneet ja kalusto	13 683,43	Pääomalainat	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	Taseen oma pääoma yhteensä	40 673,24
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	74 467,39	Poistoero	
Sisäiset osakkeet ja osuudet		Vapaaehtoiset varaukset	
Muut osakkeet ja osuudet		Poistoero ja varaukset yhteensä	0,00
Sisäiset saamiset		Oman pääoman oikaisu	
Muut saamiset ja sijoitukset		Oikaistu oma pääoma yhteensä	40 673,24
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0	VIERAS PÄÄOMA	
Leasingomaisuus	3180,67	Pääomalainat	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		Lainat rahoituslaitoksilta	40 451,31
Aineet ja tarvikkeet	30 030,28	Eläkelainat	
Keskeneräiset tuotteet		Saadut ennakot	0,00
Valmiit tuotteet		Sisäiset velat	
Muu vaihto-omaisuus		Muut pitkäaikaiset velat	
Vaihto-omaisuus yhteensä	30 030,28	Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	40 451,31
Myyntisaamiset	15 162,87	Laskennallinen verovelka	
Sisäiset myyntisaamiset		Pakolliset varaukset	
Muut sisäiset saamiset		Leasingvastuut	3 180,67
Muut saamiset	8 902,37	Korolliset lyhytaikaiset velat	11 285,41
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	24 065,24	Saadut ennakot	0,00
Rahat ja rahoitusarvopaperit	40 960,85	Ostovelat	18 548,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	172 704,43	Sisäiset ostovelat	
		Muut sisäiset korolliset velat	
		Muut sisäiset korottomat velat	
		Muut korottomat lyhytaikaiset velat	58 565,60
		Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	88 399,21
		Oikaistu vieras pääoma yhteensä	128 850,52
		Vastattavaa yhteensä	172 704,43

Kannattavuuden tunnusluvut 3/2015

Liikevaihdon muutos %		
$\frac{\text{Liikevaihdon muutos}}{\text{Liikevaihto edellisellä tilikaudella}} \times 100$		$\frac{43\,646,68}{513\,112,93} * 100 = \mathbf{8,51}$
Liikevaihto edellisellä tilikaudella	513112,93	
Käyttökate %		
$\frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$		$\frac{26\,548,98}{603\,831,62} * 100 = \mathbf{4,40}$
Liiketulos %		
$\frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$		$\frac{21\,195,89}{603\,831,62} * 100 = \mathbf{3,51}$
Nettotulos %		
$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$		$\frac{12\,179,15}{603\,831,62} * 100 = \mathbf{2,02}$
Rahoitustulos %		
$\frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$		$\frac{17\,532,24}{603\,831,62} * 100 = \mathbf{2,90}$
Rahoitustulos=nettotulos+poistot ja arvonalentumiset		
Kokonaispääomantuotto %		
$\frac{\text{Nettotulos+rahoituskulut+verot}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tk}} \times 100$		$\frac{21\,196,04}{176\,244,21} * 100 = \mathbf{12,03}$
Taseen loppusumma alussa	179 783,98	Täytä edellisen vuoden taseen luvulla
Taseen loppusumma lopussa	172 704,43	
Taseen loppusumma keskimäärin tk	176 244,21	

Myyntikate %	
$\frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$	$\frac{281\,047,82}{556\,759,61} * 100 = 50,48$
Myyntikate=liikevaihto-ostot tl aikana-alkuvarasto+loppuvarasto	
Alkuvarasto	40 392,40 Täytä edellisen vuoden taseen luvulla
Omanpääoman tuotto % (ROE)	
$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$	$\frac{12\,179,15}{34\,583,67} * 100 = 35,22$
Taseen oma pääoma alussa	28 494,09 Täytä edellisen vuoden taseen luvulla
Taseen oma pääoma lopussa	40 673,24
Taseen oma pääoma keskimäärin tk	34583,665
Sijoitetun pääoman tuotto % (ROI)	
$\frac{\text{Nettotulos+rahoituskulut+verot}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}}$	$\frac{21\,196,04}{103278,45} = 0,21$
Sijoitettu pääoma = oikaistu oma pääoma+pääomalainat+lainat rahoituslaitoksilta+korolliset lyhytaikaiset velat+leasingvastuut	
Edellisen tk sijoitettu pääoma	110966,27 (laske yhteen edellisestä taseesta ylläolevat kohdat)
Päättyneen tk sijoitettu pääoma	95 590,63
Sijoitettu pääoma keskimäärin tk	103278,45

Vakavaraisuuden tunnusluvut 3/2015

Omavaraisuusaste	
$\frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma-saadut ennakot}} \times 100$	$\frac{40\,673,24}{172\,704,43} * 100 = 23,55$
Nettovelkaantumisaste (Net gearing)	
$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma-rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}}$	$\frac{13\,956,54}{40\,673,24} = 0,34$
Suhteellinen velkaantuneisuus (velkaprosentti)	
$\frac{\text{Oikaistun taseen velat-saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$	$\frac{132\,031,19}{556\,759,61} \times 100 = 23,71$

Käyttöpääoma ja sen kiertoaajat

3/2015

Käyttöpääomaprocentti	
$\frac{\text{Käyttöpääoma}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 = \frac{26\,644,95}{556\,759,61} \times 100 = 4,79$	
Käyttöpääoma = vaihto-omaisuus + myyntisaamiset + sisäiset myyntisaamiset + osatuloutuksen saamiset - ostovelat - sisäiset ostovelat - saadut ennakot	
Myyntisaamisten kiertoaika	
$\frac{365 \times (\text{myyntisaamiset} - \text{sisäiset myyntisaamiset})}{\text{Liikevaihto}} = \frac{5534447,55}{556\,759,61} = 10$	
Ostovelkojen kiertoaika	
$\frac{365 \times (\text{ostovelat} - \text{sisäiset ostovelat})}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut}} = \frac{6770093}{278\,469,99} = 24$	
Vaihto-omaisuusprosentti	
$\frac{\text{Vaihto-omaisuus ilman ennakkomaksuja} + \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 = \frac{30\,030,28}{556\,759,61} \times 100 = 5,39$	

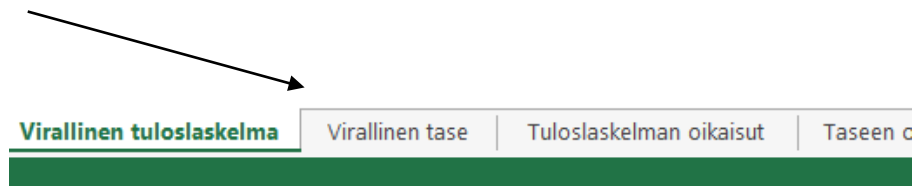

Maksuvalmius 3/2015

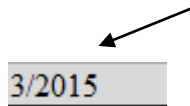
Quick ratio			
	<u>Rahoitusomaisuus</u>	<u>65 026,09</u>	=
	Lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakot	88 399,21	= 0,74
Rahoitusomaisuus = myyntisaamiset + muut saamiset +rahat ja rahoitusarvopaperit			
Current ratio			
	<u>Rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus</u>	<u>95 056,37</u>	=
	Lyhytaikainen vieras pääoma	88 399,21	= 1,08
Korolliset velat / käyttökate			
	<u>Oikaistun taseen korolliset velat + pääomalainat</u>	<u>54 917,39</u>	=
	Käyttökate	26 548,98	= 2,07
Lainojen takaisinmaksuaika on n. 2,07 vuotta			
Rahoituskulujen hoitokate			
	<u>Rahoitustulos + rahoituskulut</u>	<u>23 483,62</u>	=
	Rahoituskulut	5 951,38	= 3,95
Rahoitustulos=nettotulos+poistot ja arvonalentumiset			
Keskimääräinen rahoituskulu %			
	<u>Rahoituskulut</u>	<u>5 951,38</u>	*100 =
	Korollinen vieras pääoma keskimäärin	68694,81	= 8,66
Edellisen tilikauden korollinen pääoma 82 472,23 (vieras pitkäaik. pääoma+korolliset lyhytaik. Velat			
Päätyneen kauden korollinen pääoma 54 917,39 + leasingvastuu)			
Korollinen pääoma keskimäärin 68 694,81			

Liite 8. Ohje laskentapohjan täydentämiseen.

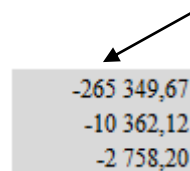
Työkirjan alareunassa näkyy eri välilehdet. Välilehteä saa vaihdettua viemällä osoittajan halutun sivun kohdalle ja klikkaamalla sivun päällä. Välilehtiä on yhteensä kahdeksan.

1. Aloita täyttäminen virallinen tuloslaskelma välilehdeltä. Vaihda oikea vuosiluku tähän sivuun.

2. Täydennä luvut virallisesta tuloslaskelmasta samassa muodossa kuin ne siinä ovat. Täydennä lukuja vain harmaalle pohjalle. Huom! negatiivisissa luvuissa etumerkkinä -.

3. Siirry seuraavaksi välilehdelle virallinen tase ja täytä luvut virallisesta taseesta tälle sivulle. Tälläkin sivulla täydennä luvut harmaalle pohjalle.
4. Tuloslaskelman oikaisut välilehdelle täytetään lukuja vain, jos poikkeavia eriä on esiintynyt. Nämä kohdat ovat merkitty myös harmaalla pohjalla.
5. Oikaistun taseen välilehdelle täydennetään myös lukuja vain harmaalla pohjalla merkittyihin kohtiin. Oikaistuun taseeseen tulee merkitä leasingomaisuus. Sen tiedot löytyvät tilinpäätöksen liitetiedoista. Leasingomaisuus erät on merkitty punaisella tekstillä. Se tulee merkitä vastaavaa ja vastattavaa puolille saman suuruisina erinä.
6. Kannattavuuden tunnusluvut välilehdellä on tunnuslukuja, jotka vaativat tietoja myös edellisestä tilinpäätöksestä. Ne löytyvät viimeisimmästä tilinpäätöksestä, jossa ne ovat aina vertailutietoina.
7. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttiin täytyy laskea edellisen tilikauden sijoitettu pääoma. Tiedot löytyvät tilinpäätöksen tiedoista. Tee seuraava laskelma soluun kaavalla. Sijoitettu pääoma = oikaistu oma pääoma + pääomalainat + lainat rahoituslaitoksilta + korolliset lyhytaikaiset velat + leasingvastuut
8. Kaavan teko: klikkaa osoitin soluun johon kaava tehdään, aloita tekemällä = merkki, sitten näppäile laskettavat summat (+ merkki summien väleihin), kun kaikki summat on täydennetty paina enter näppäintä.
9. Kun kaikki tarvittavat summat on syötetty kannattavuuden tunnuslukujen välilehdelle voit siirtyä maksuvalmiuden välilehdelle.
10. Keskimääräisten rahoituskulujen tunnusluvun laskemiseksi tarvitaan edellisen tilikauden korollinen pääoma. Tämä saadaan laskemalla kaavaa käyttäen seuraavat erät yhteen: vieras pitkäaikainen pääoma + korolliset lyhytaikaiset velat + leasingvastuu